

Zittingsdocument

A10-0210/2025

24.10.2025

VERSLAG

over de Strategie voor gendergelijkheid 2025
(2024/2125(INI))

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

Rapporteur: Marko Vešligaj

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	49
BEKENDMAKING VAN INPUT BEKENDMAKING VAN INPUT	53
MINDERHEIDSSTANDPUNT	54
ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN	55
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	112
FINAL VOTE BY ROLL CALL BY THE COMMITTEE RESPONSIBLE	113

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de Strategie voor gendergelijkheid 2025

(2024/2125(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien de artikelen 8, 10, 19, 79, 83, 151, 153 en 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 1, 21, 23 en 24,
- gezien de Europese pijler van sociale rechten, die het Parlement, de Raad en de Commissie op 17 november 2017 hebben afgekondigd en ondertekend, en gezien de mededeling van de Commissie van 4 maart 2021 getiteld “Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten” ([COM\(2021\)0102](#)),
- gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
- gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979, en de bijbehorende algemene aanbevelingen,
- gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, aangenomen op 12 december 2006,
- gezien de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap van 21 maart 2025 over het gecombineerde tweede en derde periodieke verslag van de Europese Unie, en in het bijzonder de aanbevelingen van dit comité in verband met artikel 6 van het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,
- gezien het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN op 21 december 1965,
- gezien de VN-verklaring van 15 september 1995 (verklaring en actieprogramma van Peking) en de uitkomsten van de toetsingsconferenties,
- gezien resolutie 1325(2000) van 31 oktober 2000 van de VN-Veiligheidsraad over vrouwen, vrede en veiligheid,
- gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN van 21 oktober 2015 en de daarin vastgestelde duurzameontwikkelingsdoelen (SDG's), met name SDG 5, “het realiseren van gendergelijkheid en emancipatie van alle vrouwen en meisjes” en

SDG 3 “het realiseren van een goede gezondheid en welzijn voor iedereen, op elke leeftijd” (waaronder vrouwen en meisjes), en de streefcijfers en indicatoren in dit kader,

- gezien het verslag van Eurostat van juni 2024 getiteld “Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition”¹,
- gezien het verslag van de Commissie van mei 2023 getiteld “EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development”²,
- gezien het Verdrag betreffende gelijke beloning van de Internationale Arbeidsorganisatie van 29 juni 1951 en het Verdrag betreffende geweld en intimidatie van de Internationale Arbeidsorganisatie van 21 juni 1919,
- gezien de resolutie van de Internationale Arbeidsorganisatie van 14 juni 2024 over fatsoenlijk werk en de zorgeconomie,
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van 11 mei 2011, dat in juni 2023 door de EU werd geratificeerd, en de monitoringverslagen per land over de uitvoering van dit verdrag van de Groep van deskundigen inzake actie tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (GREVIO),
- gezien het verslag van de Raad van Europa van april 2021 getiteld “Second General Report on GREVIO’s Activities”,
- gezien de aanbevelingen, verslagen en resoluties van de Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa en de organen van de Raad van Europa,
- gezien de Yogyakarta-beginselen, aangenomen in november 2006, en de Yogyakarta-beginselen plus 10, aangenomen in november 2017,
- gezien de standpunten die door het VN-Mensenrechtencomité op 31 maart 2016 zijn geformuleerd ten aanzien van klacht nr. 2324/2013, *Mellet/Ierland*, zie voetnoot 6, punt 7.7, en op 29 maart 2011 ten aanzien van klacht nr. 1608/2007, *L.M.R./Argentinië*, punten 9.3 en 9,
- gezien de EEG- en EU-richtlijnen die sinds 1975 zijn vastgesteld over diverse aspecten van gelijke behandeling van vrouwen en mannen (Richtlijn 79/7/EEG³, Richtlijn 86/613/EEG⁴, Richtlijn 92/85/EEG⁵, Richtlijn 2004/113/EG⁶, Richtlijn 2006/54/EG⁷, Richtlijn 2010/41/EU⁸),

¹ Eurostat, “Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition”, 2024, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/19397895/KS-05-24-071-EN-N.pdf/730c983a-fa93-6ce2-7905-2379de04f3e9?version=1.0&t=1718611411114>.

² Europese Commissie, “EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development”, 2023, <https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf>.

³ [Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid \(PB L 6 van 10.1.1979, blz. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj>\)](#).

⁴ [Richtlijn 86/613/EEG van de Raad van 11 december 1986 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen, de landbouwsector daarbij inbegrepen, en](#)

- gezien Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming⁹ (richtlijn rassengelijkheid), en de mededeling van de Commissie van 18 september 2020 getiteld “Een Unie van gelijkheid: EU-actieplan tegen racisme 2020-2025” (COM(2020)0565),
- gezien het voorstel van de Commissie van 2 juli 2008 voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (COM(2008)0426) (de horizontale antidiscriminatie-richtlijn),
- gezien Richtlijn 2011/99/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende het Europees beschermingsbevel¹⁰,
- gezien Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad¹¹,
- gezien Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten¹²,
- gezien Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad¹³ (de “richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven”),
- gezien het werkdocument van de Europese Dienst voor extern optreden van 4 juli 2019 getiteld “EU Action Plan on Women, Peace and Security (WPS) 2019-2024” (actieplan van de EU inzake vrouwen, vrede en veiligheid 2019-2024) en de verlenging, in november 2023, van dit actieplan tot 2027,

tot bescherming van het moederschap (PB L 359 van 19.12.1986, blz. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj>).

⁵ Richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie (PB L 348 van 28.11.1992, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj>).

⁶ Richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (PB L 373 van 21.12.2004, blz. 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj>).

⁷ Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (PB L 204 van 26.7.2006, blz. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj>).

⁸ Richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen (PB L 180 van 15.7.2010, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj>).

⁹ PB L 180 van 19.7.2000, blz. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj>.

¹⁰ PB L 338 van 21.12.2011, blz. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj>.

¹¹ PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj>.

¹² PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>.

¹³ PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj>.

- gezien de mededeling van de Commissie van 7 oktober 2020 getiteld “Een Unie van gelijkheid: strategisch EU-kader voor gelijkheid, integratie en participatie van de Roma”, (COM(2020)0620),
- gezien Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening)¹⁴,
- gezien Richtlijn (EU) 2022/2381 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2022 inzake het verbeteren van het genderevenwicht bij bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen en daarmee samenhangende maatregelen¹⁵,
- gezien Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handavingsmechanismen¹⁶,
- gezien Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld¹⁷,
- gezien Richtlijn (EU) 2024/1500 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen in arbeid en beroep, en tot wijziging van de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU¹⁸,
- gezien Richtlijn (EU) 2024/1712 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van Richtlijn 2011/36/EU inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan¹⁹ (herziene richtlijn ter bestrijding van mensenhandel),
- gezien het voorstel van de Commissie van 6 februari 2024 voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en van materiaal van seksueel misbruik van kinderen, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad (COM(2024)0060),
- gezien de mededeling van de Commissie van 5 maart 2020 getiteld “Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025” ([COM\(2020\)0152](#)),
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 25 november 2020 getiteld “EU-genderactieplan (GAP) III – Een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU” (JOIN(2020)0017), waarvan de looptijd is verlengd tot 2027, en het bijbehorende gezamenlijke werkdocument van 25 november 2020 getiteld “Objectives and Indicators

¹⁴ PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>.

¹⁵ [PB L 315 van 7.12.2022, blz. 44](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj>.

¹⁶ [PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj>.

¹⁷ [PB L, 2024/1385, 24.5.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>.

¹⁸ [PB L, 2024/1500, 29.5.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>.

¹⁹ [PB L, 2024/1712, 24.6.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj>.

to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)”
(SWD(2020)0284),

- gezien de mededeling van de Commissie van 24 juni 2020 getiteld “EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers (2020-2025)” (COM(2020)0258),
- gezien het Europees kankerbestrijdingsplan (COM(2021)0044), de EU-missie inzake kanker en het eindverslag van de Bijzondere Commissie kankerbestrijding,
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2021 getiteld “Een Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030” (COM(2021)0101),
- gezien Verordening (EU) 2021/522 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van een actieprogramma voor de Unie op het gebied van gezondheid (“EU4Health-programma”) voor de periode 2021-2027, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 282/2014²⁰,
- gezien de mededeling van de Commissie van 7 september 2022 over de Europese zorgstrategie (COM(2022)0440), die erop gericht is hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke zorgdiensten te waarborgen en de situatie van zowel zorgontvangers als formele zorgverleners en mantelzorgers (veelal vrouwen) te verbeteren,
- gezien de aanbeveling van de Raad van 8 december 2022 over toegang tot betaalbare en hoogwaardige langdurige zorg²¹,
- gezien Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie)²²,
- gezien de mededeling van de Commissie van 25 september 2024 getiteld “Uitvoering van de strategie voor gelijkheid van lhbtq-personen 2020-2025” (COM(2024)0420),
- gezien de politieke beleidslijnen die op 18 juli 2024 werden gepresenteerd door Ursula von der Leyen getiteld “De keuze van Europa – Politieke beleidslijnen voor de volgende Europese Commissie 2024-2029”,
- gezien de mededeling van de Commissie van 7 maart 2025 getiteld “Een routekaart voor vrouwenrechten” ([COM\(2025\)0097](#)),
- gezien het verslag van de Commissie van maart 2025 getiteld “2025 report on gender equality in the EU”,
- gezien de conclusies van de Raad van 2 juni 2006 over de gezondheid van vrouwen²³,

²⁰ PB L 107 van 26.3.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.

²¹ PB C 476 van 15.12.2022, blz. 1.

²² PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

- gezien het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) van 14 december 2021, *V.M.A./Stolichna obshtina, rayon “Pancharevo”*²⁴,
- gezien zijn resolutie van 11 december 2013 over vrouwen met een handicap²⁵,
- gezien zijn resolutie van 29 november 2018 over de situatie van vrouwen met een handicap²⁶,
- gezien zijn resolutie van 13 februari 2019 over verslechtingen op het gebied van de rechten van de vrouw en gendergelijkheid in de EU²⁷,
- gezien zijn resolutie van 28 november 2019 over de toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul en andere maatregelen ter bestrijding van gendergerelateerd geweld²⁸,
- gezien zijn resolutie van 30 januari 2020 over de loonkloof tussen mannen en vrouwen²⁹,
- gezien zijn resolutie van 23 oktober 2020 over gendergelijkheid in het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU³⁰,
- gezien zijn resolutie van 21 januari 2021 over de EU-strategie inzake gendergelijkheid³¹,
- gezien zijn resolutie van 21 januari 2021 over het genderperspectief in de COVID-19-crisis en de periode na de crisis³²,
- gezien zijn resolutie van 21 januari 2021 over de digitale kloof tussen vrouwen en mannen dichtert: de deelname van vrouwen aan de digitale economie³³,
- gezien zijn resolutie van 11 februari 2021 over de uitdagingen met betrekking tot vrouwenrechten in Europa: meer dan 25 jaar na de verklaring en het actieprogramma van Peking³⁴,
- gezien zijn resolutie van 10 juni 2021 over de bevordering van gendergelijkheid in onderwijs en loopbanen op het gebied van wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM)³⁵,

²³ PB C 146 van 22.6.2006, blz. 4.

²⁴ Arrest van het Hof van 14 december 2021, *V.M.A./Stolichna obshtina, rayon “Pancharevo”*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

²⁵ PB C 468 van 15.12.2016, blz. 128.

²⁶ PB C 363 van 28.10.2020, blz. 164.

²⁷ PB C 449 van 23.12.2020, blz. 102.

²⁸ PB C 232 van 16.6.2021, blz. 48.

²⁹ PB C 331 van 17.8.2021, blz. 5.

³⁰ PB C 404 van 6.10.2021, blz. 202.

³¹ PB C 456 van 10.11.2021, blz. 208.

³² PB C 456 van 10.11.2021, blz. 191.

³³ PB C 456 van 10.11.2021, blz. 232.

³⁴ PB C 465 van 17.11.2021, blz. 160.

³⁵ PB C 67 van 8.2.2022, blz. 137.

- gezien zijn resolutie van 24 juni 2021 over de situatie op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de EU, in verband met de gezondheid van vrouwen³⁶,
- gezien zijn resolutie van 16 september 2021 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het aanmerken van gendergerelateerd geweld als een nieuwe vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU³⁷,
- gezien zijn resolutie van 14 december 2021 met aanbevelingen aan de Commissie inzake het bestrijden van gendergerelateerd geweld: cybergeweld³⁸,
- gezien zijn resolutie van 15 december 2021 over gelijkheid van mannen en vrouwen in de Europese Unie in 2018-2020³⁹,
- gezien zijn resolutie van 10 maart 2022 over het EU-genderactieplan III⁴⁰,
- gezien zijn resolutie van 3 mei 2022 over het verwezenlijken van economische onafhankelijkheid van vrouwen via ondernemerschap en zelfstandige arbeid⁴¹,
- gezien zijn resolutie van 5 juli 2022 “Naar gemeenschappelijke Europese maatregelen op het gebied van zorg”⁴²,
- gezien zijn resolutie van 5 juli 2022 over armoede onder vrouwen in Europa⁴³,
- gezien zijn resolutie van 1 juni 2023 over seksuele intimidatie in de EU en de evaluatie van MeToo⁴⁴,
- gezien zijn resolutie van 14 september 2023 over de regulering van prostitutie in de EU: grensoverschrijdende implicaties voor en de impact op gendergelijkheid en vrouwenrechten⁴⁵,
- gezien zijn resolutie van 11 april 2024 over de opname van het recht op abortus in het EU-Handvest van de grondrechten⁴⁶,
- gezien zijn aanbeveling van 19 december 2024 aan de Raad over de EU-prioriteiten voor de 69e zitting van de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw⁴⁷,
- gezien het advies van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid van 9 april 2025 inzake een vernieuwde langetermijnbegroting voor de Unie in een veranderende wereld,

³⁶ PB C 81 van 18.2.2022, blz. 43.

³⁷ PB C 117 van 11.3.2022, blz. 88.

³⁸ PB C 251 van 30.6.2022, blz. 2.

³⁹ PB C 251 van 30.6.2022, blz. 23.

⁴⁰ PB C 347 van 9.9.2022, blz. 150.

⁴¹ PB C 465 van 6.12.2022, blz. 54.

⁴² PB C 47 van 7.2.2023, blz. 30.

⁴³ PB C 47 van 7.2.2023, blz. 2.

⁴⁴ PB C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj>.

⁴⁵ PB C, C/2024/1767, 22.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1767/oj>.

⁴⁶ PB C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj>.

⁴⁷ Aangenomen teksten, P10_TA(2024)0075.

- gezien het verslag van 25 november 2024 van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), Eurostat en het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) getiteld “EU gender-based violence survey: key results”,
 - gezien de gendergelijkheidsindex 2024, die op 10 december 2024 door het EIGE werd gepubliceerd,
 - gezien de studie getiteld “Policies for long term carers”, gepubliceerd door het directoraat-generaal Parlementaire Onderzoeksdiensten in november 2021,
 - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
 - gezien het advies van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,
 - having regard to the report of the Committee on Women’s Rights and Gender Equality (A10-0210/2025),
- A. overwegende dat de EU een belangrijke rol speelt bij het opheffen van ongelijkheden en het bevorderen van gelijkheid, en dat dit is vastgelegd in het VWEU⁴⁹; whereas the EU has a key role in eliminating inequalities and promoting equality, as set out in the TFEU;⁴⁸
- B. overwegende dat het Parlement ingenomen is met de beginselen die, als minimumnormen, zijn opgenomen in de verklaring bij de mededeling van de Commissie van 7 maart 2025 getiteld “Een routekaart voor vrouwenrechten”, maar van mening is dat er een nog grotere ambitie aan de dag gelegd moet worden; overwegende dat het Parlement ingenomen is met de beginselen die, als minimumnormen, zijn opgenomen in de verklaring bij de mededeling van de Commissie van 7 maart 2025 getiteld “Een routekaart voor vrouwenrechten”, maar van mening is dat er een nog grotere ambitie aan de dag gelegd moet worden;
- C. overwegende dat er steeds meer krachten zijn die tegen vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid en vrouwenrechten zijn en die er voorstander van zijn dat de verouderde genderrollen weer de norm worden, die negatief zijn over datgene wat er tot nu toe op het gebied van gendergelijkheid is bereikt en die zich verzetten tegen verdere ontwikkelingen op dit gebied; overwegende dat diverse actoren, waaronder de Algemene Vergadering van de VN, erop hebben gewezen dat er sprake is van actief verzet tegen hetgeen er reeds op het gebied van gendergelijkheid is bereikt en tegen verdere vooruitgang op dit gebied, en dat de vrouwenrechten steeds meer onder druk staan; overwegende dat antigender- en antirechtenbewegingen elke dag weer de grondrechten van vrouwen en meisjes proberen aan te tasten en de verworvenheden op het gebied van gendergelijkheid proberen terug te draaien, en dat de achteruitgang met betrekking tot de situatie van vrouwen en vrouwenrechten ook voelbaar is in het Mondiale Zuiden, omdat bezuinigingen op ontwikkelingshulp met name gevolgen hebben voor vrouwen in ontwikkelingsgebieden en omdat de “global gag rule” met

⁴⁹ 'In all its activities, the Union shall aim to eliminate inequalities, and to promote equality, between men and women.' - Article 8 of the Treaty on the Functioning of the European Union.

⁴⁸ Articles 2 and 3(3) TEU, Articles 8, 10, 19 and 157 TFEU, and Articles 21 and 23 of the EU Charter of Fundamental Rights.

name gevolgen heeft voor organisaties die zich bezighouden met de bevordering van vrouwenrechten; overwegende dat het absoluut dringend noodzakelijk is dat gendergelijkheid en de mensenrechten van vrouwen en meisjes weer hoog op de agenda worden geplaatst, worden beschermd en verder worden ontwikkeld⁵⁰; whereas there is a clear and urgent need to reaffirm, safeguard and develop gender equality and the human rights of women and girls;

- D. overwegende dat extreemrechtse partijen en antidemocratische, fascistische ideologieën, die steeds meer voet aan de grond krijgen en populairder worden, ernaar streven gevestigde rechten te ondermijnen, vooruitgang op wetgevingsgebied te dwarsbomen en institutionele mechanismen ter bescherming van vrouwen, meisjes en de meest gemarginaliseerde groepen in de samenleving te verzwakken; overwegende dat zij, onder meer via gecoördineerde desinformatiecampagnes, een bedreiging vormen voor hetgeen er tot dusverre is gerealiseerd op het gebied van vrouwenrechten, gendergelijkheid en de rechtsstaat en voor de grondrechten in het algemeen in de EU en haar lidstaten; overwegende dat er nog nauwelijks onderzoek is gedaan naar de wijze waarop dergelijke bewegingen zich organiseren, fondsen werven, mensen op de been brengen en invloed uitoefenen over de grenzen heen, maar dat uit een rapport⁵¹ uit 2021 blijkt dat er een transnationaal netwerk bestaat dat strategische financiële besluiten neemt over internationale grenzen heen; overwegende dat de impact van de manosfeer overall in de wereld toeneemt, wat een zorgwekkende ontwikkeling is, omdat daarbij mannelijke influencers online via sociale media de onjuiste boodschap naar buiten brengen dat feminisme en gendergelijkheid ten koste gaan van de rechten van mannen, extreme taal wordt gebezigd en geweld tegen vrouwen en meisjes wordt genormaliseerd, waarbij steeds vaker wordt aangehaakt bij radicaal gedachtegoed en extremistische ideologieën⁵²; overwegende dat de Commissie, als hoedster van de Verdragen, ook een voortrekkersrol dient te spelen bij de bescherming van vrouwenrechten en de bevordering van gendergelijkheid, omdat genoemde ontwikkelingen een rechtstreekse bedreiging vormen voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid en de rechtsstaat, wat de waarden zijn die verankerd zijn in artikel 2 VEU; overwegende dat sommige voorstellen van de Commissie ter vereenvoudiging van regelgeving, zoals de eerste versie van het werkprogramma van Horizon Europa voor 2025, gendergelijkheid dreigen te belemmeren, en dat dit ook geldt voor de aankondiging van de Commissie dat zij van plan is het voorstel voor een horizontale antidiscriminatie richtlijn in te trekken; overwegende dat gendergelijkheid een voorwaarde is voor het versterken van het concurrentievermogen en het bereiken van duurzame groei; whereas gender equality is a precondition for strengthening competitiveness and reaching sustainable growth;
- E. overwegende dat de vaststelling van de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld in 2024 een belangrijke mijlpaal was op weg naar

⁵⁰ Report of the Working Group on discrimination against women and girls”, 15 mei 2024, <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf> Report of the Working Group on discrimination against women and girls’, 15 May 2024, <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf>

⁵¹ Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality and Reproductive Health in Europe”, 2021, <https://www.epfweb.org/node/837>. Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality & Reproductive Health in Europe’, 2021, <https://www.epfweb.org/node/837>.

⁵² UN Women, 'What is the manosphere and why should we care?', 2025, <https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care>.

uitbanning van gendergerelateerd geweld en overwegende dat het nu van cruciaal belang is te waarborgen dat de lidstaten de richtlijn volledig en tijdig omzetten, waarbij moet worden erkend dat er verder moet worden gewerkt aan snelle, innovatieve en doeltreffende antwoorden, onder meer in de vorm van toepassing van digitale instrumenten en technologieën op het gebied van artificiële intelligentie; overwegende dat ongeveer een derde van de vrouwen in de EU die te maken hebben gehad met seksuele intimidatie, hiermee te maken heeft gehad op het werk⁵³, waarbij de gevolgen voor de slachtoffers desastreus waren; overwegende dat dit laat zien dat het belangrijk is dat er concrete wetgevingsmaatregelen worden ingevoerd om gendergerelateerd geweld op de werkplek aan te pakken en om de slachtoffers van dergelijk geweld ondersteuning te bieden, en dat er daarnaast krachtige preventiemaatregelen worden genomen; overwegende dat alle lidstaten het Verdrag van Istanbul hebben ondertekend, maar dat vijf lidstaten dit nog moeten ratificeren; overwegende dat de EU in 2023 tot het Verdrag is toegetreden voor aangelegenheden die onder haar exclusieve bevoegdheid vallen; whereas the EU acceded to the Convention in 2023 as regards matters falling under its exclusive competences;

- F. overwegende dat mensenhandel een van de meest flagrante schendingen van de fundamentele mensenrechten en de menselijke waardigheid is en een steeds grotere tak van de georganiseerde misdaad vormt, die voornamelijk vrouwen, minderjarigen en kinderen treft, veelal met het oog op seksuele uitbuiting, en waarbij vaak kwetsbare vrouwen met valse beloften worden benaderd om vervolgens te worden blootgesteld aan seksuele uitbuiting en onmenselijke levensomstandigheden; overwegende dat mensenhandel een vorm van moderne slavernij is; overwegende dat er een doeltreffende aanpak nodig is van de vraag, die alle vormen van uitbuiting in verband met mensenhandel in de hand werkt; overwegende dat er een nauw verband bestaat tussen mensenhandel en seksuele uitbuiting;
- G. overwegende dat de benadering van prostitutie verschilt van lidstaat tot lidstaat en varieert van criminalisering van de aanbieder of gebruiker tot legalisatie; overwegende dat vrouwen in de prostitutie gemiddeld meer te maken hebben met grove schendingen van de mensenrechten, geweld en uitbuiting, waaronder veel gendergerelateerd, psychologisch, fysiek en seksueel geweld, dan andere vrouwen; overwegende dat er talrijke factoren zijn waarom mensen in de prostitutie gaan en in de prostitutie blijven, waaronder armoede als gevolg van sociale onrechtvaardigheid en uitsluiting, ongelijkheden, beperkte werkgelegenheid, intersectionele discriminatie en een gebrek aan veilige en legale migratiemogelijkheden; overwegende dat beleid ter ondersteuning van mensen die uit de prostitutie willen stappen, moet worden uitgevoerd;
- H. overwegende dat seksuele en reproductieve rechten worden beschermd als mensenrechten in het internationaal en Europees recht inzake de mensenrechten, zoals het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (Cedaw) en het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, en dat seksuele en reproductieve rechten een cruciaal element van integrale gezondheidszorg vormen; overwegende dat het Parlement in zijn resolutie van 11 april 2024 heeft aangedrongen op opname van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, waaronder het recht op abortus, in het

⁵³ Eurostat Survey on Gender-based violence, 2024.

EU-Handvest van de grondrechten; overwegende dat seksuele en reproductieve gezondheid⁵⁴ cruciaal is voor het welzijn en de empowerment van individuen en toegang tot anticonceptiediensten en -informatie, veilige en legale abortus en tot wetenschappelijk onderbouwde en correcte informatie, vruchtbaarheidsbehandelingen, alomvattende, op de leeftijd afgestemde seksuele en relatievoorlichting, en hoogwaardige verloskundige en gynaecologische zorg omvat; overwegende dat deze diensten en deze informatie, ondanks enige vooruitgang, in sommige lidstaten in de praktijk vaak niet beschikbaar zijn en traditioneel als vrouwenkwesties worden beschouwd, hetgeen de vooruitgang ondermijnt en genderongelijkheid in stand houdt; overwegende dat de actieve betrokkenheid van mannen bij seksuele en reproductieve gezondheid kan helpen om schadelijke gendernormen te bestrijden, gedeelde verantwoordelijkheid bij de gezinsplanning te bevorderen en de rechten en het welzijn van vrouwen te ondersteunen;

- I. overwegende dat gezondheidsrechten, en met name rechten betreffende de seksuele en reproductieve gezondheid, grondrechten zijn, die moeten worden versterkt en op geen enkele wijze mogen worden ingeperkt of geschrapt; overwegende dat schendingen van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, waaronder ontzegging van veilige en legale abortus alsmede alle vormen van verloskundig en gynaecologisch geweld, gendergerelateerd geweld zijn en in strijd zijn met de fundamentele mensenrechten, maar dat nog altijd meer dan 20 miljoen vrouwen in de EU geen toegang hebben tot veilige en legale abortus en andere diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid; overwegende dat sommige lidstaten nog steeds zeer restrictieve wetten hanteren die abortus verbieden, behalve onder strikt bepaalde omstandigheden, of praktische belemmeringen opwerpen om er toegang toe te krijgen, met als gevolg dat vrouwen een beroep moeten doen op clandestiene abortussen, naar andere landen moeten reizen of hun zwangerschap tegen hun wil moeten voldragen, hetgeen een schending van de mensenrechten en een vorm van gendergerelateerd geweld is en gevolgen heeft voor de rechten van vrouwen en meisjes op leven, hun fysieke en geestelijke integriteit en veiligheid, gelijkheid, non-discriminatie en hun gezondheid en waardoor zij onnodige economische en mentale druk ondervinden; overwegende dat het Europees burgerinitiatief “My Voice, My Choice”, waarvoor meer dan 1,2 miljoen handtekeningen zijn verzameld, de EU oproept om te zorgen voor een veilige en legale toegang tot abortus voor iedereen met inachtneming van de bevoegdheidsverdeling uit hoofde van de Verdragen, en eist dat de EU wetgeving aanneemt die voorziet in een financieel mechanisme om lidstaten die vrijwillig deelnemen aan dit beleid te helpen veilige abortuszorg te bieden aan iedereen die daartoe geen toegang heeft; overwegende dat in nieuwe studies naar verloskundig geweld is vastgesteld dat 21 % tot 81 % van de onderzochte vrouwen in het kraambed wel eens te maken heeft gehad met een of meer vormen van verloskundig geweld, en dat uit de bevindingen blijkt dat het ontbreken van geïnformeerde toestemming, zorg zonder toestemming, verbale en fysieke mishandeling alsook gebrek aan communicatie hardnekkige problemen zijn in de lidstaten⁵⁵; overwegende dat volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) hoogwaardige verloskundige zorg van cruciaal belang is om de gezondheid van moeders en

⁵⁴ Zoals gedefinieerd door de Guttmacher-Lancet-commissie, “Accelerate Progress: Sexual and Reproductive Health and Rights for All — Executive Summary”, <https://www.guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary>.

⁵⁵ Quattrocchi, P., “Obstetric violence in the European Union”, Europese Commissie, 2024, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74238fad-0b63-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en>.

pasgeborenen te verbeteren, het aantal ingrepen te verminderen en ervoor te zorgen dat vrouwen bevallingen beter doorstaan⁵⁶;

- J. overwegende dat volgens de laatste EU-brede enquête⁵⁷ in de EU 31 % van de vrouwen tussen 18 en 74 jaar op volwassen leeftijd te maken heeft gehad met (dreigingen van) fysiek of seksueel geweld, en dat 20 % van de vrouwen te maken heeft gehad met (dreigingen van) fysiek of seksueel geweld door een andere persoon dan de partner, en dat officiële rapporten van 17 lidstaten uitwijzen dat er in 2022 788 vrouwen door hun eigen partner of een familielid zijn vermoord⁵⁸; overwegende dat uit gegevens blijkt dat voor 57 % van de slachtoffers van gendergerelateerd geweld het geweld gevolgen heeft gehad voor de gezondheid, van lichamelijk letsel tot langdurig psychologisch trauma⁵⁹, terwijl 31 % van de slachtoffers van gendergerelateerd geweld hun ervaringen nog nooit met anderen hebben gedeeld; overwegende dat de systemen voor hulp aan de slachtoffers van gendergerelateerd geweld in de EU nog steeds tekortschieten en uit onderzoek blijkt dat slechts zeven lidstaten over voldoende adviescentra voor vrouwen beschikken, terwijl het aantal bestaande opvangcentra ver beneden het in het Verdrag van Istanbul aanbevolen niveau ligt⁶⁰; overwegende dat ander onderzoek in tal van lidstaten heeft uitgewezen dat gendergerelateerd geweld in de openbare ruimte en het openbaar vervoer een bijzonder groot probleem is en dat de beveiligingsmaatregelen en de slachtofferhulp nog steeds ontoereikend zijn;
- K. overwegende dat het aantal geregistreerde misdrijven in verband met aanranding en verkrachting tussen 2019 en 2022 is gestegen en dat uit gegevens blijkt dat er in 2022 een toename was van 25 % in het aantal gedocumenteerde gevallen van seksueel geweld tegen vrouwen in de EU en het aantal gemelde gevallen van verkrachting met 40 % is toegenomen in vergelijking met 2019⁶¹; overwegende dat volgens het FRA tot 55 % van de vrouwen in de Europese Unie wel eens te maken heeft gehad met seksuele intimidatie in het openbaar vervoer en dat er talrijke meldingen zijn van seksueel geweld in verschillende vervoerswijzen, bijvoorbeeld door bestuurders in dienst van platforms voor onlinetaxidiensten en door taxichauffeurs; overwegende dat uit al deze gegevens blijkt dat vrouwen thuis, op het werk of in de openbare ruimte niet veilig zijn en dat er dringend actie moet worden ondernomen; overwegende dat het verzamelen van uniforme en vergelijkbare, naar gender uitgesplitste gegevens, zoals die door het EIGE zijn verstrekt, van essentieel belang is voor het tot stand brengen van een alomvattend gendergelijkheidsbeleid; overwegende dat het in de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld ontbreekt aan een geharmoniseerde

⁵⁶ WHO, Midwifery education and care, <https://www.who.int/teams/maternal-newborn-child-adolescent-health-and-ageing/maternal-health/midwifery>.

⁵⁷ Eurostat-enquête van 25 november 2024, “Every third woman in the EU experienced gender-based violence”: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241125-3>.

⁵⁸ Europees Instituut voor gendergelijkheid, “Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities”, 2025 https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

⁵⁹ Europees Instituut voor gendergelijkheid, “Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities”, 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

⁶⁰ Europees Instituut voor gendergelijkheid, “Introducing the latest Gender Equality Index thematic focus: a vital reminder to end violence against women”, 2025, https://eige.europa.eu/newsroom/news/introducing-latest-gender-equality-index-thematic-focus-vital-reminder-end-violence-against-women?language_content_entity=en.

⁶¹ EIGE (2025), “Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg.

definitie van het strafbare feit van verkrachting op basis van het ontbreken van instemming; overwegende dat het om de weg vrij te maken voor wetgeving met een dergelijke definitie van belang is de lijst van vormen van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU uit te breiden tot gendergerelateerd geweld;

- L. overwegende dat cybergeweld tegen vrouwen op basis van gender tal van vormen van geweld op grond van gender of een combinatie van gender en andere factoren omvat en met behulp van informatie- en communicatietechnologieën (ICT) en dankzij de verspreiding van artificiële intelligentie wordt gepleegd; overwegende dat bepaalde vormen van cybergeweld vrouwen en meisjes onevenredig zwaar treffen, ernstigere vormen aannemen, specifieke en heftige gevolgen hebben en er vaker toe leiden dat vrouwen en meisjes niet goed meer kunnen functioneren, bijvoorbeeld omdat hun de mond wordt gesnoerd, ze zich niet meer durven te uiten, vervreemd raken en openbare ruimten mijden; overwegende dat vrouwen in de EU dagelijks te maken hebben met toenemend en wijdverbreid cybergeweld en dat vrouwen volgens het FRA het belangrijkste doelwit blijven van bepaalde vormen van cybergeweld, zoals haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen op internet⁶², alsook gendergerelateerde desinformatie, terwijl vrouwelijke politici, journalisten, bloggers, kunstenaars, activisten, mensenrechtenverdedigers en andere vrouwen die zich actief in de publieke ruimte bewegen, alsook lhbtq+-personen, worden geconfronteerd met meer geweld en misbruik in de onlinewereld⁶³, hetgeen aanzienlijke gevolgen heeft voor de deelname van vrouwen aan het openbare leven en de vertegenwoordiging van vrouwen, en een bedreiging vormt voor de democratie; overwegende dat seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen een sterke gendercomponent kent, aangezien meisjes online onevenredig vaak worden getroffen, waardoor dit als een vorm van gendergerelateerd geweld moet worden gezien;
- M. overwegende dat iedereen in de EU recht heeft op de hoogste normen op het gebied van lichamelijke en geestelijke gezondheidszorg en ondersteunende diensten, op tijdige, betaalbare en hoogwaardige toegang tot preventieve en diagnostische gezondheidszorg, en op medische behandelingen, waaronder diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en de daarmee verband houdende rechten; overwegende dat de EU verplicht is in alle beleidsmaatregelen en activiteiten van de Unie te zorgen voor een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid⁶⁴ zonder discriminatie op grond van geslacht, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, genderexpressie, geslachtskenmerken of enige andere grond;
- N. overwegende dat lhbtq+-personen in heel Europa nog steeds te maken hebben met discriminatie bij de toegang tot gezondheidszorg, dat 16 % van de respondenten van enquêtes aangeven zich vanwege hun identiteit gediscrimineerd te voelen door personeel in de gezondheidszorg of bij sociale instanties en dat transpersonen melding maken van uitermate transfoob en respectloos gedrag van zorgpersoneel jegens hen; overwegende dat iedereen recht heeft op lichamelijke autonomie en integriteit en niet mag worden onderworpen aan bijvoorbeeld gedwongen sterilisatie of medicalisering,

⁶² EIGE, “Combating cyber violence against women and girls: Developing an EU measurement framework”, 2025, <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework>.

⁶³ Directoraat-generaal Parlementaire Onderzoeksdiensten, “Cyberviolence against women in the EU”, Europees Parlement, 2024, [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2024\)767146](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767146).

⁶⁴ Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 35.

aangezien beide praktijken in strijd zijn met de mensenrechtennormen; overwegende dat vrouwen worden geconfronteerd met talrijke uitdagingen die hun welzijn negatief beïnvloeden, waaronder vertraagde diagnoses, vooroordelen over pijn, verschillen op het gebied van onderzoek, beperkte toegang tot essentiële diensten en belemmeringen en problemen bij de toegang tot zulke diensten, hetgeen met name geldt voor vrouwen met een handicap, vrouwen in plattelandsgebieden, migrantenvrouwen⁶⁵ en andere vrouwen die te maken hebben met intersectionele discriminatie en zich in kwetsbare situaties bevinden; overwegende dat mannen minder snel medische hulp zullen zoeken, aangezien zij zich over het algemeen minder bewust zijn van symptomen of de neiging hebben deze te bagatelliseren en daarbij vaak geen tekenen van ziekte of een aandoening opmerken⁶⁶; overwegende dat alle lidstaten die partij zijn bij het Cedaw gebonden zijn aan hun verbintenissen, met inbegrip van de toegang tot gezondheidszorg; overwegende dat het voor de bescherming van de volksgezondheid van vitaal belang is dat billijke toegang tot gezondheidszorg wordt gewaarborgd, sociale inclusie wordt bevorderd en ongelijkheden worden verminderd; overwegende dat de aanhoudende genderkloof op gezondheidsgebied dringend verder moet worden onderzocht en aangepakt;

- O. overwegende dat vrouwen in vergelijking met mannen vaker te maken hebben met psychische stoornissen, zoals depressie, angst en eenzaamheid op oudere leeftijd, hetgeen kan bijdragen tot geestelijke gezondheidsproblemen; overwegende dat bijvoorbeeld in 2019 een groter percentage vrouwen (8,7 %) dan mannen (5,5 %) van 15 jaar en ouder in de EU melding maakte van chronische depressie⁶⁷; overwegende dat vier op de vijf personen bij wie een auto-immuunziekte wordt vastgesteld, vrouwen zijn; overwegende dat hart- en vaatziekten wereldwijd nog steeds de voornaamste doodsoorzaak zijn, dat er bij vrouwen hogere sterftecijfers en slechtere resultaten te bespeuren zijn na acute gebeurtenissen en dat 37 % van alle sterfgevallen onder vrouwen het gevolg is van zulke gebeurtenissen, tegenover 31 % van de sterfgevallen onder mannen; overwegende dat vrouwen met hart- en vaatziekten stevast ondergediagnosticeerd en onderbehandeld worden en ondervertegenwoordigd zijn in klinische onderzoeken, met als gevolg grotere ongelijkheden op het gebied van de volksgezondheid;
- P. overwegende dat vrouwen, in al hun verscheidenheid, consequent worden benadeeld door structurele en culturele factoren en onevenredig vaak worden getroffen door verschillende uitdagingen, zoals de gevolgen van de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud, aangezien zij doorgaans tot het armste deel van de bevolking behoren en tot de 70 % van de 1,3 miljard mensen die in armoede leven, of door bezuinigingsmaatregelen, die vrouwen, met name vrouwen met een geracialiseerde achtergrond en een laag inkomen, onevenredig zwaar treffen; overwegende dat de armoede in de hele EU toeneemt en dat vooral vrouwen minder dan een leefbaar loon ontvangen, waardoor velen van hen zichzelf en hun gezinnen niet kunnen onderhouden, en dat dit vooral het geval is bij transvrouwen, die bijna driemaal zo vaak de kans lopen om werkloos te zijn; overwegende dat in de EU bijna een op de drie niet in de EU

⁶⁵ EIGE (2025), “Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg.

⁶⁶ EIGE, “Health”, 2017, https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/health?language_content_entity=en.

⁶⁷ Directoraat-generaal Parlementaire Onderzoeksdiensten, “Mental health in the EU”, 2023, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI\(2023\)751416_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI(2023)751416_EN.pdf).

geboren vrouwen in onzekere banen werkt; overwegende dat 18 % van de migrantenvrouwen het risico loopt in armoede te vervallen; overwegende dat in de meeste EU-landen verblijfs- en werkvergunningen voor langdurig ingezetenen vaak toegankelijker zijn voor personen die worden beschouwd als hoogopgeleide en goedbetaalde werknemers, terwijl degenen die worden afgeschoven naar de sectoren voor “middelhoog en laaggeschoold” personeel het risico lopen te worden uitgebuit en onzeker werk moeten verrichten in ondergewaardeerde sectoren; overwegende dat uitdagingen die eigen zijn aan bepaalde sectoren vrouwen van meet af aan benadelen, bijvoorbeeld vrouwelijke landbouwers die te maken hebben met genderspecifieke belemmeringen, zoals een gebrek aan toegang tot land, moeilijkheden bij de financiering van landbouwopleidingen en -onderwijs, en gelijke behandeling; overwegende dat armoede en sociale uitsluiting structurele oorzaken hebben die moeten worden uitgebannen en teruggedraaid, vooral door middel van beleid inzake werkgelegenheid, huisvesting, mobiliteit en toegang tot openbare diensten;

- Q. overwegende dat arbeidsmarktsegregatie en de horizontale en verticale gendersegregatie in het onderwijs nog altijd belangrijke factoren zijn die bijdragen tot genderongelijkheid op het werk, en dat genderstereotypering een belangrijke oorzaak is van arbeidsmarktsegregatie⁶⁸, waarmee vrouwen doorlopend te maken hebben terwijl ze ook nog eens minder loon ontvangen⁶⁹; overwegende dat er in de EU nog altijd sprake is van verschillen op de arbeidsmarkt en verschillen in werkgelegenheid van vrouwen en mannen in bepaalde sectoren en regio's, waaronder de ultraperifere gebieden, alsook een gebrek aan eerlijke arbeidsvoorwaarden en veiligheid voor vrouwelijke werknemers, en dat de bestaande loonkloof tussen mannen en vrouwen grotendeels het gevolg is van de stelselmatige onderwaardering van werk dat in door vrouwen gedomineerde sectoren wordt verricht, zoals de zorg, het onderwijs, het gezondheidswezen en de maatschappelijke dienstverlening, waar veel vrouwen werkzaam zijn en slechts circa 20 % van de mannen actief is; overwegende dat de kwestie van “gelijk loon voor gelijke arbeid of arbeid van gelijke waarde” moet worden aangepakt om de genderloonkloof te dichten; overwegende dat onderwijs, en met name tertiair onderwijs, opleiding en sociale bescherming, van essentieel belang zijn voor de gendergelijkheid, met name voor vrouwen ouder dan 55 jaar en vrouwen die in landelijke, afgelegen of ontvolkte gebieden wonen en het hoofd moeten bieden aan een opeenstapeling van specifieke belemmeringen; overwegende dat onderwijs ook van essentieel belang is om iedereen in staat te stellen zich aan te passen aan veranderingen op de arbeidsmarkt en toegang te hebben tot hoogwaardige banen;
- R. overwegende dat de loonkloof tussen mannen en vrouwen in de Europese Unie in 2023 13 %⁷⁰ bedroeg en dat vrouwen in de EU in 2025 per uur gemiddeld 15 % minder verdienen dan mannen; overwegende dat de situatie slechter is in bepaalde regio's, zoals plattelandsgebieden, en in bepaalde sectoren, zoals de gezondheidszorg, waar de kloof

⁶⁸ EIGE, “Ensuring gender equality in the labour market: addressing the gender pay gap and the ‘sticky floor’”, 2024, https://eige.europa.eu/newsroom/director-corner/ensuring-gender-equality-labour-market-addressing-gender-pay-gap-and-sticky-floor?language_content_entity=en.

⁶⁹ Eurofound, “European Jobs Monitor 2021: Gender gaps and the employment structure”, 2021, <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2021/european-jobs-monitor-2021-gender-gaps-and-employment-structure>.

⁷⁰ EIGE (2025), “Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg.

24 % bedraagt⁷¹, hetgeen leidt tot grote verschillen in pensioenuitkeringen en bijdraagt tot inkomensverschillen op oudere leeftijd, waardoor vrouwen in de EU gemiddeld 26,1 % minder pensioen ontvangen; overwegende dat het recht op gelijke beloning voor gelijk of gelijkwaardig werk niet gewaarborgd is en dat de onderliggende oorzaak van die discriminatie moet worden aangepakt door instrumenten toe te passen waarmee de waarde van werk beter kan worden gedefinieerd en vergeleken, door de rechten van werknemers te beschermen en aan te scherpen of, in voorkomend geval, door collectieve onderhandelingen te versterken; overwegende dat door de opbouw van een inclusieve economie en de aanpak van genderongelijkheden het bbp per hoofd van de bevolking van de Unie tussen nu en 2050 aanzienlijk kan worden verhoogd, namelijk van 6,1 % tot 9,6 %⁷²;

- S. overwegende dat het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) maatregelen van de Spaanse sociale dienst ter verbetering van de pensioenen van vrouwen en ter vermindering van de genderkloof steeds heeft afgewezen;
- T. overwegende dat vrouwen en meisjes nog altijd ondervertegenwoordigd zijn op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid, en met name op het gebied van STEM en op digitaal en AI-gebied, aangezien slechts een op de zes ICT-specialisten en een op drie STEM-afgestudeerden vrouw is⁷³; overwegende dat in de Unie meer dan 80 % van de geschoolde vakkrachten op het gebied van STEM en in de ICT-sector man is⁷⁴ en dat slechts 41 % van de banen in wetenschap en techniek door vrouwen worden bezet; overwegende dat, ondanks de toename van het aantal jonge vrouwelijke afgestudeerden op het gebied van STEM en ICT, de genderkloof inzake arbeidsparticipatie en de genderloonkloof in de sector nog altijd aanzienlijk zijn, zeker als het gaat om start-ups; overwegende dat in 2018 slechts 22 % van de personen die wereldwijd werkzaam waren op het gebied van AI vrouw was, een probleem dat stereotypen en vooroordelen alleen maar in stand houdt en verankert⁷⁵; overwegende dat deze discrepantie niet alleen een gemiste kans vormt voor de technologische vooruitgang, economische groei, innovatie en veerkracht van de EU, maar ook de participatie en loopbanen van vrouwen op toekomstige arbeidsmarkten belemmert; overwegende dat er door de toenemende vraag naar STEM-vaardigheden in digitale, schone en circulaire sectoren, alsook in de lucht- en ruimtevaartsector, defensie en traditionele industrieën, meer gekwalificeerd vrouwelijk talent nodig is; overwegende dat de EU wordt geconfronteerd met tal van uitdagingen die van invloed zijn op haar concurrentievermogen en dat er daarom meer economische activiteit nodig is die voor iedereen toegankelijk is; overwegende dat toegang voor vrouwen, in al hun verscheidenheid, tot alle sectoren, waaronder de ICT- en financiële sector, van cruciaal belang is voor het concurrentievermogen van de Europese economie; overwegende dat gendergelijkheid een motor is voor economische groei, innovatie en sociale cohesie;

⁷¹ WHO, “The gender pay gap in the health and care sector a global analysis in the time of COVID-19”, 2022, <https://www.who.int/publications/i/item/9789240052895>.

⁷² EIGE, “Economic Benefits of Gender Equality in the European Union Overall economic impacts of gender equality”, https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/economic_benefits_of_gender_equality_in_the_european_union_overall_economic_impacts_of_gender_equality.pdf.

⁷³ EIGE, “Study and work in the EU: set apart by gender”, 2018.

⁷⁴ Europese Commissie, “Verslag van over gendergelijkheid in de EU 2025”, 2025.

⁷⁵ Mededeling van de Commissie van 9 maart 2021 getiteld “Digitaal kompas 2030: de Europese aanpak voor het digitale decennium” (COM(2021)0118).

- U. overwegende dat opkomende digitale technologieën, waaronder artificiële intelligentie, door AI gegenereerde zwendelpraktijken, het vervaardigen en verspreiden van “deepfakes” of uitkleedtools, en cyberpesten steeds vaker voorkomen en een risicofactor vormen voor gendergelijkheid, en bestaande patronen van genderongelijkheden, discriminatie en geweld tegen vrouwen en meisjes kunnen bestendigen en versterken; overwegende dat gendervooroordelen verankerd zijn in technologie, onder meer in AI-systemen, en dat de bestaande bedrijfsmodellen van dominante onlineplatforms, die gebaseerd zijn op microtargeting op het gebied van reclame, een rol spelen bij het verspreiden en versterken van haatzaaiende uitlatingen en verschillende vormen van cybergeweld; overwegende dat socialemediakanalen en de steeds verslavender wordende algoritmen die zij gebruiken, een risico inhouden voor het geestelijk welzijn van jonge meisjes en vrouwen en dat dit om een aanpak vraagt waarin rekening wordt gehouden met het genderperspectief; overwegende dat deze technologieën, mits zij ethisch en genderbewust worden ontwikkeld en op passende wijze worden gebruikt, kansen kunnen bieden voor vrouwen en meisjes;
- V. overwegende dat het in de berichtgeving in de nieuwsmidia vaak ontbreekt aan een genderdimensie en genderstereotypen niet worden weersproken; overwegende dat, of het nu gaat om informatieproductie, besluitvorming of media-eigendom, vrouwen in de mediasector op alle niveaus van de bestuursstructuur ondervertegenwoordigd zijn; overwegende dat volgens de Raad van Europa vrouwen slechts een kwart uitmaken van de personen die in het nieuws aan het woord of in beeld komen of over wie wordt geschreven, en dat zij daar slechts zelden als deskundigen optreden⁷⁶; overwegende dat volgens de gegevens van de zesde editie van het Global Media Monitoring Project in 2020 in slechts 2 % van de verhalen in Europa⁷⁷ genderstereotypen duidelijk ter discussie werden gesteld⁷⁸;
- W. overwegende dat in de hele EU zowel informele als formele zorgtaken nog steeds onevenredig vaak door vrouwen worden uitgevoerd, hetgeen bijdraagt tot structurele genderongelijkheden en de zorgkloof tussen mannen en vrouwen voedt omdat vrouwen daardoor worden beperkt in hun mogelijkheden om aan de arbeidsmarkt deel te nemen, wat ertoe leidt dat zij minder inkomsten en een lager pensioen genieten, en hen belemmert om op voet van gelijkheid met mannen economische onafhankelijkheid te bereiken, en hen tevens blootstelt aan stressgerelateerde gezondheidsrisico's⁷⁹; overwegende dat vrouwen op de arbeidsmarkt vaak moeilijkheden ondervinden wanneer zij na zwangerschapsverlof of langdurige zorgtaken weer aan het werk gaan, bijvoorbeeld door verouderde vaardigheden, een lager inkomenspotentieel, minder mogelijkheden voor loopbaanontwikkeling en discriminatie op het werk; overwegende dat dergelijke belemmeringen bijdragen tot de genderkloof inzake arbeidsparticipatie, loon en pensioenen, met alle negatieve gevolgen van dien voor het welzijn van kinderen

⁷⁶ Raad van Europa, “Women in Media and artificial intelligence”, <https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-in-media-and-artificial-intelligence>.

⁷⁷ Lijst van deelnemende landen: België, Bosnië en Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Engeland, Estland, Finland, Frankrijk, Georgië, Groenland, Ierland, IJsland, Italië, Luxemburg, Malta, Moldavië, Nederland, Noord-Ierland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, Schotland, Servië, Spanje, Turkije, Wales, Zweden en Zwitserland.

⁷⁸ EIGE (2025), “Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg.

⁷⁹ EIGE, “Gender Equality Index 2019: Work-life balance”, <https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services>.

en andere ten laste komende personen, en dat dit vraagt om een aanpak in de vorm van doelgerichte beleidsinterventies en steunregelingen;

- X. overwegende dat bijna 30 % van de vrouwen in de EU deeltijds werkt; overwegende dat vrouwen in de EU veel vaker betaalde arbeid moeten opzeggen om voor kinderen en/of andere personen ten laste te zorgen en dat de beperkte beschikbaarheid (of afwezigheid) en buitensporige kosten van hoogwaardige infrastructuur en diensten voor kinderopvang, met name in het geval van openbare kinderopvang, nog steeds een aanzienlijke belemmering vormen voor de gelijke deelname van vrouwen aan alle gebieden van het leven, waaronder werk; overwegende dat de Internationale Arbeidsorganisatie erop heeft gewezen dat er te weinig openbare en particuliere investeringen worden gedaan in kinderopvang en andere formele-zorgdiensten en benadrukt dat wanneer de opvattingen over zorgactiviteiten gedurende lange tijd gekenmerkt worden door ongelijkheid, de economische en sociale kosten van zorgtaken in het algemeen voornamelijk op de schouders van vrouwen terechtkomen; overwegende dat ongeveer 7,7 miljoen vrouwen in de EU als gevolg van onbetaalde zorgtaken wegblijven van de arbeidsmarkt en er een groot onbenut potentieel bestaat om de zorgsector evenwichtiger te maken voor onze economieën, iets waarop bijvoorbeeld het EIGE in haar schattingen wijst, volgens welke de arbeidsparticipatie tegen 2050 kan oplopen tot 80 % als er forse verbeteringen op het gebied van gendergelijkheid worden doorgevoerd⁸⁰; overwegende dat 42 % van de mantelzorgers zonder baan zich volgens de enquête van Eurofound over de levenskwaliteit in de EU in het laagste inkomenskwartiel bevindt (tegenover 24 % van de niet-mantelzorgers) en 59 % van deze groep moeite heeft de eindjes aan elkaar te knopen (tegenover 46 % van de niet-mantelzorgers) en 80 % van de zorg wordt verleend door mantelzorgers, voornamelijk vrouwen van 45-75 jaar oud, hetgeen bijdraagt aan genderongelijkheid op het gebied van werkgelegenheid en inkomen; overwegende dat ongeveer een op de vier betaalde zorgverleners migrant is, van wie velen worden uitgebuit doordat er geen adequate regularisatietrajecten zijn, wat bijzonder relevant is aangezien negen op de tien betaalde zorgverleners een vrouw is;
- Y. overwegende dat een “Care Deal” voor Europa, minimumlonen in de zorgsector en toegang tot hoogwaardige, kosteloze openbare diensten zouden helpen om de armoede te verminderen en de genderloonkloof, -pensioenkloof en -zorgkloof te overbruggen;
- Z. overwegende dat het Cedaw-comité in 2024 algemene aanbeveling nr. 40 heeft uitgebracht over de gelijke en inclusieve vertegenwoordiging van vrouwen in besluitvormingssystemen en in de pijlers van de aanbeveling een 50-50-pariteit tussen vrouwen en mannen in al hun diversiteit heeft ingevoerd wat betreft gelijke toegang tot en gelijke macht binnen besluitvormingssystemen; overwegende dat het percentage door vrouwen beklede zetels in nationale parlementen is gestegen van 11,3 % in 1995 tot slechts 27,2 % in 2025⁸¹; overwegende in 2025 slechts ongeveer een derde van de parlementsleden in de EU een vrouw is⁸²; overwegende dat vrouwen, ondanks tal van beleids- en wetgevingsinitiatieven, geconfronteerd worden met structurele, culturele en institutionele belemmeringen en dat uit onderzoek blijkt dat ze op alle niveaus van de economische en politieke besluitvorming wereldwijd ondervertegenwoordigd zijn, ook

⁸⁰ https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdf&filename=Gender%20Equality%20Report.pdf

⁸¹ Interparlementaire Unie, “Women in parliament 1995-2025”, 2025.

⁸² EIGE, gendergelijkheidsindex, <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024/domain/power>.

op lokaal en regionaal niveau, en dat het bereiken van gendergelijkheid en vertegenwoordiging in het politieke leven alsmede in het bedrijfsleven — met name in raden van bestuur — nog toekomstmuziek is en er daartoe doelgerichte maatregelen op alle bestuursniveaus nodig zijn;

- AA. overwegende dat de klimaatnoodtoestand en genderongelijkheid onderling samenhangen en dat de klimaatcrises de bestaande ongelijkheid bestendigen, onder meer op het gebied van toegang tot het onderwijs en arbeidskansen, toegang tot en zeggenschap over land en natuurlijke hulpbronnen, en deelname aan de besluitvorming⁸³; overwegende dat de schadelijke gevolgen van klimaatverandering en aantasting van ecosystemen onevenredig worden gedragen door vrouwen en meisjes, met name als ze al in een achtergestelde situatie verkeren, met inbegrip van inheemse volkeren en andere gemeenschappen die afhankelijk zijn van natuurlijke hulpbronnen;
- AB. overwegende dat de Unie verwickeld is in verschillende crises, waaronder klimaatrampen, gewapende conflicten, pandemieën en populisme, en de gevolgen van al deze crises een genderdimensie kennen; overwegende dat gewapende conflicten vrouwen en meisjes onevenredig zwaar treffen, onder meer door de opmars van gendergerelateerd geweld als oorlogswapen⁸⁴, en hebben geleid tot een algehele verslechtering van vrouwenrechten, met schadelijke gevolgen voor de volledige uitoefening van de mensenrechten van vrouwen en meisjes wereldwijd; overwegende dat de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid weliswaar centraal staat in de huidige mondiale uitdagingen op het gebied van vrede en veiligheid, maar dat het nog steeds schort aan participatie en leiderschap van vrouwen in buitenlands beleid, defensie, veiligheid en vredesopbouw, een fenomeen waar als gevolg van gebrekkige gegevens slechts weinig over geweten is; overwegende dat er verscheidene projecten zijn ontwikkeld met de bedoeling uitvoerige gegevens te verzamelen, zoals de “#SHEcurity Index”, die kunnen dienen als goede praktijk en voorbeeld voor gegevensverzameling op het niveau van de EU; overwegende dat vrouwen steeds ondervertegenwoordigd zijn bij vredesonderhandelingen en in 2022 slechts 16 % van de onderhandelaars uitmaakten bij lopende vredesprocessen die werden geleid of mede geleid door de Verenigde Naties⁸⁵; overwegende dat als in het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU een genderperspectief wordt ingevoerd, dit betekent dat de specifieke genderdimensies en -effecten van mondiale fenomenen zoals klimaatverandering, migratie, handel en veiligheid moeten worden erkend en bestreden, en dat centraal in de beleidsvorming de nadruk moet komen te staan op de ervaringen en behoeften van vrouwen en groepen die te maken krijgen met meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie en marginalisering; overwegende dat het genderactieplan (GAP) de ambitieuze strategie is waarmee de EU een bijdrage levert aan de SDG's, met name SDG 5, en versneld vooruitgang boekt op het gebied van gendergelijkheid; overwegende dat de empowerment van vrouwen in al het externe beleid en het externe optreden van de EU

⁸³ Verenigde Naties Klimaatverandering, “Closing the Gap, Boosting Ambition: Investing in Women is Key to Climate Action”, 2024, <https://unfccc.int/news/closing-the-gap-boosting-ambition-investing-in-women-is-key-to-climate-action>.

⁸⁴ Volgens een VN-rapport is het aantal gevallen van door de VN geverifieerd conflictgerelateerd seksueel geweld in 2023 met 50 % toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar (VN Vrouwen, “Facts and figures: Women, peace, and security” 2025, <https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-women-peace-and-security>).

⁸⁵ Europese Raad inzake externe betrekkingen, “Women’s Participation in Peace Processes”, <https://www.cfr.org/womens-participation-in-peace-processes/>.

een prioriteit vormt en ook een actieve rol heeft gespeeld bij de opstelling van de Agenda 2030; overwegende dat de EU zich er in haar extern beleid toe heeft verbonden ervoor te zorgen dat 85 % van alle nieuwe programma's bijdraagt aan gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen; overwegende dat die verbintenis thans ontbreekt in het intern beleid van de EU, ook op het niveau van de lidstaten, waardoor ongelijke vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid in de EU dreigt;

- AC. overwegende dat gendergelijkheid als een van de kernwaarden van de EU moet worden weerspiegeld en bevorderd in alle programma's, al het beleid en alle activiteiten van de EU, ook bij de verwezenlijking van de doelstellingen ervan; overwegende dat gendergelijkheid een van de vier algemene beginselen is van het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027, maar volgens de Europese Rekenkamer de minst goed geïntegreerde algemene prioriteit is in de langetermijnbegroting van de EU⁸⁶; overwegende dat de huidige methodiek voor het traceren van de genderuitgaven in de EU-begroting geen categorie bevat voor begrotingsinterventies met een negatief effect op gendergelijkheid; overwegende dat de genderbudgettering van de EU hoofdzakelijk is toegepast als voortgangsbewakingsmechanisme en niet wordt in ingebed in de hele begrotingscyclus, van de planning tot de evaluatie; overwegende dat dit het transformatieve potentieel ervan beperkt; overwegende dat de uitvoering van de nieuwe strategie voor gendergelijkheid na 2025 zal afhangen van het volgende MFK voor de periode 2028-2034, dat dus een belangrijk instrument zal worden om de strategie uit te voeren; overwegende dat de streefdoelen voor de periode tussen het volgende MFK en de strategie voor gendergelijkheid na 2025 op elkaar moeten worden afgestemd;
- AD. overwegende dat discriminatie op basis van de in artikel 21 van het EU-Handvest van de grondrechten opgenomen kenmerken verboden is; overwegende dat veel vrouwen, meisjes en kwetsbare groepen, waaronder mensen met een handicap, mensen uit kansarme sociaal-economische milieus, op grond van racisme gediscrimineerde mensen, mensen met een specifieke etnische, minderheids- of migrantenachtergrond, lhbtq+-personen, met name interseksuele en transvrouwen, Roma en mensen die discriminatie ondervinden op grond van leeftijd (zowel jongeren als ouderen) (hierna de "lijst van redenen tot non-discriminatie" genoemd), in de EU geconfronteerd worden met intersectionele ongelijkheden en discriminatie; overwegende dat vrouwen en meisjes met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking van de EU uitmaken, en dat zij te maken hebben met uitsluiting en discriminatie op alle gebieden van het leven, alsook met veel gendergerelateerd geweld; overwegende dat vrouwen en lhbtq+-personen, of ze nu op doorreis zijn of in opvangcentra zitten, vaak te maken krijgen met specifieke gendergerelateerde risico's, waaronder geweld, onvoldoende toegang tot gezondheidszorg en rechtsonzekerheid; overwegende dat deze problemen specifiek moeten worden aangepakt;
- AE. overwegende dat genderongelijkheid zich sterker doet voelen in bepaalde sectoren, zoals de landbouw, financiële en consumentendiensten⁸⁷, gezondheid en zorg⁸⁸ en

⁸⁶ EIGE (2025), Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU", Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg.

⁸⁷ Wereld Economisch Forum, "Global Gender Gap Report 2023", <https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/>.

⁸⁸ Wereldgezondheidsorganisatie, "Women in the health and care sector earn 24 percent less than men", 2022, <https://www.who.int/news/item/13-07-2022-women-in-the-health-and-care-sector-earn-24-percent-less-than-men>.

STEM⁸⁹, en in bepaalde gebieden, zoals plattelandsgebieden, eilanden en ultraperifere gebieden; overwegende dat de vrouwen uit deze gebieden en sectoren die het slachtoffer zijn van intersectionele discriminatie geconfronteerd worden met specifieke structurele belemmeringen waardoor het lastig is deel te nemen aan de arbeidsmarkt en toegang te krijgen tot gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting, digitale connectiviteit en essentiële openbare diensten en infrastructuur, die in sommige gevallen zelfs helemaal niet beschikbaar zijn; overwegende dat plattelandsgebieden, met inbegrip van de ultraperifere regio's, ontvolkt raken nu jongeren, met name meisjes en vrouwen⁹⁰, steeds meer geneigd zijn om er weg te trekken, waardoor hun recht om in die gebieden te blijven wordt ondermijnd; overwegende dat een gerichte en intersectionele benadering geboden is om de hardnekkige genderkloven, met name in de bovengenoemde sectoren en regio's, aan te pakken en ervoor te zorgen dat vrouwen en meisjes niet achterblijven bij de uitvoering van de strategie voor gendergelijkheid;

- AF. overwegende dat alle lidstaten verplicht zijn in het belang van kinderen te handelen door hun recht op een gezinsleven te waarborgen en discriminatie te verbieden op grond van de echtelijke staat of seksuele gerichtheid van hun ouders of de wijze waarop zij zijn verwekt; overwegende dat ongeveer twee miljoen kinderen mogelijk nog steeds te maken hebben met rechtsonzekerheid bij grensoverschrijdende erkenning van familieleden; overwegende dat de Commissie in 2022 een voorstel heeft ingediend voor een verordening van de Raad⁹¹ betreffende afstamming en de invoering van een Europese akte van afstamming, en dat dit nog steeds in behandeling is bij de Raad;
- AG. overwegende dat in de routekaart voor vrouwenrechten opnieuw wordt bevestigd dat de EU zich sterk inzet voor het waarborgen en bevorderen van gendergelijkheid en vrouwenrechten en dat daarin de beginselen en langetermijnvisie voor vooruitgang worden uiteengezet die ten grondslag zullen liggen aan de strategie voor gendergelijkheid na 2025;
1. verzoekt de Commissie om, voortbouwend op de eerste strategie voor gendergelijkheid 2020-2025, een ambitieuze strategie voor gendergelijkheid 2026-2030 te presenteren met concrete, meetbare en tastbare wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen en doelstellingen op de hieronder genoemde belangrijke gebieden;

Gendergerelateerd geweld

2. verzoekt de Commissie bij de Raad een voorstel in te dienen om gendergerelateerd geweld als een nieuwe vorm van criminaliteit op te nemen in artikel 83, lid 1, VWEU en onverwijld een einde te maken alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, waaronder stelselmatig geweld, een van de meest wijdverbreide schendingen van de grondrechten in de EU;

⁸⁹ Evagorou, M., Puig, B., Bayram, D. en Janeckova, H. (2024) *Addressing the gender gap in STEM education across educational levels – Analytical report*, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/260477>.

⁹⁰ Mededeling van de Commissie van 30 juni 2021 getiteld "Een langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU – Naar sterkere, verbonden, veerkrachtige en welvarende plattelandsgebieden in 2040".

⁹¹ Voorstel van de Commissie van 7 december 2022 voor een verordening van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning van beslissingen en de aanvaarding van authentieke akten inzake afstamming en betreffende de invoering van een Europese akte van afstamming (COM(2022)0695).

3. verzoekt de Commissie haar aanbeveling over de preventie van schadelijke praktijken tegen vrouwen en meisjes, met inbegrip van alle vormen van verloskundig en gynaecologisch geweld, medische fouten, gedwongen abortus en gedwongen sterilisatie, de ontzegging van abortuszorg, alsook genitale verminking bij vrouwen en interseksuelen, snel te publiceren en ervoor te zorgen dat deze een aanvulling vormt op Richtlijn (EU) 2024/1385;
4. verzoekt de Commissie een snelle omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te monitoren en aan te moedigen;
5. dringt er bij de Commissie op aan feminicide als een afzonderlijk en op zichzelf staand strafbaar feit te erkennen en beklemtoont dat wie de eraan ten grondslag liggende oorzaken wil begrijpen die verband houden met genderdiscriminatie en machtsverschillen, eerst en vooral moet begrijpen dat het bij feminicide gaat om het doden van een vrouw of meisje vanwege haar geslacht;
6. herhaalt zijn oproep aan de Commissie om richtsnoeren op te stellen voor de lidstaten over de uitvoering van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en over geweld op alle gebieden van het leven, met inbegrip van duidelijke richtsnoeren voor omvattende en aan leeftijd aangepaste voorlichting over seksualiteit en relaties met aandacht voor instemming, in overeenstemming met internationale normen, en met name aandacht te besteden aan de volledige uitvoering en handhaving van alle artikelen van de richtlijn, en met name artikel 35, dat betrekking heeft op het verspreiden van voorlichtingsmateriaal over instemming en het organiseren van bewustmakingscampagnes of programma's om de kennis te vergroten over het feit dat niet-consensuele seks als een strafbaar feit wordt beschouwd;
7. verzoekt de Commissie met klem te benadrukken hoe belangrijk het aangifteonderdeel van Richtlijn (EU) 2024/1385 is, zodat dergelijk geweld tegen vrouwen en meisjes dankzij de richtlijn daadwerkelijk wordt voorkomen en uitgebannen; verzoekt de Commissie voorrang te geven aan het voorkomen van gendergerelateerd geweld online en offline, en benadrukt dat passende, gerichte en tijdige preventieve maatregelen belangrijk zijn, door middel van onderwijs, digitale geletterdheid, de opleiding van professionals en informatie- en bewustmakingscampagnes, als een belangrijk element bij de bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes in overeenstemming met de bepalingen van de EU-wetgeving ter zake;
8. verzoekt de Commissie tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van de slachtoffers van gendergerelateerd geweld, op het gebied van onder andere psychosociale hulp, huisvesting voor slachtoffers, programma's voor een leven lang leren en kinderopvang, en dringt erop aan slachtoffers en overlevenden afdoende te beschermen door overheidsinvesteringen op lange termijn te waarborgen en uit te breiden en doeltreffende maatregelen te garanderen, die structureel en intersectioneel moeten zijn, waarbij de overlevenden centraal moeten staan en waarmee de onderliggende oorzaken van gendergerelateerd geweld op sociaal, economisch en cultureel gebied moeten worden aangepakt;

9. verzoekt de Commissie om lidstaten die het Verdrag van Istanbul nog niet hebben geratificeerd aan te sporen dat alsnog te doen en hier vaart achter te zetten; dringt er bij de Commissie op aan het uitvoeringsproces te waarborgen, te monitoren en te stimuleren;
10. onderstreept dat gemarginaliseerde groepen een groter risico op geweld lopen en dat de gevolgen van gendergerelateerd geweld en revictimisatie erger worden als gevolg van intersectionele vormen van discriminatie, onder meer door rechtshandavingspraktijken; verzoekt de Commissie daarom een verplichte, omvattende opleiding te ontwikkelen en in samenwerking met de lidstaten in te voeren voor alle rechtsbeoefenaren, onder wie rechters en openbare aanklagers, over vraagstukken die verband houden met gendergerelateerd geweld, intersectionaliteit en slachtofferhulp, zodat rechtsbeoefenaren over toereikende middelen beschikken om zaken, zowel offline als online, genderbewust en met een intersectionele benadering te behandelen en ervoor te zorgen dat de slachtoffers tijdens de gerechtelijke procedure worden beschermd tegen secundaire victimisatie;
11. verzoekt de Commissie te komen met EU-wetgeving om verkrachting in alle lidstaten strafbaar te stellen op grond van het ontbreken van instemming; stelt vast dat er nog steeds 14 lidstaten zijn waar verkrachting alleen strafbaar is als daarbij sprake was van enige vorm van geweld of waar instemming niet met zoveel woorden wordt genoemd; herhaalt dat verkrachting niet alleen een schending van de grondrechten en de lichamelijke autonomie en integriteit van vrouwen is, maar ook een vorm van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van vrouwen en meisjes, wat volgens het VWEU⁹² een EU-misdrijf is; verzoekt de lidstaten die nog steeds de definitie van verkrachting hanteren waarbij wordt uitgegaan van geweldpleging, een begin te maken met wetgevingswijzigingen om de definitie in overeenstemming te brengen met de meest recente internationale normen en artikel 36 van het Verdrag van Istanbul;
12. wijst erop dat de Commissie en de lidstaten wettelijk verplicht zijn de rechten en lichamelijke integriteit van vrouwen te beschermen; verzoekt de Commissie te waarborgen dat de herziene richtlijn ter bestrijding van mensenhandel snel en volledig wordt omgezet, aangezien die strengere regels en krachtigere middelen bevat om mensenhandel, waaronder nieuwe vormen van seksuele uitbuiting, en misdaadorganisaties te bestrijden, onder meer door middel van betere communicatie tussen verschillende landen en met name door de rechten van vrouwen uit minderheden en vrouwelijke migranten te beschermen; benadrukt dat het terugdringen van de vraag van essentieel belang is om mensenhandel te voorkomen en te beperken, aangezien op die manier de belangrijkste financiële stimulansen ervan worden aangepakt; dringt er voorts bij de Commissie en de lidstaten op aan inspanningen te ondersteunen om slachtoffers te bevrijden en te rehabiliteren;
13. beklemtoont dat de omgang met prostitutie in een samenleving gevolgen heeft voor de opvattingen in verband met gendergelijkheid en vrouwenrechten en dat daarmee bepaalde boodschappen en normen worden overgebracht; roept de Commissie op de lidstaten aan te moedigen maatregelen te treffen en hun inspanningen daartoe te ondersteunen om prostitutie te voorkomen, mensen en met name vrouwen in de prostitutie te decriminaliseren, de vraag terug te dringen, klanten te bestraffen, stigma's

⁹² Artikel 83 VWEU.

en stereotypen uit te bannen en te zorgen voor afdoende gefinancierde, eenvoudig toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige exitprogramma's voor wie niet langer als prostituee wil werken; roept de lidstaten op ervoor te zorgen dat mensen in de prostitutie actief worden betrokken bij beleidsvorming over hun rechten; roept de Commissie op om die inspanningen te steunen;

14. veroordeelt draagmoederschap, een praktijk die neerkomt op reproductieve uitbuiting en het gebruik van het vrouwenlichaam voor financieel of andersoortig gewin, met name als het gaat om kwetsbare vrouwen in derde landen; verzoekt de Commissie maatregelen te treffen om een einde te helpen maken aan dit verschijnsel;
15. verzoekt de Commissie EU-steun aan te bevelen voor studies naar het verband tussen gendergerelateerd geweld, intiem partnergeweld en kanker;

Omvattende genderresponsieve gezondheidszorg

16. benadrukt dat gezondheid een grondrecht is en dat iedereen derhalve toegang moet hebben tot hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke gezondheidsdiensten, met eerbiediging van ieders met kennis van zaken verleende toestemming en lichamelijke autonomie; dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor universele toegang tot genderresponsieve en kwaliteits-, patiënten- en resultaatgerichte gezondheidszorg, in overeenstemming met de hoogste normen, voor vrouwen en meisjes in al hun diversiteit, met name groepen die te kampen hebben met intersectionele vormen van discriminatie, waaronder mensen met een handicap en uit kansarme sociaal-economische milieus, slachtoffers van gendergerelateerd geweld, op grond van racisme gediscrimineerde mensen, mensen met een specifieke etnische, minderheids- of migrantenachtergrond, ouderen, lhbtqi+-personen, met name interseksuele vrouwen, transgenders en non-binaire personen, vrouwen uit afgelegen, ultraperifere en plattelandsgebieden, zwangere vrouwen en moeders, met name alleenstaande moeders; benadrukt dat zorgmedewerkers moeten worden opgeleid om genderspecifieke gezondheidsproblemen te behandelen en te kunnen reageren op gendergerelateerd en seksueel geweld;
17. verzoekt de Commissie dringend iets te doen aan de genderkloof op gezondheidsgebied, onder andere door tegemoet te komen aan genderspecifieke gezondheidsbehoeften en -risico's in alle levensfasen, met bijzondere aandacht voor aandoeningen die vrouwen onevenredig hard treffen, genderkloven en -vooroordelen bij medisch onderzoek, opleidingen en klinische proeven aan te pakken en meer vrouwen over te halen een medisch beroep uit te oefenen; verzoekt de Commissie een specifiek actieplan voor te leggen om deze vraagstukken aan te pakken en toekomstige gezondheidsinitiatieven verder af te stemmen op het begrip gendergeneeskunde, zoals voorgesteld door de WHO⁹³;
18. verzoekt de Commissie met klem ervoor te zorgen dat in de nieuwe strategie voor gendergelijkheid versterkt de nadruk wordt gelegd op gendergelijkheid op het gebied van de volksgezondheid; verzoekt de Commissie voort te bouwen op het groeiende inzicht in de factoren die van invloed zijn op behandelingsresultaten door steun te verlenen aan het verzamelen van meer uitgesplitste gegevens van betere kwaliteit om gezondheidsverschillen in subgroepen in kaart te brengen die anders niet zichtbaar

⁹³ WHO, [Gender and health](https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1) (https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1).

zouden zijn in de bevolking, behandelingen te ontwikkelen voor subgroepen waarin er ongelijkheden bestaan en gezondheidsresultaten in bevolkingsgroepen met een hoog risico te monitoren; merkt op dat er bijzondere aandacht moet gaan naar zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven;

19. verzoekt de Commissie de aanhoudende uitdagingen op het gebied van geestelijke gezondheid aan te pakken waarmee vrouwen, meisjes en gemarginaliseerde groepen worstelen en dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor universele toegang tot genderresponsieve geestelijke gezondheidszorg en de investeringen in gezondheidszorginstellingen in plattelandsgebieden op te voeren en flexibele oplossingen zoals mobiele gezondheidsklinieken te ontwikkelen;
20. verzoekt de Commissie op EU-niveau de kloven, ongelijkheden en belemmeringen voor de toegang tot gezondheidszorg voor vrouwen in al hun diversiteit aan te pakken, met inbegrip van vrouwen uit kwetsbare groepen;
21. verzoekt de EU-lidstaten toegang tot essentiële gezondheidsdiensten en geneesmiddelen te waarborgen en dringt er bij de Commissie op aan meer te investeren in gendermainstreaming voor gezondheidszorgstelsels; benadrukt dat in de opleiding van alle medische beroepsbeoefenaren en zorgmedewerkers een genderbenadering moet worden opgenomen; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat mensen, met name vrouwen met een handicap, nooit tegen hun wil worden blootgesteld aan schadelijke, ingrijpende of onomkeerbare behandelingen, en vast te leggen dat alle medische handelingen gebaseerd moeten zijn op ieders persoonlijke, vrije en volledig met kennis van zaken verleende toestemming;
22. dringt er bij de Commissie op aan een alomvattende EU-strategie te ontwikkelen om in elke levensfase tegemoet te komen aan de zeer specifieke gezondheidsbehoeften van vrouwen en om aandacht te besteden aan de factoren die van invloed zijn op de gezondheid van vrouwen en meisjes, onder meer door gezondheid op te nemen in het Europees semester;
23. benadrukt het belang van samenwerking en uitwisseling van beste praktijken op Europees niveau, naast een efficiënt gebruik van de desbetreffende EU-fondsen om gemeenschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheidszorg aan te pakken, en verzoekt de Commissie de samenwerking tussen de betrokken beleidsdiensten te versterken om ervoor te zorgen dat gendergelijkheid systematisch wordt geïntegreerd in alle initiatieven op het gebied van gezondheid; verzoekt de Commissie de lidstaten aan te moedigen en te ondersteunen bij het invoeren of uitbreiden van nationale gezondheidszorgstelsels die uitgebreide en betaalbare zorg bieden;
24. verzoekt de Commissie een genderbewuste benadering van gezondheidszorg te ontwikkelen en daar waar hardnekkige uitdagingen bestaan de specifieke problemen aan te pakken, zoals met betrekking tot geestelijke gezondheid, kanker, endometriose of gezondheidszorg voor moeders; verzoekt de Commissie gemeenschappelijke EU-brede normen te ontwikkelen op het gebied van prenatale zorg, geboortezorg, postnatale kraamzorg en gezondheidszorg voor pasgeborenen en moeders, met het oog op een actualisatie van de EU-richtlijn inzake verloskunde⁹⁴ in overeenstemming met

⁹⁴ Richtlijn 80/155/EEG van de Raad van 21 januari 1980 inzake de coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van

internationale normen en daarnaast om professionals in de gezondheidszorg in staat te stellen beste praktijken op dit gebied uit te wisselen; dringt aan op de vaststelling van een EU-kader voor het veilige gebruik van geneesmiddelen tijdens zwangerschap en lactatie;

25. verzoekt de Commissie gezondheidszorgstelsels te ondersteunen bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van gendergerichte strategieën voor ziektepreventie, aangezien preventie de levenskwaliteit van vrouwen en meisjes kan verbeteren; dringt er daarom bij de Commissie op aan maatregelen te nemen die enerzijds gericht zijn op preventie en die anderzijds het recht op toegang tot gezondheidsdiensten onder de aandacht brengen;
26. benadrukt dat territoriale verschillen in toegang tot gezondheidszorg moeten worden aangepakt door ervoor te zorgen dat er genderresponsieve gezondheidsdiensten beschikbaar zijn op het platteland en in afgelegen en ontvolkte gebieden; verzoekt de Commissie en de lidstaten te investeren in mobiele zorgunits, telegeneeskunde en de opleiding en inzet van zorgprofessionals in onderbediende regio's;
27. verzoekt de Commissie een alomvattend, bindend kader tot stand te brengen en te zorgen voor volledige en gelijke toegang tot alle diensten voor seksuele en reproductieve gezondheidszorg, voor iedereen in de EU ongeacht migratie- of verblijfsstatus; merkt op dat deze diensten en rechten respectvolle en hoogwaardige verloskundige zorg, gynaecologische zorg, prenatale zorg, geboortezorg, postnatale kraamzorg en de zorg voor pasgeborenen omvatten, alsook uitgebreide informatie en diensten over gezinsplanning, genderbevestigende zorg en toegang tot medisch begeleide voortplanting en vruchtbaarheidszorg en -behandelingen, veilige en betaalbare moderne anticonceptiemethoden naar keuze en het recht op veilige en legale abortuszorg (medisch en chirurgisch), leeftijdsgeschikte seksuele voorlichting en relatievoorlichting, soa-preventie, profylaxe, opsporing en behandeling na blootstelling, als integraal onderdeel van de mensenrechten, en dat het zonder deze diensten en rechten het niet mogelijk is de rechtsstaat te handhaven; benadrukt dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat deze diensten toegankelijk, betaalbaar en niet-discriminerend zijn; verzoekt de Commissie alle schendingen van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen als een vorm van gendergerelateerd geweld te erkennen;
28. benadrukt dat het aanpakken van gendergerelateerd geweld een essentieel onderdeel moet vormen van elke gelijkheidsstrategie, evenals achteruitgang op het vlak van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en schendingen van deze rechten; herhaalt dat toegang tot gezondheidszorg en publieke dienstverlening, met name toegang tot abortuszorg en psychologische begeleiding voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, als prioriteit moet worden aangemerkt; verzoekt de Commissie sancties toe te passen in gevallen van achteruitgang van de rechten van vrouwen, met inbegrip van beperkingen ten aanzien van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, toegang tot abortuszorg of seksuele voorlichting, welke als schendingen van de EU-waarden moeten worden beschouwd en evenredige reacties vanuit de instellingen teweeg moeten brengen, waaronder inbreukprocedures en gevolgen voor financiering; verzoekt de Commissie een monitoring- en verantwoordingsmechanisme in te stellen voor het snel aanpakken van ontwikkelingen

verloskundige (PB L 33 van 11.2.1980, blz. 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1980/155/oj>).

die een achteruitgang of bedreiging voor de gendergelijkheid inhouden en van alle schendingen van de vrouwenrechten – met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en de rechten van lhbtq+-personen – in de lidstaten, en tevens bestaande mechanismen te gebruiken om de naleving van de rechtsstaat of de grondrechten te beoordelen, ofwel als een specifiek mechanisme, en een speciale subpijler voor gendergerelateerd geweld in haar jaarlijks verslag over de rechtsstaat op te nemen; dringt er bij de Commissie op aan mannen aan te moedigen om actieve medestanders te worden bij het bevorderen van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, teneinde iets te doen tegen de toenemende tegenbeweging, in een bredere context, onder jonge mannen die zich richt tegen jonge vrouwen en het feminisme;

29. verzoekt de lidstaten en de Commissie seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met inbegrip van het recht op veilige en legale abortuszorg, op te nemen in het Handvest van de grondrechten van de EU, zoals uiteengezet in de resolutie van het Parlement van 11 april 2024;
30. benadrukt de brede steun van EU-burgers om iedereen in de EU toegang te geven tot veilige abortuszorg, ongeacht wie zij zijn of waar zij vandaan komen, zoals onder meer blijkt uit het geslaagde Europese burgerinitiatief (EBI) “My voice, my choice” (mijn stem, mijn keuze), waarin de EU wordt opgeroepen wetgeving aan te nemen die een financieel mechanisme zou creëren om lidstaten die zich vrijwillig bij dit beleid aansluiten te helpen veilige abortuszorg te bieden aan iedereen die daartoe geen toegang heeft; verzoekt de Commissie snel actie te ondernemen en gehoor te geven aan deze EBI-oproep en een mechanisme voor financiële solidariteit tussen de lidstaten op te zetten om ervoor te zorgen dat vrouwen in de EU toegang hebben tot abortuszorg;
31. verzoekt de Commissie aanbevelingen te doen aan de lidstaten over de bestrijding van alle vormen van verloskundig en gynaecologisch geweld, die een verscheidenheid aan nalatige, vernederende, ruwe of schadelijke praktijken omvatten, met inbegrip van, maar niet beperkt tot het zetten van extra hechtingen na een vaginale bevalling (de zogeheten “husband stitch”); verzoekt de Commissie uitwisseling tussen de lidstaten over het onderwerp verloskundig en gynaecologisch geweld te bevorderen en het EIGE opdracht te geven voor de ontwikkeling van een reeks kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren om de frequentie en verschijningsvormen van verloskundig geweld te meten en voldoende middelen beschikbaar te maken voor het aanpakken van dit probleem;
32. verzoekt de Commissie in het kader van de uitvoering van de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld duidelijke richtsnoeren uit te vaardigen over het verlenen van seksuele en reproductieve gezondheidszorg aan slachtoffers van seksueel geweld, in overeenstemming met de internationale normen voor volksgezondheid en mensenrechten, waaronder de WHO-normen voor de klinische behandeling van verkrachting;
33. erkent dat vruchtbaarheid een cruciaal aspect van de gezondheid van vrouwen is en benadrukt de noodzaak om proactief de veelzijdige factoren en uitdagingen in verband met vruchtbaarheid aan te pakken, zoals het gebrek aan toegang tot vruchtbaarheidsgerelateerde gezondheidszorg en behandelingen, of ontoereikende dienstverlening op het vlak van voorlichting en ondersteuning; dringt er bij de

Commissie op aan ervoor te zorgen dat informatie over vruchtbaarheidsbehoud voor iedereen toegankelijk is;

Gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in de arbeidswereld

34. verzoekt de Commissie follow-up te geven aan en verslag uit te brengen aan het Parlement over de tenuitvoerlegging van de richtlijn betreffende toereikende minimumlonen⁹⁵ en de richtlijn beloningstransparantie⁹⁶, met inbegrip van de garantie van robuuste vereisten inzake beloningsrapportage, effectieve toegang tot rechtsmiddelen voor slachtoffers van beloningsdiscriminatie en passende sancties voor niet-naleving, en de omzetting van de richtlijn vrouwelijke bestuurders⁹⁷; dringt er bij de Commissie op aan toe te zien op de correcte en tijdige handhaving van deze richtlijnen, hetgeen van cruciaal belang is voor vrouwen op de arbeidsmarkt en hen in staat zal stellen gedurende hun hele loopbaan gelijke rechten en voorwaarden te genieten;
35. benadrukt dat het Parlement zich krachtig zal verzetten tegen elk voornemen om de richtlijn beloningstransparantie in te trekken of te verzwakken;
36. dringt er bij de Commissie op aan actief te bevorderen dat vrouwen de arbeidsmarkt kunnen betreden en hun baan kunnen behouden, maatregelen te nemen om de arbeidsparticipatiekloof en de loon- en pensioenkloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen en te investeren in programma's voor een leven lang leren voor vrouwen en meisjes; verzoekt de Commissie EU-brede doelstellingen vast te stellen ter bevordering van de arbeidsparticipatie van vrouwen, en die doelstellingen in het kader van het Europees Semester te monitoren; is ingenomen met de analyse van het EIGE van de belangrijkste belemmeringen voor arbeidsparticipatie van vrouwen in Europa, met inbegrip van belemmeringen voor voltijds werken, op basis waarvan de lidstaten de structurele belemmeringen op het vlak van de werkgelegenheid voor vrouwen kunnen aanpakken; dringt aan op structurele hervormingen met genderresponsieve overheidsinvesteringen en economische herverdeling om systemische genderongelijkheden aan te pakken; verzoekt de Commissie de lidstaten aan te sporen ervoor te zorgen dat vrouwen gelijke toegang hebben tot banen met de bijbehorende rechten en fatsoenlijke lonen, onder meer via collectieve onderhandelingen; verzoekt de Commissie de lidstaten aan te sporen krachtige maatregelen te nemen om bedrijven die discrimineren tussen mannen en vrouwen en de arbeidswetgeving niet naleven te bestraffen;
37. verzoekt de Commissie en de lidstaten steviger beleid en financieringsinstrumenten in te zetten voor het ondersteunen van vrouwen die na zwangerschapsverlof of langdurige loopbaanonderbrekingen in verband met zorgtaken op de arbeidsmarkt herintreden; onderstreept het belang van actieve arbeidsmarktmaatregelen, op maat gesneden om- en bijscholingsprogramma's en geïndividualiseerde loopbaanbegeleiding en verzoekt de Commissie werkgevers te ondersteunen bij het bieden van flexibele, hoogwaardige arbeidsmogelijkheden aan herintredende vrouwen; benadrukt dat discriminatie van

⁹⁵ Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie (PB L 275 van 25.10.2022, blz. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj>).

⁹⁶ Richtlijn (EU) 2023/970 (PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj>).

⁹⁷ Richtlijn (EU) 2022/2381 (PB L 315 van 7.12.2022, blz. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj>).

vrouwen op de werkplek, met name vrouwen met kinderen, moet worden aangepakt; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat discriminatie op grond van zwangerschap en moederschap wordt bestreden door middel van flexibele werkregelingen die goed in elkaar steken en waarover goed wordt gecommuniceerd; verzoekt de Commissie onverwijld wetgeving op te stellen inzake telewerkregels en het recht om offline te zijn, en ervoor te zorgen dat dit gebeurt op een genderresponsieve manier die de bestaande genderongelijkheden niet verergert; verzoekt de Commissie gendergevoelige werkplekken te ondersteunen om ervoor te zorgen dat vrouwen met niet-overdraagbare ziekten, chronische ziekten, een handicap of symptomen van menopauze gelijke rechten en kansen hebben bij het vinden en behouden van een baan;

38. verzoekt de Commissie een wetgevingskader voor het aanpakken van gendergerelateerd geweld in de arbeidswereld voor te stellen zodat de bescherming van alle werknemers tegen gendergerelateerd geweld, met inbegrip van pesterijen, intimidatie en elke vorm van seksueel geweld op het werk, wordt gewaarborgd; verzoekt de lidstaten die dit nog niet hebben gedaan, IAO-Verdrag nr. 190 inzake geweld en intimidatie op de werkvloer te ratificeren en het recht op een arbeidswereld zonder geweld en intimidatie, waaronder gendergerelateerd geweld, te erkennen;
39. dringt er bij de Commissie op aan meer inspanningen te leveren om discriminatie ten aanzien van de meest kwetsbare vrouwen, meisjes en personen die te maken hebben met intersectionele discriminatie aan te pakken, zoals vermeld in de lijst van redenen tot non-discriminatie, en personen die worden getroffen door de automatisering van banen; herhaalt dat deze groepen vaker te maken hebben met specifieke of onevenredige uitdagingen op de arbeidsmarkt, zoals hoge werkloosheidspercentages, lage lonen en onzekere banen en moeilijkheden bij het verkrijgen van baanbescherming, zwangerschapsverlof en sociale zekerheid; verzoekt de Commissie programma's aan te moedigen die gelijke kansen waarborgen, met inbegrip van toegang tot leidinggevende en besluitvormingsfuncties voor iedereen die te maken heeft met discriminatie en onzekerheid op de arbeidsmarkt; merkt op dat dit onder meer moet gebeuren door te zorgen voor de uitvoering in alle lidstaten van de richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep⁹⁸, door organen voor gelijke behandeling te versterken, zoals bepaald in Richtlijn 2024/1499⁹⁹, en door toegang tot minimumlonen op voet van gelijkheid met anderen te waarborgen; benadrukt de noodzaak van het ontwikkelen van gerichte werkgelegenheids- en bijscholingsstrategieën voor vrouwen ouder dan 55 jaar en vrouwen die in plattelandsgebieden of structureel achtergestelde regio's wonen, die te maken hebben met een combinatie van belemmeringen; verzoekt de Commissie de lidstaten te ondersteunen bij het maken van inclusief arbeidsmarktbeleid, onder meer door middel van de instrumenten van het cohesiebeleid en het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+);

⁹⁸ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj>).

⁹⁹ Richtlijn (EU) 2024/1499 van de Raad van 7 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele oriëntatie, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG (PB L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

40. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de lidstaten bij het hervormen van pensioenstelsels en het aanpassen van de pensioenleeftijd de genderdimensie in acht nemen en rekening houden met de uiteenlopende arbeidspatronen van vrouwen en mannen, met inbegrip van alle vormen van onbetaalde arbeid, met inachtneming van het feit dat vrouwen een hoger risico lopen op intersectionele discriminatie op de arbeidsmarkt; verzoekt de Commissie en de lidstaten een alomvattend plan voor te stellen om de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen aan te pakken, onder meer door ervoor te zorgen dat adequate steun voor kinderopvang beschikbaar is en dat vrouwen niet worden “afgestraft” voor het krijgen van kinderen, alsook door de financiële geletterdheid van vrouwen te bevorderen en ervoor te zorgen dat vrouwen beter financieel advies ontvangen, met name om de investeringskloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen;
41. verzoekt de Commissie Richtlijn 79/7/EEG inzake sociale zekerheid¹⁰⁰ te herzien om ervoor te zorgen dat op grond hiervan positieve actie kan worden ondernomen en kan worden bijgedragen tot het dichten van de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen;
42. benadrukt dat momenteel slechts een op de drie ondernemers in de EU vrouw is¹⁰¹ en wijst op de noodzaak van gerichte maatregelen om de genderkloof op het gebied van ondernemerschap te dichten;
43. dringt er bij de Commissie op aan richtsnoeren te ontwikkelen voor de lidstaten, de particuliere sector en het maatschappelijk middenveld om bij te dragen tot de vaststelling van gendergelijkheidsdoelstellingen en -strategieën, met inbegrip van gelijke kansen om leidinggevende functies in de economie te bekleden, ook voor vrouwelijke ondernemers, en om belemmeringen voor vrouwen om een bedrijf op te starten en te bezitten weg te nemen teneinde de genderkloof in ondernemerschap te verkleinen; verzoekt de Commissie de lidstaten bij deze inspanningen te ondersteunen, gendergelijkheid bij de toegang tot financiering te bevorderen en de aanhoudende genderkloof op het gebied van leiderschap en innovatie in het bedrijfsleven aan te pakken;
44. herhaalt dat de genderkloof in de digitale en AI-sector onvermijdelijk leidt tot vertekende algoritmen; verzoekt de Commissie derhalve gendergelijkheid te bevorderen in bedrijven die zich bezighouden met AI- en ICT-gerelateerde activiteiten, onder andere middels de financiering van door vrouwen geleide projecten in de digitale sector en door aan te dringen op een minimumaantal vrouwelijke onderzoekers dat deelneemt aan oproepen voor financiering van onderzoek op het gebied van AI en ICT; verzoekt de Commissie gerichte initiatieven voor te stellen om vrouwen die actief zijn in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM) te ondersteunen en meisjes te motiveren om STEM-, ICT- en AI-gerelateerde loopbanen te overwegen, onder meer door een doelstelling voor de deelname van vrouwelijke onderzoekers aan STEM- en AI-projecten vast te stellen, teneinde de algehele vaardigheids- en genderkloof in deze sector te dichten; benadrukt dat de belangen van vrouwen en kwetsbare groepen in de

¹⁰⁰ Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid, PB L 6 van 10.1.1979, blz. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj>.

¹⁰¹ Eurochambres, *Eurochambres Women Entrepreneurs Survey 2025 – Unveiling insights from the women entrepreneurs*, <https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-women-entrepreneurs-survey-2025-unveiling-insights-from-the-women-entrepreneurs/>.

digitale transitie in aanmerking moeten worden genomen; verzoekt de Commissie en Eurostat de gendersamenstelling in STEM-beroepen, zoals zorgmedewerkers, beter te monitoren;

45. benadrukt dat empowerment van vrouwen als burgers en economische actoren zowel een ethische als een economische noodzaak is, en dat voor de totstandbrenging van een doeltreffende en billijke vaardigheidsunie specifieke inspanningen nodig zijn voor het wegnemen van de belemmeringen die momenteel de arbeidsmarktparticipatie van met name vrouwen beperken; dringt er bij de Commissie op aan economische activiteit onder vrouwen aan te moedigen en ervoor te zorgen dat iedereen in de EU gedurende alle fasen van zijn of haar beroepsleven op alle niveaus gelijkheid ervaart, aangezien dit voor Europa een voordeel is op het niveau van de samenleving, de economie en de arbeidsmarkt, omdat gendergelijkheid een voorwaarde is voor succes, concurrentievermogen en duurzame groei in Europa; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat voorstellen voor vereenvoudiging van regelgeving niet in strijd zijn met het streven naar gendergelijkheid;
46. wijst erop dat het in het EU-recht verankerde beginsel van gelijke beloning voor gelijke of gelijkwaardige arbeid in de praktijk moet worden toegepast; verzoekt de Commissie de systemische loonverschillen als gevolg van het gebrek aan waardering en de onderwaardering van werk in door vrouwen gedomineerde sectoren zoals zorg, gezondheidszorg, onderwijs en detailhandel aan te pakken; dringt aan op bindende EU-maatregelen om ook gelijk loon voor arbeid van gelijke waarde te waarborgen, en om de arbeidsomstandigheden in ondergewaardeerde, door vrouwen gedomineerde sectoren te verbeteren; dringt er daarom bij de Commissie op aan samen te werken met de lidstaten en de sociale partners om genderneutrale instrumenten en criteria voor het beoordelen van functies te ontwikkelen om tot een EU-brede definitie en vergelijking van “de waarde van werk” te komen met het oog op een eerlijker waardering en beloning van werk dat wordt verricht in door vrouwen gedomineerde sectoren; merkt op dat dit moet gebeuren door het recht op collectieve onderhandelingen te waarborgen, arbeidsinspecties te versterken en een gelijke vertegenwoordiging van vrouwelijke werknemers in de sociale dialoog te waarborgen;
47. verzoekt de Commissie en de lidstaten de horizontale en verticale segregatie op de arbeidsmarkt als een van de belangrijkste redenen voor een aanhoudende loonkloof tussen mannen en vrouwen doeltreffend aan te pakken, onder meer door ESF+-middelen in te zetten voor de bestrijding van genderstereotypen in het onderwijs en in de loopbaanbegeleiding, en door het gebruik van handvesten en initiatieven voor diversiteit in de particuliere en publieke sector aan te moedigen;

Armoede bij vrouwen

48. verzoekt de Commissie de aanstaande armoedebestrijdingsstrategie genderresponsief te maken door sterk de nadruk te leggen op structurele armoede onder vrouwen; dringt bij de Commissie en de lidstaten aan op sterkere economische en sociale maatregelen ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting onder vrouwen, met name wat betreft de kwaliteit en betaalbaarheid van huisvesting, energie en vervoer; beklemtoont dat fatsoenlijke en betaalbare huisvesting een grondrecht is dat moet worden beschermd en erkend als voorwaarde om andere grondrechten te kunnen uitoefenen; herinnert eraan dat ongelijkheid op het gebied van huisvesting ertoe leidt dat veel vrouwen in

onwaardige, onveilige omstandigheden leven, met het risico op dakloosheid en geweld; verzoekt de Commissie hiermee rekening te houden in haar aanstaande plan voor betaalbare huisvesting in de EU en bijzondere aandacht te besteden aan de huisvestingsbehoeften van slachtoffers van gendergerelateerd geweld en aan adequate opvangcapaciteit; benadrukt dat sociale zekerheid en huisvesting in de lidstaten voor iedereen toegankelijk moeten zijn en verzoekt de Commissie hier voortdurend op te hameren; verzoekt de Commissie te blijven strijden tegen menstruatiearmoede, oftewel een gebrek aan toegang tot adequate menstruatiehygiëneproducten en -voorzieningen dat naar schatting 10 % van de menstruerende bevolking in de Unie treft, in het besef dat gemarginaliseerde en kwetsbare groepen in onevenredige mate met dit probleem geconfronteerd worden, hetgeen hun deelname aan het sociale leven, het onderwijs en de arbeidsmarkt beperkt; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat menstruatieproducten gratis en toegankelijk zijn, en als een eerste stap in de goede richting over te gaan tot een herziening van Richtlijn 2004/113/EG teneinde menstruatieproducten vrij te stellen van btw en een halt toe te roepen aan ongerechtvaardigde prijsverschillen – ook wel “pink tax” (roze belasting) genoemd – die resulteren in hogere kosten voor op vrouwen gerichte gezondheidsproducten en -diensten;

Vrouwenrechten en gendergelijkheid in onderwijs, opleiding en de digitale omgeving

49. benadrukt dat de toegankelijkheid van hoogwaardig onderwijs voor meisjes een belangrijke voorwaarde is voor gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen, naast het volledig kunnen genieten van de rechten van de vrouw; dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor gender- en leeftijdsinclusieve toegang tot alle onderwijsniveaus, naast training gericht op de bevordering van gendergelijkheid en de ontmanteling van genderstereotypen en schadelijke maatschappelijke normen, en met name de meest kwetsbare vrouwen, meisjes en personen die te maken hebben met intersectionele discriminatie in hun onderwijsloopbaan te steunen; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat in het kader van de vaardigheidsunie aandacht wordt besteed aan genderonevenwichtigheden, met het oog op de empowerment van alle individuen in de EU;
50. dringt er bij de Commissie op aan te investeren in de professionele ontwikkeling van leraren met het oog op een betere bestrijding van genderstereotypen in het onderwijs voor zowel kinderen als volwassenen, in het beroepsonderwijs, bij het leren op de werkplek en in alle formele en niet-formele leertrajecten, en richtlijnen voor uitgevers op te stellen met het oog op het verwijderen van gendervooroordelen uit onderwijsmateriaal; verzoekt de Commissie verplichte opleidingsprogramma's aan te moedigen voor iedereen die in de onderwijssector werkt, met inbegrip van informeel onderwijs en vrijwilligers, alsook veilige infrastructuur, mechanismen voor vertrouwelijke rapportage en disciplinaire maatregelen;
51. verzoekt de Commissie om te erkennen dat uitgebreide, wetenschappelijk gestaafde en op de leeftijd afgestemde seksuele en relatievoorlichting op basis van instemming, mensenrechten en gendergelijkheid een essentieel onderdeel vormt van het doorbreken van genderstereotypen en het aanpakken van schadelijk gedrag, en verzoekt de Commissie EU-richtsnoeren voor dergelijk onderwijs te ontwikkelen ten behoeve van de lidstaten; merkt op dat het doel moet bestaan uit kennisoverdracht aan jongeren over lichamelijke autonomie, gezonde relaties, reproductieve gezondheid en de preventie van

gendergerelateerd geweld en discriminatie; benadrukt dat het belangrijk is minderjarigen online te beschermen tegen gewelddadige en schadelijke pornografische inhoud;

52. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om, met name in de STEM-, de AI- en de digitale sector, maatregelen te nemen voor het dichten van de genderkloof door middel van het bevorderen van een geïntegreerde strategie voor het vanaf jonge leeftijd versterken van het onderwijs van vrouwen en meisjes in de bovenvermelde sectoren; benadrukt dat een dergelijke strategie initiatieven moet omvatten die tot doel hebben vrouwen en meisjes te motiveren een STEM-traject te volgen, en verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat vrouwen gelijke toegang hebben tot beroepsopleidingen, stages en bewustmakingscursussen met betrekking tot deze onderwerpen door middel van het bevorderen van opleiding en levenslang leren, het verspreiden van succesvolle en inclusieve goede praktijken op onderwijsgebied, het bevorderen van vrouwelijke rolmodellen, en het motiveren van vrouwen om kennis te verwerven en vaardigheden te ontwikkelen die essentieel zijn voor hen met het oog op gelijke toegang tot banen in opkomende sectoren, zoals de digitale sector, de groene transitie, en in de economie en het bedrijfsleven in het algemeen, en het toekennen van prioriteit aan diversiteit en inclusie in STEM; merkt op dat parallel hieraan jongens moeten worden aangespoord om in de sectoren onderwijs, gezondheid en welzijn te gaan werken; beklemtoont dat digitale technologie en platforms steeds vaker een essentiële rol spelen in het hele proces om onderwijs en opleiding ten behoeve van vrouwen en meisjes aan te bieden, alsook in veel werkselectieprocessen; betreurt de negatieve gevolgen van ongelijke toegang tot technologie, die de ontwikkeling van de digitale geletterdheid van vrouwen en meisjes kan belemmeren; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat vrouwen en meisjes in al hun verscheidenheid niet onevenredig worden getroffen door een gebrek aan toegang tot technologie;
53. verzoekt de Commissie een nultolerantiebeleid te voeren en te blijven ontwikkelen met betrekking tot alle vormen van gendergerelateerd geweld in de digitale omgeving; herinnert eraan dat het zonder toestemming delen van intiem materiaal, inclusief “deepfakes”, cyberstalking, cyberpesten en het online aanzetten tot geweld of haat (haatzaaiende uitlatingen) op grond van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld strafbaar zijn, en dat de definities van deze strafbare feiten correct in de nationale wetgeving van de lidstaten moeten worden omgezet; dringt aan op nauwere EU-brede samenwerking bij het opsporen en vervolgen van digitale gendergerelateerde misdrijven, zoals cyberpesten en het zonder toestemming verspreiden van gemanipuleerde media; benadrukt de noodzaak van grensoverschrijdende digitale forensische capaciteit en justitiële opleidingen; verzoekt de Commissie verder beleid te ontwikkelen betreffende andere vormen van online gendergerelateerd geweld, met name tegen meisjes en lhbtq+-jongeren, en daar toezicht op uit te oefenen;
54. verzoekt de Commissie preventieve maatregelen en waarborgen op alle gebieden van het digitale beleid in te voeren, met bijzondere aandacht voor gendergelijkheid, gendergerelateerd geweld, en mensenrechten, alsook voor de bescherming van minderjarigen online; dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor de volledige handhaving van de risicobeoordelings- en beperkingsverplichtingen in het kader van bestaande instrumenten, zoals de verordening digitale diensten, inclusief de gedragscode daarvan, en de verordening artificiële intelligentie, en parallel daaraan

nieuwe beleidsvoorstellen te presenteren, bijvoorbeeld in het kader van het Europees schild voor de democratie en de verordening over digitale rechtvaardigheid; dringt aan op publiek toezicht op de jaarlijkse risicobeoordelingen in verband met gendergerelateerd geweld en de risicobeperkende maatregelen die door zeer grote onlineplatforms en zeer grote onlinezoekmachines worden genomen, teneinde onderzoek mogelijk te maken en een beter begrip van het verschijnsel te faciliteren;

55. verzoekt de Commissie bijzondere aandacht te besteden aan de manieren waarop algoritmen seksistische of vernederende inhoud kunnen reproduceren en versterken, door meer transparantie op te leggen en door met AI gegenereerde gegevens naar gender te isoleren om patronen van discriminatie te identificeren; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan beleid vast te stellen respectievelijk onderwijs- en bewustmakingsprogramma's uit te voeren om gendergerelateerd geweld te voorkomen, te erkennen en aan te pakken, met name onder jongeren; verzoekt de Commissie te investeren in onderzoek dat gendergelijkheid in media- en digitale sectoren bijhoudt, waaronder met een intersectioneel perspectief;

De combinatie van privé- en beroepsleven en het aanpakken van de genderkloof in de zorg

56. verzoekt de Commissie het recht op zorg en te worden verzorgd in de praktijk om te zetten als een recht dat is verankerd in beginsel 18 van de Europese pijler van sociale rechten; benadrukt dat zorgwerk moet worden erkend, beloond en ondersteund, waaronder als publiek goed, en dringt aan op de ontwikkeling van hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke zorgstelsels die voor waardigheid zorgen voor zowel afnemers van zorg als zorgverleners;
57. verzoekt de Commissie derhalve om de Europese zorgstrategie te ontwikkelen tot een alomvattende Europese Care Deal, die zowel op formele zorgverleners als mantelzorgers (in beide gevallen meestal vrouwen) betrekking heeft en is toegerust met bindende wetgevende en financiële instrumenten om te investeren in en te zorgen voor universele toegang tot betaalbare en hoogwaardige kinderopvang, educatieve naschoolse programma's, en langdurige zorg; herhaalt dat bij de Care Deal een op rechten gebaseerde aanpak van zorg moet worden gehanteerd en dat de zorginfrastructuur moet worden gefinancierd door middel van progressieve belastingheffing en openbare middelen; beklemtoont de behoefte aan beleidsmaatregelen op EU- en nationaal niveau voor mantelzorgers die gericht zijn op financiële ondersteuning en respijtzorg, opleiding, en opname in pensioen- en gezondheidszorgstelsels, teneinde de nadelige gevolgen van zorgverlening op de loopbanen en economische onafhankelijkheid van vrouwen te beperken; verzoekt de Commissie meer te investeren om de arbeidsomstandigheden, alsook de gezondheid en veiligheid, in de zorgsector, waarin hoofdzakelijk vrouwen werken, te verbeteren;
58. verzoekt de Commissie en de lidstaten legale trajecten te faciliteren om de status van vrouwelijke migranten die zorg verlenen (en die onevenredig vaak met intersectionele discriminatie te maken hebben) te formaliseren, hun vaardigheden en belangrijke bijdragen aan de zorgstelsels in de EU te erkennen, hen toegang te bieden tot hoogwaardige banen in overeenstemming met de komende routekaart voor hoogwaardige banen, en voor deze groep voor billijke arbeidsvoorwaarden te zorgen, in het kader van het bevorderen van gelijke kansen in de zorgsector;

59. verzoekt de Commissie specifieke kwantitatieve doelen vast te stellen in het kader van de Europese Care Deal, waaronder het doel om tegen 2030 ten minste 2 % van het bbp van de EU aan zorgdiensten te besteden, met bindende nationale streefdoelen en regelmatige monitoring zodat vooruitgang wordt geboekt in de richting van toegankelijke, betaalbare, door de overheid gefinancierde hoogwaardige zorgdiensten, met bijzondere aandacht voor huishoudens met een laag inkomen en éénoudergezinnen;
60. roept de Commissie op de lidstaten met klem te verzoeken ervoor te zorgen dat de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven (en de maatregelen daarin) snel en volledig in nationaal recht wordt omgezet; verzoekt de Commissie daarnaast de in die richtlijn bedoelde robuuste handhavings-, toezichts- en jaarlijkse verslagleggingsmechanismen vast te stellen en in voorkomend geval inbreukprocedures te starten respectievelijk andere handhavingsmaatregelen te nemen om voor volledige naleving te zorgen, en in het kader van het volgende MFK specifieke financiering ter beschikking te stellen, en een aanbeveling te presenteren voor bindende kwaliteitsnormen op EU-niveau voor diensten voor langdurige zorg, waaronder met betrekking tot personeel, opleiding en kwaliteitsborging; verzoekt de Commissie de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven te herzien om ervoor te zorgen dat deze geschikt is voor het beoogde doel, alsook te versterken door middel van het verder ontwikkelen en uitbreiden van het moederschaps-, vaderschaps- en gedeeld ouderschapsverlof, en betere stimulansen te creëren voor de tweede ouder om ouderschapsverlof te nemen, waarmee ouders verder worden beschermd en het combineren van betaald werk en zorgtaken wordt gefaciliteerd; dringt er bij de Commissie op aan de duur van betaald moederschaps- en vaderschapsverlof in de lidstaten te verlengen, niet-overdraagbaar ouderschapsverlof te bevorderen, en maatregelen te nemen voor de herverdeling van zorgtaken binnen huishoudens en tussen de staat en gezinnen;
61. benadrukt dat ontoereikende vervoersinfrastructuur, een gebrekkige connectiviteit van het openbaar vervoer en onbetaalbare mobiliteitsopties een gendergerelateerde structurele belemmering vormen voor de toegang van vrouwen tot werkgelegenheid, onderwijs, gezondheidszorg en zorgdiensten, met name in plattelands- en afgelegen gebieden en gebieden met een laag inkomensniveau; verzoekt de Commissie en de lidstaten prioriteit te geven aan investeringen in inclusieve, veilige, betaalbare en duurzame vervoerssystemen die rekening houden met de specifieke mobiliteitspatronen en -behoeften van vrouwen, in het kader van bredere inspanningen om vervoersarmoede terug te dringen en territoriale gelijkheid te bevorderen;
62. benadrukt dat in de EU een model van “gelijke verdieners - gelijke verzorgers” moet worden gehanteerd met het oog op het tot stand brengen van een groter genderevenwicht op het gebied van zorgtaken, zowel voor alle EU-lidstaten als in de EU-instellingen; dringt erop aan vaderschapsverlof, dat is ingevoerd bij de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven, sterk te bevorderen, en aan bewustmaking te doen met betrekking tot het nauwe verband tussen de maatregelen voor het evenwicht tussen werk en privéleven en de genderzorgkloof, die aan de arbeids-, loon- en pensioenkloof bijdraagt; onderstreept dat zorgtaken vrouwen er niet van mogen weerhouden carrière te maken;

63. dringt aan op de invoering van een Europese Dag voor het evenwicht tussen werk en privéleven op 20 maart van elk jaar, die symbolisch de gelijkheid tussen dag en nacht in het voorjaar voorstelt;

Gelijke vertegenwoordiging en politieke participatie

64. benadrukt dat vrouwen nog steeds aanzienlijk ondervertegenwoordigd zijn op alle niveaus van de politieke besluitvorming; dringt er bij de Commissie op aan werkelijke gendergelijkheid te bevorderen, onder meer door de invoering van permanente of tijdelijke bijzondere maatregelen om 50/50-genderpariteit te bereiken, zoals wettelijke genderquota en op een ritssysteem gebaseerde lijsten, alsook monitoringmechanismen, voor alle verkiezingen, waaronder op plaatselijk, regionaal, nationaal en Europees niveau, overeenkomstig algemene aanbeveling nr. 40 van het CEDAW, en alle belemmeringen voor gendergelijkheid, gelijke participatie en gelijke vertegenwoordiging in de politiek te elimineren;
65. benadrukt dat het Europees Parlement en het college van commissarissen in dit verband een voorbeeldfunctie moeten vervullen en ervoor moeten zorgen dat vóór de Europese verkiezingen van 2029 mechanismen voor genderpariteit zijn ingevoerd; dringt er bij de Commissie op aan voor de lidstaten, de particuliere sector en het maatschappelijk middenveld richtsnoeren te ontwikkelen om doelstellingen en strategieën inzake gendergelijkheid te helpen vaststellen, met inbegrip van gelijke leiderschapskansen;

Klimaat, milieu en gendergelijkheid

66. onderstreept dat aantasting van het milieu, en met name de aanwezigheid van per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS), schadelijke gevolgen heeft voor de gezondheid van vrouwen en meisjes, en dringt er bij de Commissie op aan voor meer bewustzijn over dit verband te zorgen en een gecoördineerde en alomvattende aanpak van deze nexus klimaatverandering-gendergelijkheid in al haar werkzaamheden te ontwikkelen, en voor handhaving te zorgen van beleidsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen van de niet-aflatende vernietiging van het milieu en de continu aantasting van de gezondheid van vrouwen, meisjes en kwetsbare groepen;
67. herinnert eraan dat een rechtvaardige groene transitie noodzakelijk is om ernstige toekomstige crises en toenemende armoede te voorkomen; herinnert er voorts aan dat de groene transitie alleen sociaal rechtvaardig zal zijn als zij een genderperspectief omvat en gelijke kansen waarborgt voor vrouwen en degenen die te maken hebben met intersectionele discriminatie, alsook hun zinvolle opnemings in de besluitvorming; verzoekt de Commissie daarom een EU-gender- en klimaatcoördinator aan te stellen met voldoende personeel en financiering, en gendereffectbeoordelingen op te nemen in alle beleidsmaatregelen en wetgeving van de EU, met name in het kader van de Europese Green Deal;

Feministisch buitenlands beleid

68. verzoekt de Commissie een feministisch buitenlands, veiligheids-, handels- en ontwikkelingsbeleid te bevorderen en uit te dragen waarin prioriteit wordt gegeven aan gendergelijkheid en de rechten van vrouwen worden beschermd, in overeenstemming met de drie R's (rights, representation and resources – rechten, vertegenwoordiging en middelen), en een gendertransformatieve visie is opgenomen, waarbij het aanpakken

van ongelijke structuren en machtsverhoudingen centraal staat; benadrukt dat een dergelijk beleid systemische veranderingen en de ontmanteling van systemen van onderdrukking, met inbegrip van kolonialisme, racisme en patriarchaat, moet voorstaan; verzoekt de Commissie concrete feministische buitenlandsbeleidsacties en -maatregelen voor te stellen met het oog op de gelijke en betekenisvolle deelname van vrouwen aan respectievelijk hun leiderschap op het gebied van buitenlands beleid, defensie en veiligheid, en de preventie, beheersing en oplossing van conflicten, vredesonderhandelingen, alsmede vredesopbouw, vredeshandhaving en humanitaire respons; verzoekt de Commissie een gemeenschappelijke monitoringmethode te ontwikkelen voor de verzameling van gegevens over de participatie van vrouwen in deze sectoren; wijst op studies waaruit blijkt dat feministisch buitenlands beleid succesvol is, gezien het feit dat vredesovereenkomsten met vrouwelijke ondertekenaars een hoger uitvoeringspercentage hebben en langer standhouden¹⁰²; benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat de EU het goede voorbeeld geeft en voor een evenwichtige gendervertegenwoordiging in haar externe optreden zorgt;

69. benadrukt dat buitenlands beleid, veiligheid en defensie in de breedste zin van het woord moeten worden opgevat, middels een benadering die de mens centraal stelt, met inbegrip van sociale, educatieve, milieu- en culturele dimensies, en sociale en klimaatrechtvaardigheid, die allemaal behoefte hebben aan sterke democratieën en gelijkheid, inclusief gendergelijkheid; onderstreept dat het belangrijk is de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid uit te voeren als kernbeginsel van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU, en herhaalt dat alle GBVB-gerelateerde financiering hier rekening mee moet houden, in combinatie met onderkenning van de bredere aspecten van veiligheid; verzoekt de Commissie de balans op te maken van de vooruitgang die is geboekt bij de uitvoering van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid op EU-niveau, en haar conclusies aan de Raad en het Europees Parlement voor te leggen; dringt er bij de Commissie op aan om op basis van die bestandsopname met een actieplan voor de follow-up van het actieplan inzake vrouwen, vrede en veiligheid 2019-2024 te komen, waarin het aan de wijzigende aard van conflicten en nieuwe dreigingen wordt aangepast, en waarin acties worden voorgesteld voor het verwezenlijken van genderevenwichtig en genderresponsief leiderschap op alle EU-besluitvormingsniveaus, alsook voldoende interne capaciteit voor de systematische integratie van een alomvattend genderperspectief en de uitvoering van genderanalyses; dringt aan op bevordering van de uitvoering van VN-resolutie 1325 door middel van nationale actieplannen inzake vrouwen, vrede en veiligheid (NAP 1325-IV), en verzoekt de Commissie en de lidstaten de aanwerving, het vasthouden en de positieverbetering van vrouwen in nationale strijdkrachten en civiele missies te ondersteunen, en in alle fasen van de beleidsvorming, planning en uitvoering op het gebied van veiligheid en defensie genderperspectieven te integreren;
70. verzoekt de Commissie te zorgen voor een consistente en duurzame begroting voor alle gendergerelateerde activiteiten in de defensie- en beveiligingssector van de EU, in overeenstemming met het actieplan van de EU inzake vrouwen, vrede en veiligheid; benadrukt dat speciale financiering nodig is voor gendergerelateerde maatregelen binnen missies van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB),

¹⁰² Krause, J., Krause, W., en Bränfors, J., [Women's Participation in Peace Negotiations and the Durability of Peace, International Interactions](https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03050629.2018.1492386?scroll=top&needAccess=true#abstract), 10 augustus 2018, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03050629.2018.1492386?scroll=top&needAccess=true#abstract>.

waaronder een specifieke begrotingslijn voor de genderadviseurs binnen civiele GVDB-missies;

71. benadrukt dat crises, zoals gewapende conflicten, bezetting van gebieden, natuurrampen, humanitaire noodsituaties, energiearmoede, klimaatverandering en de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud, de bestaande ongelijkheid verder doen toenemen; geeft aan dat mensenrechtenverdedigers op feministisch en lhbtqi+-gebied en op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met name in landen waar sprake is van achteruitgang van de democratie, met speciale mechanismen moeten worden beschermd; verzoekt de Commissie crisisbeheersing, paraatheid en veiligheid aan de toekomstige strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 toe te voegen;
72. verzoekt de Commissie de vooruitgang die bij de uitvoering van het huidige genderactieplan (GAP III) is geboekt aan nog een toetsing te onderwerpen en door te gaan met de toepassing van het mechanisme voor het in kaart brengen van het bedrag aan EU-financiering voor gendergelijkheid dat in partnerlanden toegewezen en uitbetaald is, en hierover verslag uit te brengen via het GAP III; dringt er bij de Commissie met klem op aan het tempo van de uitvoering van het plan en het ambitieniveau in dat verband hoog te houden, en verzoekt de Commissie een begin te maken met de voorbereidingen voor een ambitieus genderactieplan voor de periode na 2027 (GAP IV) om ervoor te zorgen dat het tijdig wordt goedgekeurd, onder meer door in het komende voorstel voor het MFK 2028-2034 voldoende middelen voor de uitvoering van het plan uit te trekken; benadrukt dat de kernbeginselen van GAP III - een op mensenrechten gebaseerde aanpak, inclusief seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, intersectionaliteit en een gendertransformatieve benadering - integraal deel moeten uitmaken van GAP IV, en dat de concrete uitvoering ervan moet worden versterkt; verzoekt de Commissie voor meer politieke en financiële steun voor gendergelijkheidsinitiatieven en VN-agentschappen zoals UN Women en het Bevolkingsfonds van de VN (UNFPA) te zorgen, met bijzondere aandacht voor het UNFPA-leveringspartnerschap, en ervoor te zorgen dat het volgende MFK aangescherpte streefdoelen inzake gendergelijkheid in het externe optreden bevat, waarbij 85 % van alle officiële ontwikkelingshulp (ODA) van de EU gendermainstreaming omvat (indicator G1 van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)) en 20 % van ODA voor gendergerichte projecten (OESO-indicator 2) bestemd is;
73. benadrukt dat gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten een ondeelbare en niet-onderhandelbare pijler van het feministisch buitenlands, ontwikkelings- en extern beleid van de EU, inclusief GAP IV, moeten zijn, en verzoekt de Commissie zorg te dragen voor adequate, voorspelbare en langetermijnfinanciering voor initiatieven op het gebied van gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met name in lage- en middeninkomenslanden, waaronder door te zorgen voor toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor overlevenden van gendergerelateerd geweld, en tot noodanticonceptie, veilige en legale abortus, nazorg na een abortus en alomvattende hoogwaardige obstetrische, gynaecologische, prenatale, natale en postnatale vroedvrouwzorg en gezondheidszorg voor pasgeborenen, alsook profylaxe na blootstelling, in alle door de EU gefinancierde humanitaire responsen; verzoekt de Commissie in dit verband steun aan feministische en “grassroots”-bewegingen te verlenen, vrouwenrechten- en maatschappelijke

organisaties die ijveren voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in alle (maar met name restrictieve) contexten te ondersteunen en in te binden in partnerschappen, door te pleiten voor het wegnemen van juridische en beleidsbelemmeringen die abortus, relaties tussen personen van hetzelfde geslacht en genderbevestigende gezondheidszorg strafbaar stellen, en te zorgen voor toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en economische kansen; verzoekt de Commissie systematisch een feministische dimensie in haar respons op internationale crises en conflicten te integreren, onder meer door het gebruik van seksueel en ander gendergerelateerd geweld als oorlogswapen met klem te veroordelen en specifieke financiering beschikbaar te stellen om dit misdrijf uit te roeien;

74. verzoekt de Commissie bij de diplomatieke vertegenwoordigingen van de EU in derde landen een speciale ondersteuningsdienst te creëren, met als specifiek mandaat het bieden van steun aan vrouwenrechtenverdedigers en -organisaties wereldwijd, als tegenwicht tegen antigenderbewegingen, en de permanente vertegenwoordigingen financiële middelen te geven om hen in staat te stellen deze taak doeltreffend uit te voeren; verzoekt de Commissie en de lidstaten met klem eens te meer hun steun uit te spreken voor gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen wereldwijd, en meer financiering beschikbaar te stellen voor vrouwenorganisaties, met name op het zuidelijk halfrond en in regio's waar gendergelijkheid onder druk staat, en daarmee het gat op te vullen dat bij ontwikkelingshulp voor vrouwenrechtenorganisaties is ontstaan door de verlagingen van de steun van het Amerikaanse Agency for International Development (USAID);
75. dringt er bij de Commissie op aan voor samenhang te zorgen tussen de interne en externe beleidsmaatregelen voor gendergelijkheid, in het bijzonder in de strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 (GAP III en GAP IV), en erop toe te zien dat zij worden gecoördineerd met alle andere relevante bestaande en toekomstige strategieën, kaders en actieplannen, zoals de EU-strategie inzake handicaps 2021-2030, het strategisch EU-kader voor gelijkheid, inclusie en participatie van de Roma, de EU-strategie voor de rechten van slachtoffers, de lhbtqi+-strategie en het EU-actieplan tegen racisme; verzoekt de Commissie voor meer transparantie en betrokkenheid van belanghebbenden te zorgen bij de uitvoering van alle gendergerelateerde initiatieven, en het Europees Parlement systematischer te betrekken bij de controle en evaluatie van deze acties;

Bescherming van het maatschappelijk middenveld en vrouwenrechtenorganisaties en bestrijding van antigenderbewegingen

76. neemt bezorgd kennis van de alarmerende toename van het aantal haatmisdrijven en haatzaaiende uitlatingen gericht tegen vrouwen, lhbtqi+-personen, raciale of etnische minderheden en andere kwetsbare groepen, en benadrukt het verband tussen de aantasting van de rechtsstaat en ondemocratische normen enerzijds en de schending van grondrechten, en met name de rechten van vrouwen en minderheden, anderzijds; onderstreept dat de inconsistente implementatie van beschermingsmaatregelen in de lidstaten tot ontoereikende bescherming leidt en bepaalde groepen kwetsbaarder maakt voor discriminatie en geweld; uit zijn bezorgdheid over het gebrek aan vooruitgang bij de uitvoering van de wetgeving inzake gelijkheid en discriminatiebestrijding in sommige lidstaten en verzoekt de Commissie hier in de nieuwe strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 verbetering in aan te brengen; juicht het toe

dat de Commissie terug is gekomen op haar besluit om de horizontale antidiscriminatie-richtlijn in te trekken, en spoort de lidstaten aan de wetgeving in kwestie onverwijld goed te keuren;

77. dringt er bij de Commissie op aan te voorzien in een omvattend monitoring- en verantwoordingsmechanisme waarmee snel kan worden opgetreden tegen de aanhoudende aantasting van de democratie, vrouwenrechten en gendergelijkheid, waaronder de aantasting van de rechten inzake seksuele en reproductieve gezondheid en de rechten van lhbtqi+-personen, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn; verzoekt de Commissie voort te bouwen op de bestaande mechanismen ter beoordeling van de naleving van de rechtsstaat en de grondrechten, en stapsgewijs een specifiek mechanisme te ontwikkelen dat alle in artikel 2 VEU verankerde waarden omvat, waaronder de democratie, de rechtsstaat, grondrechten en mensenrechten, met inbegrip van vrouwenrechten, en dat functioneert op basis van een interinstitutioneel akkoord tussen de Commissie, het Parlement en de Raad, en dat een uniforme aanpak garandeert met betrekking tot de jaarlijkse monitoring in alle lidstaten en dat ervoor zorgt dat er concrete Uniemaatregelen worden genomen als bepaalde tekortkomingen niet worden verholpen; wijst erop dat bij alle maatregelen ter voorkoming van verdere achteruitgang een intersectioneel perspectief moet worden gehanteerd; dringt er bij de Commissie op aan grondig onderzoek te doen naar antigenderbewegingen, om meer inzicht te krijgen in de activiteiten en financieringsstrategieën van dergelijke bewegingen; benadrukt dat inzicht hierin cruciaal is voor de instandhouding van een modern, inclusief en tolerant Europa;
78. wijst met grote bezorgdheid op de groei van de “manosfeer”; wijst erop dat de algoritmen op sociale media leiden tot steeds meer extreme vrouwonvriendelijke content; dringt er bij de Commissie op aan onderzoek in te stellen naar en sancties op te leggen aan zeer grote onlineplatforms die de verplichting om schadelijke inhoud te verwijderen, niet nakomen; dringt er bij de Commissie op aan de steeds verder uiteenlopende standpunten van jonge mannen en vrouwen ten aanzien van feminisme en gendergelijkheid te onderzoeken, de maatschappelijke gevolgen hiervan - en met name in de onlineomgeving - in kaart te brengen, en te werken aan maatregelen om vrouwonvriendelijke, extreemrechtse standpunten ten aanzien van gendergelijkheid en vrouwenrechten bij jongens en mannen aan te pakken en tegen te gaan; verzoekt de Commissie om met het oog daarop omvattende en leeftijdsspecifieke voorlichting op scholen over seksualiteit en relaties te bevorderen, mediageletterdheid te bevorderen zodat jongeren inhoud kritischer kunnen beoordelen, misinformatie en desinformatie over gender tegen te gaan en genderstereotypen te bestrijden; benadrukt dat het belangrijk is meer inzicht te krijgen in het fenomeen “incel” en de incel-ideologie en wijst erop dat er meer gedaan moet worden op het gebied van preventie, in die zin dat er actiever moet worden gewerkt aan beleidsmaatregelen om dit fenomeen en het bijbehorende narratief, de eventuele psychische problemen bij deze jongens en mannen en de veiligheidsrisico's in verband hiermee aan te pakken;
79. wijst er nogmaals op dat maatschappelijke organisaties, met name vrouwenrechtenorganisaties en vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, waaronder degenen die werkzaam zijn in de humanitaire sector, een uiterst belangrijke en onmisbare rol spelen bij de instandhouding van een systeem van “checks en balances” dat zorgt voor een gezonde democratie, omdat zij zich bezighouden met het verdedigen en bevorderen van gendergelijkheid, mensenrechten en fundamentele vrijheden, en dat

dit met name belangrijk is in tijden van politieke, sociale en institutionele achteruitgang; dringt er bij de Commissie op aan om maatschappelijke organisaties, vrouwenrechtenorganisaties, vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, feministische bewegingen, organisaties die zich inzetten voor de rechten van lhbtqi+-personen en organisaties die zich inzetten voor de eerbiediging van seksuele en reproductieve rechten te erkennen en te beschermen en hun veiligheid te waarborgen, omdat zij van essentieel belang zijn bij het realiseren van inclusieve beleidshervormingen, het aanpakken van discriminerende praktijken en het mobiliseren van gemeenschappen voor de verdediging van de grondrechten in de EU en de rest van de wereld; wijst erop dat zij steeds vaker het doelwit zijn van extreemrechtse actoren en actoren die zich verzetten tegen deze rechten; verzoekt de Commissie om in het EU-beleid en in de strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 als horizontale pijler maatregelen en aanbevelingen op te nemen ter bescherming en ondersteuning van maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor vrouwenrechten en gendergelijkheid en de bestrijding van discriminatie;

80. verzoekt de Commissie te voorzien in duurzame en toegankelijke financiering voor vrouwenrechtenorganisaties, onder meer via het nieuwe MFK, en zich te blijven inzetten en zich zelfs nog krachtiger in te zetten voor het maatschappelijk middenveld, onder meer door middel van financiële ondersteuning via het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” (CERV), om ervoor te zorgen dat dit programma een krachtig instrument blijft voor het aanpakken van nieuwe bedreigingen voor rechten en vrijheden; verzoekt de Commissie in het bijzonder om CERV te behouden als autonoom programma onder direct beheer en om de financiering voor dit programma aanzienlijk te verhogen om tegemoet te komen aan de behoeften van ondergefinancierde maatschappelijke organisaties en te kunnen reageren op de toenemende bedreigingen en uitdagingen met betrekking tot de ruimte voor het maatschappelijk middenveld en de waarden van de EU; dringt er bij de Commissie op aan de programma’s ter ondersteuning van gendergelijkheid en vrouwenrechten, waaronder rechten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, te handhaven, evenals specifieke onderdelen zoals Daphne, dat een autonoom programma moet blijven met een eigen begrotingslijn in het nieuwe MFK, om gendergerelateerd geweld en discriminatie, onder meer ten aanzien van lhbtqi+-personen, te bestrijden;
81. wijst er met bezorgdheid op dat een aanzienlijk deel van de financiering waarmee de groei van antigenderbewegingen in de EU wordt bevorderd, afkomstig is van buitenlandse actoren; wijst er nogmaals op dat alle financiering in overeenstemming moet zijn met de gemeenschappelijke waarden van de Unie, zoals verankerd in artikel 2 van het Verdrag en het Handvest van de grondrechten, en dat ervoor gezorgd moet worden dat financiële steun dient ter versterking van de democratische waarden van de EU; verzoekt de Commissie om alle bestaande financiering onder de loep te nemen en waar nodig te herzien vanuit genderperspectief en op basis van het beginsel “geen schade berokkenen”, om te voorkomen dat er met EU-middelen antidemocratische en antigenderdoelstellingen en -projecten worden ondersteund; dringt er bij de Commissie op aan nauwlettend toe te zien op de uitvoering in de lidstaten van fondsen onder gedeeld beheer die bedoeld zijn ter bevordering van gendergelijkheid en ter ondersteuning van het maatschappelijk middenveld, met inbegrip van niet-gouvernementele vrouwenorganisaties, om ervoor te zorgen dat oproepen tot het indienen van voorstellen om dergelijke fondsen te verkrijgen niet opzettelijk worden opgeschort of ingetrokken;

82. verzoekt de Commissie nauwlettend toe te zien op de uitvoering door de lidstaten van de arresten van zowel het Europees Hof voor de Rechten van de Mens als het HvJ-EU, en in dat kader bijzondere aandacht te besteden aan arresten die verband houden met gendergelijkheid, non-discriminatie en de rechten van minderheden, en ervoor te zorgen dat internationale verplichtingen volledig worden nagekomen;

Horizontale middelen om gendergelijkheid te bereiken

83. wijst er nogmaals op dat bij alle inspanningen om vooruitgang te boeken op het gebied van gendergelijkheid het beginsel van gendermainstreaming moet worden gevolgd, wat inhoudt dat ervoor moet worden gezorgd dat in alle beleidsmaatregelen, acties en processen op alle bestuursniveaus binnen de EU rekening moet worden gehouden met genderaspecten; verzoekt de Commissie zich opnieuw te committeren aan gendermainstreaming in alle sectoren, waaronder niet-sociale sectoren zoals handel, energie en landbouw; verzoekt de Commissie om gendergelijkheid te integreren in alle migratie- en asielbeleidsmaatregelen van de EU, met bijzondere aandacht voor vrouwen, meisjes en lhbtq+-personen, en beschermingsrisico's te beperken; verzoekt de Commissie door te gaan met de uitvoering van een formele evaluatie van de genderimpact van door de EU gefinancierde programma's, met inbegrip van modaliteiten zoals begrotingssteun, en hierover verslag uit te brengen aan het Europees Parlement; wijst erop dat deze evaluatie moet worden gebaseerd op naar gender uitgesplitste gegevens en dat de uitkomsten van deze evaluatie moeten worden meegewogen bij de toekomstige programmering; wijst nogmaals op het belang van financiële middelen voor gendermainstreaming;
84. verzoekt de Commissie de toepassing van gendermainstreaming in haar structuren, methoden en instrumenten te waarborgen en te versterken, en ervoor te zorgen dat het genderperspectief wordt geïntegreerd in alle voorstellen van de Commissie, met inbegrip van alle begrotingsprocedures;
85. verzoekt de Commissie de oprichting te ondersteunen van een deskundigengroep voor gendergelijkheidsbeleid, die de bestaande taskforce van de Commissie moet gaan ondersteunen bij de aanpak van de specifieke uitdagingen die van invloed zijn op de kwaliteit van het leven van vrouwen en hun participatie in de samenleving en bij het bevorderen van samenwerking en uitwisseling van beste praktijken, en die een bijdrage moet gaan leveren aan het realiseren van de agenda voor de gezondheid van vrouwen, de sociale positie van vrouwen en onderzoek en onderwijs in de hele EU en aan de verwezenlijking van de in de Verdragen verankerde doelstelling om ongelijkheden tussen mannen en vrouwen te bestrijden en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen;
86. verzoekt de Commissie om in het kader van het volgende MFK bij alle pijlers, financieringsinstrumenten en begrotingslijnen te streven naar genderbewust budgetteren en ervoor te zorgen dat deze in alle stadia actief bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen op het gebied van gendergelijkheid; dringt er bij de Commissie op aan om de huidige aanpak die bestaat uit "alleen volgen" verder uit te bouwen tot volwaardige genderbudgettering, waarbij het gendergelijkheidsperspectief wordt geïntegreerd in de gehele begrotingscyclus (van planning en toewijzing tot monitoring van financiële middelen), en met name hiaten met betrekking tot het verzamelen van naar geslacht uitgesplitste gegevens aan te pakken en de criteria voor het toekennen van

scores te verduidelijken, en daarbij onder meer een scorecategorie in te voeren voor begrotingsmaatregelen die een negatief effect hebben op de gendergelijkheid, omdat een dergelijke categorie momenteel ontbreekt, en ervoor te zorgen dat dit vóór het komende MFK 2028-2034 gebeurt; benadrukt dat met het oog hierop via een gerichte aanpak duidelijke prioriteiten, doelstellingen en indicatoren inzake gendergelijkheid moeten worden vastgesteld, evenals concrete criteria om vooruitgang te meten;

87. dringt aan op passende financiering voor EU-onderzoek naar gendergelijkheid, waaronder passende financiering voor het EIGE en het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, en op beschikbaarstelling van passende middelen via instrumenten zoals projecten in het kader van de gendergelijkheidsplannen die door Horizon Europa worden gefinancierd; pleit voor een verbeterde methodologie waarmee niet alleen de begunstigden van EU-middelen worden bepaald, maar ook het transformatieve potentieel van de programma's; dringt er bij de Commissie op aan te waarborgen dat alleen EU-middelen worden toegekend voor projecten die in overeenstemming zijn met de grondrechten en beginselen van de EU, waaronder gendergelijkheid, toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en uitbanning van gendergerelateerd geweld; verzoekt de Commissie een billijke en sociaal rechtvaardige transitie voor iedereen te waarborgen door een gendertransformatieve intersectionele strategie te ontwikkelen voor de aanpak van belangrijke kwesties; en is van mening dat er veel meer moet worden geïnvesteerd in essentiële sociale diensten om een positieve bijdrage te leveren aan gelijkheid en aan de onafhankelijkheid en emancipatie van vrouwen;
88. wijst erop dat veel vrouwen in de EU te maken hebben met intersectionele ongelijkheden en discriminatie, en dringt er bij de Commissie op aan verder te werken aan de ontwikkeling van intersectionaliteit als horizontaal beginsel in de nieuwe strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 en in alle wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen;
89. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan in alle beleidsmaatregelen die verband houden met gendergelijkheid aandacht te besteden aan intersectionaliteit en daarbij te erkennen dat gendergerelateerd geweld en discriminatie ook verergerd worden door factoren zoals leeftijd, ras, etniciteit, het behoren tot een minderheid of het hebben van een migratieachtergrond, handicap, genderidentiteit en seksuele gerichtheid, en dat de intersectionaliteit van deze factoren leidt tot meervoudige en bijzondere vormen van discriminatie, die nopen tot gerichte, contextspecifieke maatregelen;
90. verzoekt de Commissie om ervoor te zorgen dat alle maatregelen op het gebied van gendergelijkheid uitdrukkelijk ook transpersonen omvatten, en met name transvrouwen en -meisjes, om de toegang tot wettelijke gendererkenning te standaardiseren en om specifieke maatregelen te ontwikkelen tegen transfobie, en met name in de gezondheidszorg, op het gebied van werk en in het onderwijs;
91. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de maatregelen het gehele grondgebied van de EU bestrijken en dat zij voorzien in doeltreffende instrumenten om regionale verschillen - zowel tussen als binnen de EU-lidstaten en hun regio's - op het gebied van gendergelijkheid aan te pakken; benadrukt dat er voor deze maatregelen, die flexibel moeten zijn, voldoende financiering beschikbaar moet worden gesteld om genderongelijkheden aan te pakken, waarbij rekening moet worden gehouden met de

beschikbare middelen, de toegankelijkheid en de mate van vooruitgang van de verschillende regio's;

92. wijst erop dat vrouwen in plattelandsgebieden een zeer belangrijke bijdrage leveren aan het in stand houden van plattelandsgemeenschappen en het levensvatbaar houden van de landbouw, maar dat deze bijdrage vaak niet wordt erkend, en betreurt dat deze vrouwen nog altijd kampen met vele uitdagingen, zoals beperkte arbeidskansen, een slechtere toegang tot diensten en een minder ontwikkelde infrastructuur, en dat zij nog altijd ondervertegenwoordigd zijn in de besluitvorming; dringt er bij de Commissie op aan subprogramma's en acties uit te voeren en op te zetten ten behoeve van vrouwen in plattelandsgebieden;

Institutioneel kader voor het bereiken van gendergelijkheid

93. verzoekt de Commissie jaarlijks verslagen te blijven publiceren over de uitvoering van de strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 en deze verslagen voor te leggen aan de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid (FEMM) om het Parlement in staat te stellen bij te dragen tot de controle en het toezicht met betrekking tot de strategie;
94. verzoekt de Commissie de Raadsformatie inzake gendergelijkheid, waarin de voor gendergelijkheid verantwoordelijke ministers en staatssecretarissen bijeenkomen om zich bezig te houden met kwesties op het gebied van vrouwenrechten en gendergelijkheid met als doel gemeenschappelijke en concrete maatregelen vast te stellen, onder meer via de voorzitterschappen van de Raad, en te garanderen dat kwesties inzake gendergelijkheid op het hoogste politieke niveau worden besproken, te versterken en te steunen;
95. dringt er bij de Commissie op aan de uitvoering van de richtlijn betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling (Richtlijn (EU) 2024/1499) te monitoren en aan te dringen op een snelle omzetting ervan, en de lidstaten een aanbeveling te doen toekomen over de werking en taken van organen voor gelijke behandeling, om de correcte omzetting van de richtlijn te faciliteren en ervoor te zorgen dat de organen voor gelijke behandeling overal in de Unie dezelfde opzet hebben; wijst op het belang van toetreding van de EU tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en verzoekt de Commissie actie te ondernemen om dit doel te bereiken door het HvJ-EU om een juridisch advies te vragen;
96. spreekt zijn waardering uit voor de constructieve ondersteuning en de grote inzet van het EIGE, dat belangrijk werk verricht op het gebied van adequate gegevensverzameling, het analyseren van vergelijkbare uitgesplitste gegevens, het doen van onderzoek en het bieden van advies aan EU-instellingen en lidstaten, en dat zich bezighoudt met het monitoren van de uitvoering van genderrelevante EU-wetgeving in alle EU-lidstaten; verzoekt de Commissie te waarborgen dat het EIGE over voldoende financiële en personele middelen en capaciteit beschikt om zijn taken doeltreffend te kunnen uitvoeren; herinnert eraan dat het EIGE kampt met een aanhoudend tekort aan personeel, wat nog nijpender is geworden door de sterke toename van het aantal verzoeken om technische bijstand; dringt er daarom op aan dat het EIGE nieuwe tijdelijke functionarissen krijgt toegewezen;

97. verzoekt de Commissie om er actief voor te zorgen dat vrouwen en meisjes in al hun diversiteit worden geraadpleegd en betrokken worden, onder meer via de organisaties waarin zij zich organiseren, bij de totstandkoming en uitvoering van de strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025;
98. verzoekt de Commissie te erkennen dat maatschappelijke organisaties en actoren op verschillende niveaus, zoals plattelandsgemeenschappen, lokale actiegroepen, lokale en regionale bestuursorganen, alsook de academische wereld en instellingen zoals het Comité van de Regio's, een belangrijke rol spelen bij de verwezenlijking van gendergelijkheid; verzoekt om die reden de Commissie een inclusieve aanpak te volgen en al deze belanghebbenden nauw te betrekken bij het helpen verwezenlijken van de doelstellingen van de strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025;
99. wijst op het belang van samenwerking met deskundigen op dit gebied; verzoekt de Commissie er ook voor te zorgen dat gendergelijkheidsbeleid naar behoren wordt gefinancierd en op lokaal en regionaal niveau wordt ondersteund, en dat in het kader van de cohesie- en herstelfondsen van de EU eisen worden gesteld inzake duidelijke gendergelijkheidsdoelstellingen, om ervoor te zorgen dat regionale ontwikkeling bijdraagt tot het verminderen van genderongelijkheden en deze niet verergert, aangezien die fondsen van directe invloed zijn op een reeks gebieden die een impact hebben op gendergelijkheid, zoals werkgelegenheid, onderwijs, zorginfrastructuur, gezondheid, steun voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, en genderbewuste stadsplanning en vervoer;
100. verzoekt de Commissie om in samenwerking met EIGE en Eurostat te zorgen voor een regelmatige, betrouwbare en adequate verzameling, rapportage en analyse van vergelijkbare naar gender uitgesplitste gegevens op EU- en lidstaatniveau, en op dit vlak verbeteringen door te voeren; verzoekt de Commissie een gemeenschappelijke gendertraceringsmethode te ontwikkelen voor gegevensverzameling, voor zover deze nog niet beschikbaar is, en wijst erop dat het noodzakelijk is om in dit kader horizontale EU-definities te ontwikkelen, om het eenvoudiger te maken gendereffectbeoordelingen uit te voeren op de beleidsterreinen van de Unie; verzoekt de Commissie met name de verzameling van gegevens over preventie, vervolging en bestraffing van gendergerelateerd geweld, waaronder femicide, verkrachting en ander seksueel geweld, te verbeteren door omvattende en vergelijkbare gegevens te registreren over zowel slachtoffers als daders, uitgesplitst naar geslacht, leeftijdsgroep, relatie tussen het slachtoffer en de dader en het soort strafbaar feit, zoals vermeld in de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en waar mogelijk ook naar gender, genderidentiteit, ras of etnische afkomst, seksuele gerichtheid, geslachtskenmerken, handicap en burgerschapsstatus, en ervoor te zorgen dat deze gegevens regelmatig worden geëvalueerd en daarnaast gebruikt worden ter onderbouwing van beleidsvorming, toewijzing van middelen en andere maatregelen ter voorkoming en bestrijding van seksueel en ander gendergerelateerd geweld; spoort de lidstaten aan om samen te werken met het maatschappelijk middenveld om de rechten van slachtoffers te waarborgen en specifiek beleid uit te stippelen;
101. wijst erop dat het voor de ontwikkeling van beleid inzake gendergelijkheid noodzakelijk is dat er voldoende middelen worden toegewezen en dat de strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 wordt uitgevoerd;

-
- ◦

102. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

Gendergelijkheid is een van de **kernwaarden** van de Europese Unie en is, samen met vrouwenrechten, een onmisbaar en onlosmakelijk onderdeel van de mensenrechten. Gendergelijkheid en vrouwenrechten vormen een basis en zijn een doel van de rechtsstaat op nationaal, Europees en internationaal niveau en zijn ook de meest adequate en de belangrijkste indicatoren voor de gezondheid en veerkracht van onze democratieën. Gendergelijkheid en vrouwenrechten vormen een grondslag en doel van de rechtsstaat op nationaal, Europees en internationaal niveau en zijn ook de meest adequate en relevante indicatoren voor de gezondheid en veerkracht van onze democratieën.

De nieuwe Europese strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 moet de reeds eerder vastgestelde normen bevatten, maar moet daarnaast verder gaan, in die zin dat daarin een omvattend streven wordt verankerd naar **gendergelijkheid op alle niveaus en op alle gebieden voor iedereen, zonder enige vorm van discriminatie**. Daarnaast moet de nieuwe strategie gericht zijn op de vaststelling van **daadkrachtige maatregelen ter uitvoering** van eerder aangenomen wetgeving. Daarnaast moet de nieuwe strategie **voortvarend werk maken van de uitvoering** van eerder aangenomen wetgeving.

Zonder gelijke en sterke participatie en betrokkenheid van vrouwen en meisjes is er geen democratie, en degenen die ernaar streven ons institutionele kader te ontmantelen, zijn ook degenen die vrouwenrechten aanvechten. Het streven naar ontmanteling van de democratie en het streven om vrouwenrechten terug te draaien houden verband met elkaar en deze problematiek vergt als zodanig een **antwoord vanuit Europa**. Dit antwoord moet er komen op alle beleidsterreinen en op alle niveaus, in die zin dat wij in al onze werkzaamheden **gendermainstreaming** toepassen. Een dergelijk antwoord moet er komen op alle beleidsterreinen en op alle niveaus, met duidelijke **gendermainstreaming** in al onze werkzaamheden.

van geweld en intimidatie tegen vrouwen en meisjes in de digitale omgeving en op het werk tot de noodzaak van een feministisch buitenlands beleid voor vredesopbouw en de bescherming van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, waaronder toegang tot veilige en legale abortus, als fundamentele mensenrechten. Omdat bepaalde groepen in de EU, zoals migrantenvrouwen, lhbtq-personen, Roma-vrouwen en vrouwen met een handicap, te maken hebben met meerdere elkaar overlappende vormen van discriminatie, is het belangrijk dat we een **intersectionele benadering** in ons beleid opnemen. Het is aan ons om dergelijke vormen van discriminatie adequaat en snel aan te pakken. It is on us to address them all adequately and swiftly.¹

De onlangs gepresenteerde **routekaart voor vrouwenrechten**² is een stap in de goede richting, aangezien daarin wordt erkend dat we vandaag de dag voor veel problemen staan als het gaat om vrouwenrechten, maar in het kader van de nieuwe GE-strategie moet er een stap voorwaarts worden gezet met **concrete wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen** die gericht zijn op de totstandbrenging van een werkelijk gendergelijke maatschappij.

Uit de meest recente thematische focus van de gendergelijkheidsindex⁴, die specifiek betrekking heeft op gendergerelateerd geweld, blijkt dat 31 % van de vrouwen van 15 jaar of

¹ PB C 364 van 28.10.2020, blz. 77.

² Mededeling van de Commissie “Een routekaart voor vrouwenrechten” (COM(2025) 97 final).

ouder in de EU wel eens te maken heeft gehad met fysiek en/of seksueel geweld. Hieruit valt af te leiden dat er in de EU weliswaar vooruitgang is geboekt op wetgevings- en niet-wetgevingsgebied⁵, maar dat **gendergerelateerd geweld** nog altijd een van de grootste problemen is die aan een echt gendergelijke maatschappij in de weg staan, dat gendergerelateerd geweld nog altijd veel voorkomt in de hele Unie en verder moet worden aangepakt op Europees niveau, en dat gendergerelateerd geweld duidelijk moet worden **gedefinieerd als een EU-misdrijf**. Uit recente gegevens blijkt dat de uitvoering van bestaande wetgeving, bijvoorbeeld de **richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld**, tekortschiet en dat de uitvoering dus beter gemonitord en in goede banen geleid moet worden. Daarnaast is het noodzakelijk dat bepaalde aspecten van eerdere wetgeving worden geherformuleerd en verder worden ontwikkeld, zoals de definitie van het begrip “instemming”, **dat verkrachting aan de lijst van EU-misdrijven wordt toegevoegd, dat femicide als afzonderlijk misdrijf naast moord wordt erkend**, en dat de aandacht wordt gevestigd op minder bekende categorieën gendergerelateerd geweld, zoals verloskundig geweld en ontzegging van abortuszorg. We willen ook vooruitgang zien met betrekking tot de aanbevelingen inzake schadelijke praktijken. We also want to see progress on the Harmful practices Recommendations.³

Het recht op toegang tot gezondheidszorg is verankerd in beginsel 16 van de Europese pijler van sociale rechten en in het actieplan moedigen wij de lidstaten aan ongelijkheden op gezondheidsgebied aan te pakken. Uit de gendergelijkheidsindex blijkt dat er op het gebied van gendergelijkheid maar weinig vooruitgang wordt geboekt met betrekking tot gezondheid, en dat het aandeel vrouwen en mannen dat hun gezondheid als zeer goed of goed beschouwt, in twee derde van de lidstaten een dalende tendens laat zien en dat voor veel aandoeningen waarop geslacht en gender van invloed zijn geldt dat er onvoldoende onderzoek naar wordt gedaan, onvoldoende financiering en middelen beschikbaar worden gesteld en onvoldoende aandacht aan wordt besteed⁷. Uit de gendergelijkheidsindex blijkt dat er op het gebied van gendergelijkheid maar weinig vooruitgang wordt geboekt met betrekking tot gezondheid, en dat het aandeel vrouwen en mannen dat hun gezondheid als zeer goed of goed beschouwt, in twee derde van de lidstaten een dalende tendens laat zien en dat voor veel aandoeningen waarop geslacht en gender van invloed zijn geldt dat er onvoldoende onderzoek naar wordt gedaan, onvoldoende financiering en middelen beschikbaar worden gesteld en onvoldoende aandacht aan wordt besteed.⁶

Lichamelijke autonomie en het recht van personen om te beslissen over hun eigen lichaam en leven zijn absolute voorwaarden voor het bereiken van gendergelijkheid. Schendingen van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten zijn schendingen van de mensenrechten. Alle uitdagingen die in verband met seksuele en reproductieve gezondheid en rechten spelen in de lidstaten, moeten worden beschouwd als gemeenschappelijke Europese uitdagingen, en dit is zowel een mensenrechten- als een gezondheidskwestie en kan alleen worden opgelost door middel van een uniforme aanpak. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) erkent de

⁴ “Tackling violence against women, tackling gender inequalities”, gepubliceerd in 2025. Tackling violence against women, tackling gender inequalities, published in 2025.

⁵ Such as the adoption of the Directive on combating violence against women and domestic violence and the EU accession to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women („Istanbul Convention“)

³ <https://eige.europa.eu/gender-based-violence>

⁷ marking milestones and opportunities for gender equality in the EU”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg (publicatie verschijnt binnenkort). marking milestones and opportunities for gender equality in the EU, Publications Office of the European Union, Luxembourg (publication forthcoming).

⁶ PB C 326 van 26.10.2012, blz. 391.

noodzaak van universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid als onderdeel van het recht op gezondheid. Wij pleiten voor een strategie voor gendergelijkheid die universele toegang waarborgt tot omvattende, op de leeftijd afgestemde en empirisch onderbouwde seksuele en relatievoorlichting, een reeks hoogwaardige, toegankelijke en betaalbare moderne anticonceptiemethoden en voorbehoedsmiddelen, advies over gezinsplanning, vruchtbaarheidsbehandelingen en informatie over anticonceptie, alsook gratis, veilige en legale abortuszorg. Wij streven naar een strategie voor gendergelijkheid die universele toegang waarborgt tot alomvattende, op de leeftijd afgestemde en empirisch onderbouwde seksuele en relatievoorlichting, een reeks hoogwaardige, toegankelijke en betaalbare moderne anticonceptiemethoden en voorbehoedsmiddelen, advies over gezinsplanning, vruchtbaarheidsbehandelingen en informatie over anticonceptie, alsook gratis, veilige en legale abortuszorg.

Een op de drie vrouwen in de EU heeft geen betaalde baan en vrouwen werken veel vaker in deeltijd dan mannen. Het werk van vrouwen wordt van oudsher ondergewaardeerd en de arbeidsmarkt kent nog altijd een aanzienlijke gendersegregatie, waarbij vrouwen oververtegenwoordigd zijn in banen met lagere lonen. **Empowerment van vrouwen in de arbeidswereld** is een belangrijk onderdeel in het debat over sociale en economische ontwikkeling en is een randvoorwaarde voor een sterke, concurrerende economie. Een snelle omzetting van de **richtlijn beloningstransparantie** is daarom van essentieel belang en daarbij moet gekeken worden naar mogelijkheden om het toepassingsgebied van deze richtlijn uit te breiden. Bovendien moet zowel de **richtlijn betreffende toereikende minimumlonen** als de **richtlijn vrouwelijke bestuurders** worden uitgevoerd. In dit verslag wordt erop gewezen dat de belangrijkste reden voor de genderloonkloof is gelegen in de structureel lagere lonen in door vrouwen gedomineerde sectoren (zorg, gezondheidszorg, onderwijs, detailhandel) vergeleken met de lonen in door mannen gedomineerde sectoren, met als gevolg dat de door vrouwen gedomineerde sectoren onaantrekkelijk zijn voor mannen en dat schadelijke normen en stereotypen worden versterkt. Er moeten dringend richtsnoeren worden ontwikkeld voor het definiëren en vergelijken van de “*de waarde van werk*” en er moeten snel genderneutrale instrumenten en criteria voor functiebeoordelingen worden ontwikkeld met het oog op een betere evaluatie en een eerlijker beloning van werk dat wordt verricht in door vrouwen gedomineerde sectoren. Er moet ook aandacht worden besteed aan de kwestie van veiligheid op het werk, zowel op de werkplek als in de context van werken op afstand. De kwestie van veiligheid op het werk, zowel in werkruimten als in het kader van werken op afstand, moet aan de orde worden gesteld.

In de Europese Unie van vandaag komt horizontale en verticale gendersegregatie in het onderwijs nog altijd voor en dit staat in de weg aan gendergelijkheid. Daarom is het uiterst belangrijk dat de volledige en ongehinderde toegang van vrouwen tot onderwijs en opleiding wordt gewaarborgd en dat de deelname van vrouwen aan STEM-onderwijs en op andere gebieden en in andere loopbanen wordt gestimuleerd. Er zijn in de EU naar schatting 8 miljoen ICT-specialisten, maar slechts 17 % van hen is vrouw. Wereldwijd is slechts 22 % van de AI-professionals vrouw. Deze vakgebieden en de banen op deze gebieden worden steeds belangrijker en we moeten ervoor zorgen dat vrouwen de boot niet missen en dat zij veilig zijn in de digitale omgeving, onder meer in het kader van de aanpak van algoritmen en andere nieuwe instrumenten. Door het feit dat de grote onlineplatforms in particuliere handen zijn en door toedoen van de belangrijkste spelers op dit gebied is een onlinewereld gecreëerd waarin de rechten van vrouwen worden aangetast en gendergelijkheid onder druk staat en daarom is het belangrijk dat wij in staat zijn deze situatie aan te pakken en alle vrouwen en meisjes in de hele EU te beschermen. Daarnaast moeten mannen worden gestimuleerd om te

gaan werken in door vrouwen gedomineerde sectoren, door de arbeidsvoorwaarden in die sectoren te verbeteren en te zorgen voor billijke lonen. De nieuwe strategie voor gendergelijkheid moet leiden tot een kader dat voorziet in veilige ruimten voor meisjes en jongens om te leren, dat ouders en leerkrachten voorlichting biedt over genderstereotypen en dat voorziet in positieve rolmodellen voor vrouwen en feministische mannen. De nieuwe strategie voor gendergelijkheid moet een kader ontwikkelen dat meisjes en jongens veilige ruimten biedt om te leren, ouders en leerkrachten voorlichting geeft over genderstereotypen en positieve rolmodellen van vrouwen en feministische mannen voorstelt.

Ongeveer 7,7 miljoen vrouwen in de EU werken niet vanwege onbetaalde zorgtaken (tegen slechts 450 000 mannen). Op het niveau van het huishouden staat een ongelijke verdeling van onbetaalde zorgtaken tussen vrouwen en mannen in de weg aan gelijke arbeidsparticipatie en de loopbaanontwikkeling van vrouwen. Deze situatie belemmert de totstandbrenging van een werkelijk eerlijk kader voor een **evenwicht tussen werk en privéleven** en de nieuwe strategie moet deze kwesties aanpakken. Ons doel is uiteindelijk te komen tot een maatschappij waarin mannen en vrouwen evenveel verdienen en in gelijke mate zorgtaken op zich nemen. Daarom moeten we de **richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven** nauwlettend monitoren en evalueren en, indien nodig, verder ontwikkelen. Daarnaast is er echter behoefte aan een **Europese Care Deal**, gebaseerd op de Europese zorgstrategie, met bindende wetgeving en financiering op EU-niveau. Vrouwen nemen op allerlei gebieden de zorglast op zich en we moeten het speelveld op Europees niveau gelijk maken. Vrouwen nemen de zorglast in verschillende categorieën op zich en we moeten het speelveld op Europees niveau gelijk maken.

Alleen beslissingen waarbij rekening is gehouden met allerlei meningen kunnen de weg effenen voor een betere toekomst voor iedereen, en **vrouwen in besluitvormingsposities** zijn belangrijke rolmodellen en helpen om het kader vorm te geven voor een toekomst die gekenmerkt wordt door gelijkheid. We moeten de lacunes in de besluitvorming op politiek en economisch niveau verhelpen en tegelijkertijd institutionele ongelijkheden aanpakken die vrouwen beletten hun potentieel ten volle te benutten. We moeten de lacunes in de besluitvorming op politiek en economisch niveau aan de orde stellen en tegelijkertijd institutionele ongelijkheden aanpakken die vrouwen beletten hun potentieel ten volle te benutten.

In ons externe beleid moeten we werken aan vrede en een van de voorwaarden om dit te realiseren is gelijke deelname van vrouwelijke leiders en andere actoren. Het bevorderen en beschermen van vrouwenrechten en het ondersteunen van vrouwelijke activisten, opleiders en leiders in conflictgebieden moeten prioriteiten zijn in alle EU-strategieën inzake conflictrespons en in alle instrumenten en mechanismen voor crisisrespons. Het beginsel van de 3 R's (rights, representation en resources – rechten, vertegenwoordiging en middelen) moet worden toegepast op elk extern optreden van de EU. Het beginsel van de 3 R's (rights, representation en resources – rechten, vertegenwoordiging en middelen) moet worden toegepast op elk extern optreden van de EU.

BEKENDMAKING VAN INPUT BEKENDMAKING VAN INPUT

Pursuant to Article 8 of Annex I to the Rules of Procedure, the rapporteur declares that he included in his report input on matters pertaining to the subject of the file that he received, in the preparation of the report, prior to the adoption thereof in committee, from the following interest representatives falling within the scope of the Interinstitutional Agreement on a mandatory transparency register¹, or from the following representatives of public authorities of third countries, including their diplomatic missions and embassies:

Belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen Interest representatives falling within the scope of the Interinstitutional Agreement on a mandatory transparency register
European Parliamentary Forum for Sexual & Reproductive Rights
The International Planned Parenthood Federation (IPPF) European Network
Center for Reproductive Rights
European Women's Lobby
Foundation for European Progressive Studies (FEPS)
B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.
Fertility Europe
Center for Women Victims of War (ROSA)
European Trade Union Confederation (ETUC)
European Public Service Union (EPSU)
Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>) te hebben verstrekt waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.

¹ Interinstitutional Agreement of May 2021 between the European Parliament, the Council of the European Union and the European Commission on a mandatory transparency register (OJ L 207, 11.6.2021, p. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

MINDERHEIDSSTANDPUNT

pursuant to Rule 56(4) of the Rules of Procedure
Mathilde Androuët, Margarita de la Pisa Carrión, Elisabeth Dieringer, Sebastian Kruis

Vrouwen worden met allerlei uitdagingen geconfronteerd, met name toenemende armoede en onveiligheid, maar in deze tekst wordt ervoor gekozen slechts een aantal partijdige aanbevelingen te doen, met name de bevordering van transgenderideologie. Hoe kunnen we beweren dat we de rechten van vrouwen verdedigen wanneer een man als vrouw kan worden beschouwd, puur omdat hij dat wenst? Het is hypocriet om een strategie voor vrouwenrechten voor te stellen waarin gestreefd wordt naar genderpariteit bij verkiezingen (50/50 mannen/vrouwen), als we niet eens meer weten hoe een vrouw moet worden gedefinieerd en alle biologische realiteit wordt verworpen. In het verslag wordt niet alleen gepleit voor gemakkelijker toegang tot gendertransitiezorg, maar wordt ook een kleinerend beeld geschetst van gezinstaken en de zorg voor kinderen, terwijl gezinnen juist zouden moeten worden ondersteund als investering in de toekomst van Europa. In het verslag wordt, onder het mom van gelijkheid, een poging gedaan tot inmenging in huishoudens met als doel invloed uit te oefenen op de manier waarop de taken in het huishouden worden verdeeld. Wij zijn dan ook fel gekant tegen deze tekst, die de rechten van de vrouw niet ten goede komt. Wij betreuren ook dat er geen voorstellen worden gedaan om de toename van geweld tegen vrouwen in openbare ruimten te bestrijden of draagmoederschap tegen te gaan. Wij betreuren ook dat er geen voorstellen worden gedaan om de toename van geweld tegen vrouwen in openbare ruimten te bestrijden of draagmoederschap tegen te gaan.

30.6.2025

ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN

aan de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

inzake de Strategie voor gendergelijkheid 2025
(2024/2125(INI))

Rapporteur voor advies: Marina Kaljurand

AMENDEMENTEN

De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken dient bij de bevoegde Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid het volgende in:

Amendement 1

Ontwerpresolutie Visum 3

Ontwerpresolutie

– gezien **de artikelen 21 en 23 van** het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

Amendement

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, **en met name de artikelen 21 en 23,**

Amendement 2

Ontwerpresolutie Visum 4 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– **gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,**

Amendement 3

Ontwerpresolutie Visum 4 ter (nieuw)

- ***gezien het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN op 21 december 1965,***

Amendement 4

Ontwerpresolutie Visum 5

Ontwerpresolutie

- gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979,

Amendement

- gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979, ***en de bijbehorende algemene aanbevelingen,***

Amendement 5

Ontwerpresolutie Visum 5 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

- ***gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (CRPD), aangenomen op 13 december 2006, het facultatief protocol daarbij, de algemene opmerkingen over het CRPD, de opmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap en de slotopmerkingen van dit Comité van 17 april 2025 over de gecombineerde tweede en derde periodieke verslagen van de Europese Unie,***

Amendement

Amendement 6

Ontwerpresolutie Visum 5 ter (nieuw)

- ***gezien zijn resolutie van 11 december 2013 over vrouwen met een handicap^{1 bis} en de mededeling van de Commissie van 3 maart 2021 getiteld “Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030” (COM(2021)0101),***

^{1 bis} ***PB C 468 van 15.12.2016, blz. 128.***

Amendement 7

Ontwerpresolutie Visum 8 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien de in november 2006 aangenomen Yogyakarta-beginselen en de in november 2017 aangenomen Yogyakarta-beginselen plus 10,***

Amendement 8

Ontwerpresolutie Visum 9

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van 11 mei 2011,***

- ***gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van 11 mei 2011, dat in juni 2023 door de EU werd geratificeerd, en de monitoringverslagen per land over de uitvoering ervan van de Groep van deskundigen inzake actie tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (GREVIO),***

Amendement 9

Ontwerpresolutie

Visum 9 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien de aanbevelingen, verslagen en resoluties van de Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa en de organen van de Raad van Europa,***

Amendement 10

**Ontwerpresolutie
Visum 9 ter (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien de standpunten die het VN-Mensenrechtencomité op 31 maart 2016 heeft aangenomen in Mededeling nr. 2324/2013, Mellet/Ierland, zie voetnoot 6, punt 7.7, en op 29 maart 2011 in Mededeling nr. 1608/2007, L.M.R./Argentinië, punten 9.3 en 9,***

Amendement 11

**Ontwerpresolutie
Visum 9 quater (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien het voorstel van de Commissie van 6 februari 2024 voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en van materiaal van seksueel misbruik van kinderen, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad (COM(2024)0060),***

Amendement 12

**Ontwerpresolutie
Visum 16 bis (nieuw)**

- *gezien het voorstel van de Commissie van 2 juli 2008 voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (COM(2008)0426) (de horizontale antidiscriminatie-richtlijn),*

Amendement 13

Ontwerpresolutie Visum 16 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad¹ bis, en de mededeling van de Commissie van 24 juni 2020 getiteld “EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers (2020-2025)” (COM(2020)0258),*

¹ bis *PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj>.*

Amendement 14

Ontwerpresolutie Visum 16 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien Richtlijn 2011/99/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende het Europees beschermingsbevel¹ bis,*

¹ bis **PB L 338 van 21.12.2011, blz. 2, ELI:**
<http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj>.

Amendement 15

Ontwerpresolutie
Visum 16 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– **gezien Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming¹ bis (richtlijn rassengelijkheid), en de mededeling van de Commissie van 18 september 2020 getiteld “Een Unie van gelijkheid: EU-actieplan tegen racisme 2020-2025” (COM(2020)0565),**

¹ bis **PB L 180 van 19.7.2000, blz. 22, ELI:**
<http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj>.

Amendement 16

Ontwerpresolutie
Visum 16 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– **gezien de mededeling van de Commissie van 7 oktober 2020 getiteld “Een Unie van gelijkheid: strategisch EU-kader voor gelijkheid, integratie en participatie van de Roma”, (COM(2020)0620),**

Amendement 17

Ontwerpresolutie
Visum 16 septies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144, en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie)^{1 bis},*

^{1 bis} *PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.*

Amendement 18

**Ontwerpresolutie
Visum 16 octies (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien Verordening (EU) 2021/522 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van een actieprogramma voor de Unie op het gebied van gezondheid (“EU4Health-programma”) voor de periode 2021-2027, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 282/2014^{1 bis},*

^{1 bis} *PB L 107 van 26.3.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.*

Amendement 19

**Ontwerpresolutie
Visum 16 nonies (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt*

voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening)^{1 bis}, met inbegrip van de herziene gedragscode voor de bestrijding van illegale haatzaaiende uitlatingen op internet, die op 20 januari 2025 in het regelgevingskader van de digitaledienstenverordening is opgenomen,

^{1 bis} *PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>.*

Amendement 20

**Ontwerpresolutie
Visum 16 decies (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien de conclusies van de Raad van 5 juni 2006 over de gezondheid van vrouwen,^{1 bis} en van 8 juni 2010 over rechtvaardigheid en gezondheid in alle beleidsmaatregelen: solidariteit in de gezondheidszorg,*

^{1 bis} *PB C 146 van 22.6.2006, blz. 4.*

Amendement 21

**Ontwerpresolutie
Visum 16 undecies (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien de mededeling van de Commissie van 7 september 2022 over de Europese zorgstrategie COM(2022)0440),*

Amendement 22

**Ontwerpresolutie
Visum 16 duodecies (nieuw)**

- **gezien de mededeling van de Commissie getiteld “Een Unie van gelijkheid: strategie voor gelijkheid van lhbtq’ers 2020-2025” (COM(2020)0698) en het verslag van de Commissie van 25 september 2024 over de uitvoering ervan,**

Amendement 23

Ontwerpresolutie Visum 18

Ontwerpresolutie

- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en **veiligheid** van 25 november 2020 getiteld “EU-genderactieplan (GAP) III – Een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU **2021-2025**” (JOIN(2020)0017), en het bijbehorende gezamenlijke werkdocument getiteld “Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)” (SWD(2020)0284),

Amendement

- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en **veiligheidsbeleid** van 25 november 2020 getiteld “EU-genderactieplan (GAP) III – Een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU” (JOIN(2020)0017), **waarvan de looptijd is verlengd tot 2027**, en het bijbehorende gezamenlijke werkdocument **van 25 november 2020** getiteld “Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)” (SWD(2020)0284),

Amendement 24

Ontwerpresolutie Visum 18 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

- **gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 7 maart 2025 getiteld “2025 report on gender equality in the EU” (SWD(2025)0067),**

Amendement

Amendement 25

Ontwerpresolutie Visum 18 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien het actieplan van de EU inzake vrouwen, vrede en veiligheid (VVP) 2019-2024 van 5 juli 2019, waarvan de looptijd in november 2023 werd verlengd tot 2027,*

Amendement 26

Ontwerpresolutie Visum 19 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) van 14 december 2021 in zaak C-490/20, V.M.A. tegen Stolichna obshtina, rayon “Pancharevo”^{1 bis},*

^{1 bis} *Arrest van het Hof van Justitie van 14 december 2021, V.M.A. tegen Stolichna obshtina, rayon “Pancharevo”, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.*

Amendement 27

Ontwerpresolutie Overweging A

Ontwerpresolutie

Amendement

A. overwegende dat het recht op gelijke behandeling een in de Verdragen *en* het Handvest van de grondrechten³² *erkend* grondrecht is en essentieel *is* voor de *verdere ontwikkeling ervan*;

A. overwegende dat het recht op gelijke behandeling *en non-discriminatie, waaronder het recht op een leven zonder discriminatie* een in de Verdragen³², het Handvest van de grondrechten *van de Europese Unie en internationaal recht inzake de mensenrechten vastgelegd* grondrecht is; *overwegende dat deze rechten primaire EU-wetgeving vormen*

en essentieel ***zijn*** voor de ***ontwikkeling van de EU***; ***overwegende dat deze rechten ten volle moeten worden beschermd en bevorderd***;

³² Artikel 2 en artikel 3, lid 3, VEU, de artikelen 8, 10, 19 en 157 VWEU, en de artikelen 21 en 23 van het ***EU-Handvest*** van de grondrechten.

³² Artikel 2 en artikel 3, lid 3, VEU, de artikelen 8, 10, 19 en 157 VWEU, en de artikelen 21 en 23 van het ***Handvest*** van de grondrechten ***van de Europese Unie***.

Amendement 28

Ontwerpresolutie Overweging B

Ontwerpresolutie

B. overwegende dat gendergelijkheid ***een kernwaarde*** van de EU ***is***, ***een grondrecht*** en ***een kernbeginsel*** van de Europese pijler van sociale rechten, en ***een*** essentiële ***voorwaarde*** voor vooruitgang;

Amendement

B. overwegende dat gendergelijkheid ***en non-discriminatie kernwaarden*** van de EU ***zijn***, ***grondrechten*** en ***kernbeginselen*** van de Europese pijler van sociale rechten, en essentiële ***voorwaarden*** voor vooruitgang; ***overwegende dat discriminatie op grond van geslacht, gender en anderszins verboden is krachtens artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie***; ***overwegende dat intersectionaliteit een belangrijk leidend beginsel is dat is vastgelegd in primaire EU-wetgeving via het Handvest, via Richtlijn (EU) 2023/970^{1 bis} over gelijke beloning voor gelijk werk en via Richtlijn (EU) 2024/1385^{1 ter} ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld***; ***overwegende dat vrouwen, geracialiseerde gemeenschappen, migranten, personen met een handicap, Roma en lhbtq+-personen, met name trans- en interseksuele vrouwen — met inbegrip van activisten, kunstenaars, politici, journalisten, bloggers en mensenrechtenverdedigers — in het bijzonder worden getroffen door genderongelijkheid***;

^{1 bis} ***Richtlijn (EU) 2023/970 van het***

Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen (PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj>).

¹ ter Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (PB L, 2024/1385 van 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>)

.

Amendement 29

Ontwerpresolutie Overweging C

Ontwerpresolutie

C. overwegende dat gendergerelateerd geweld nog steeds overal ter wereld voorkomt, ook in de EU, en ernstige gevolgen heeft voor de slachtoffers en de samenleving;

Amendement

C. overwegende dat gendergerelateerd geweld, ***zowel online als offline, een ernstig misdrijf is en een wijdverbreide schending van de grondrechten in de EU; overwegende dat gendergerelateerd geweld, met inbegrip van seksueel geweld en verkrachting,*** nog steeds overal ter wereld voorkomt ***en endemisch is,*** ook in de EU, en ***is geworteld in genderstereotypen en systemische ongelijkheden; overwegende dat gendergerelateerd geweld*** ernstige gevolgen heeft voor de slachtoffers en ***van invloed is op alle geledingen van de*** samenleving;

Amendement 30

Ontwerpresolutie Overweging C bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

C bis. overwegende dat Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld een mijlpaal is en dat de tijdige en volledige tenuitvoerlegging ervan door de lidstaten van essentieel belang is; overwegende dat alle lidstaten het Verdrag van Istanbul hebben ondertekend, maar dat vijf lidstaten dit nog moeten ratificeren; overwegende dat de EU in 2023 is toegetreden tot het Verdrag van Istanbul voor aangelegenheden die onder haar exclusieve bevoegdheid vallen;

Amendement 31

**Ontwerpresolutie
Overweging C ter (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

C ter. overwegende dat seksueel en gendergerelateerd geweld dat als oorlogswapen wordt gebruikt, een oorlogsmisdaad is en op grond van het internationaal recht moet worden vervolgd;

Amendement 32

**Ontwerpresolutie
Overweging C quater (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

C quater. overwegende dat seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen, met name online, een sterke gendercomponent hebben, en dat meisjes onevenredig zwaar worden getroffen, wat kan worden aangemerkt als gendergerelateerd geweld;

Amendement 33

**Ontwerpresolutie
Overweging C quinquies (nieuw)**

C quinquies. overwegende dat uitgebreide, vergelijkbare en uitgesplitste gegevens over alle vormen van gendergerelateerd geweld in de hele EU van essentieel belang zijn voor een doeltreffend beleid;

Amendement 34

Ontwerpresolutie Overweging D

Ontwerpresolutie

D. overwegende dat iedereen in de EU recht heeft op toegang tot de hoogste normen op het gebied van lichamelijke en geestelijke gezondheid;

Amendement

D. overwegende dat iedereen in de EU recht heeft op toegang tot de hoogste normen op het gebied van lichamelijke en geestelijke gezondheid ***zonder discriminatie op welke grond dan ook, en met volledige eerbiediging van zijn of haar waardigheid; overwegende dat iedereen recht heeft op lichamelijke autonomie en integriteit;***

Amendement 35

Ontwerpresolutie Overweging D bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

D bis. overwegende dat de lidstaten die partij zijn bij het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen gebonden zijn aan hun verbintenissen, met inbegrip van de toegang tot gezondheidszorg;

Amendement 36

Ontwerpresolutie Overweging D ter (nieuw)

D ter. overwegende dat seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) essentiële gezondheidsdiensten zijn die van fundamenteel belang zijn voor het welzijn van iedereen; overwegende dat meer dan twintig miljoen vrouwen in de EU nog steeds geen toegang hebben tot veilige en legale abortus alsook andere diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid; overwegende dat het Europees burgerinitiatief “My Voice, My Choice” oproept tot EU-brede toegang tot veilige en legale abortus, met inachtneming van de bevoegdheden van de EU; overwegende dat de actieve betrokkenheid van mannen bij SRGR gedeelde verantwoordelijkheid kan bevorderen en gendergelijkheid kan ondersteunen; overwegende dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat een restrictieve abortuswetgeving de mensenrechten van vrouwen schendt;

Amendement 37

**Ontwerpresolutie
Overweging D quater (nieuw)**

*Ontwerpresolutie**Amendement*

D quater. overwegende dat toegang tot voorlichting over seksualiteit en instemming van cruciaal belang is voor het bevorderen van respectvolle seksuele relaties, vrij van geweld, dwang en discriminatie;

Amendement 38

**Ontwerpresolutie
Overweging E bis (nieuw)**

*Ontwerpresolutie**Amendement*

E bis. overwegende dat de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen betekent dat vrouwen in de EU gemiddeld 26,1 % minder pensioeninkomen ontvangen dan mannen (2022)^{1 bis};

^{1 bis} *Europese Commissie: directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie en Comité voor sociale bescherming (SPC), The 2024 pension adequacy report – Current and future income adequacy in old age in the EU (Verslag 2024 over de toereikendheid van pensioenen – Huidige en toekomstige toereikendheid van de pensioenen van ouderen in de EU). Volume I, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024 <https://data.europa.eu/doi/10.2767/909323>.*

Amendement 39

Ontwerpresolutie Overweging E ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E ter. overwegende dat er sprake is van een aanzienlijke genderkloof op het gebied van wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM)^{1 bis};

^{1 bis} *Mededeling van de Commissie van 9 maart 2021 getiteld “Digitaal kompas 2030: de Europese aanpak voor het digitale decennium” (COM(2021)0118).*

Amendement 40

Ontwerpresolutie Overweging F

Ontwerpresolutie

Amendement

F. overwegende dat opkomende digitale technologieën *een risicofactor zijn*

F. overwegende dat opkomende digitale technologieën *enorme*

voor gendergelijkheid, en bestaande patronen van genderongelijkheden, discriminatie en geweld **tegen vrouwen en meisjes** kunnen bestendigen en versterken;

mogelijkheden bieden, maar dat artificiële intelligentie (AI), deepfakes of “nudifying” applicaties ook risico’s met zich meebrengen voor gendergelijkheid, en bestaande patronen van genderongelijkheden, discriminatie en gendergerelateerd geweld kunnen bestendigen en versterken; overwegende dat gendergerelateerd cybergeweld een voortzetting van offline gendergerelateerd geweld is dat leidt tot censuur, en met name gericht is op vrouwen en meisjes; overwegende dat het steeds meer voorkomen van cyberpesten, cyberstalking en kwaadwillig gebruik van door AI gegenereerde inhoud vrouwen en meisjes naar verhouding zwaarder treft; overwegende dat reacties geworteld moeten zijn in de rechtsstaat, de grondrechten en technologische neutraliteit, en evenredigheid en eerlijke rechtsbedeling moeten waarborgen;

Amendement 41

Ontwerpresolutie Overweging F bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F bis. overwegende dat sommige onlineplatforms bijdragen tot de verspreiding en versterking van haatzaaiende uitlatingen; overwegende dat gendervooroordelen in de technologie, waaronder AI-systemen, zijn verankerd;

Amendement 42

Ontwerpresolutie Overweging H

Ontwerpresolutie

Amendement

H. overwegende dat uit onderzoek blijkt dat vrouwen op alle niveaus van de economische en politieke besluitvorming wereldwijd ondervertegenwoordigd zijn **en**

H. overwegende dat uit onderzoek blijkt dat vrouwen, **in al hun diversiteit**, op alle niveaus van de economische en politieke besluitvorming wereldwijd

dat het bereiken van gendergelijkheid in het politieke leven nog toekomstmuziek is;

ondervertegenwoordigd zijn, ***waaronder in de EU; overwegende dat*** het bereiken van gendergelijkheid in het politieke leven nog toekomstmuziek is;

Amendement 43

Ontwerpresolutie Overweging H bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

H bis. overwegende dat het VN-Comité voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen in oktober 2024 algemene aanbeveling nr. 40 uitbracht over gelijke en inclusieve vertegenwoordiging van vrouwen in besluitvormingssystemen;

Amendement 44

Ontwerpresolutie Overweging H ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

H ter. overwegende dat de participatie en het leiderschap van vrouwen op de gebieden buitenlands beleid, defensie, veiligheid en vredesopbouw beperkt blijven; overwegende dat de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid van het ontwikkelingsprogramma van de VN centraal staat in de hedendaagse uitdagingen op het gebied van vrede en veiligheid; overwegende dat gewapende conflicten en nieuwe, toenemende veiligheidsuitdagingen vrouwen en meisjes onevenredig zwaar treffen, waardoor hun rechten worden ondermijnd;

Amendement 45

Ontwerpresolutie Overweging I bis (nieuw)

I bis. overwegende dat vrouwen en meisjes met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking van de EU uitmaken, en dat zij te maken hebben met uitsluiting, discriminatie, en veel gendergerelateerd geweld^{1 bis};

^{1 bis} ***Raad van de Europese Unie / Europese Raad: “Handicaps in de EU: feiten en cijfers”, voor het laatst bijgewerkt op 18 februari 2025.***

Amendement 46

**Ontwerpresolutie
Overweging I ter (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

I ter. overwegende dat er in Europa een groeiende trend is van georganiseerde, transnationale antigenderbewegingen die zich richten op gendergelijkheid en seksuele voorlichting; overwegende dat deze bewegingen haatzaaiende uitlatingen gebruiken, aanzetten tot geweld, de financiering van het maatschappelijk middenveld blokkeren en de rechtsstaat ondermijnen; overwegende dat in het verslag van het Europees parlementair forum voor seksuele en reproductieve rechten van juni 2021 de nadruk wordt gelegd op de strategische financiële activiteiten van deze bewegingen; overwegende dat verder onderzoek op EU-niveau nodig is om hun invloed tegen te gaan; overwegende dat de vrijheid van vrouwen steeds meer wordt bedreigd door opkomend radicalisme in de EU;

Amendement 47

**Ontwerpresolutie
Overweging I quater (nieuw)**

I quater. overwegende dat alle lidstaten verplicht zijn in het belang van kinderen te handelen door hun recht op een gezinsleven te waarborgen en discriminatie te verbieden op grond van de echtelijke staat of seksuele gerichtheid van hun ouders of de wijze waarop zij zijn verwekt; overwegende dat ongeveer twee miljoen kinderen mogelijk nog steeds te maken hebben met rechtsonzekerheid bij grensoverschrijdende erkenning van familieleden; overwegende dat de Commissie in 2022 een voorstel heeft ingediend voor een verordening van de Raad^{1 bis} betreffende afstamming en de invoering van een Europese akte van afstamming, en dat dit nog steeds in behandeling is bij de Raad;

^{1 bis} *Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning van beslissingen en de aanvaarding van authentieke akten inzake afstamming en betreffende de invoering van een Europese akte van afstamming (COM(2022)0695).*

Amendement 48

Ontwerpresolutie

Overweging I quinquies (nieuw)

I quinquies. overwegende dat gendergelijkheid een kernwaarde van de EU is en tot uiting moet komen in alle programma's, beleidsmaatregelen en activiteiten van de EU; overwegende dat duurzame en toereikende EU-financiering op lange termijn een cruciale rol speelt om maatschappelijke organisaties in staat te stellen op te treden als toezichthouder op het gebied van gendergelijkheid;

Amendement 49

Ontwerpresolutie Overweging J bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

J bis. overwegende dat de aankondiging dat de Commissie voornemens is het voorstel voor een horizontale antidiscriminatie-richtlijn in haar werkprogramma voor 2025 in te trekken, alarmerend is en een grote achteruitgang zou betekenen voor de Unie van gelijkheid;

Amendement 50

Ontwerpresolutie Paragraaf 1

Ontwerpresolutie

Amendement

1. verzoekt de Commissie een ambitieuze strategie voor gendergelijkheid 2026-2030 te presenteren met concrete en tastbare wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen op de hieronder genoemde belangrijke gebieden;

1. verzoekt de Commissie een ambitieuze strategie voor gendergelijkheid 2026-2030 te presenteren met concrete en tastbare wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen op de hieronder genoemde belangrijke gebieden, ***om antidiscriminatie in al het EU-beleid te integreren en concrete en ambitieuze benchmarks op te nemen om de vooruitgang te meten;***

Amendement 51

Ontwerpresolutie Paragraaf 1 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

1 bis. moedigt de komende voorzitterschappen van de Raad aan de zichtbaarheid en prioritering van gendergelijkheid in hun werkzaamheden te vergroten en na te gaan hoe de coördinatie en de gestructureerde dialoog over gelijkheidsbeleid op het niveau van

de Raad kunnen worden verbeterd;

Amendement 52

Ontwerpresolutie Paragraaf 2

Ontwerpresolutie

2. verzoekt de Commissie gendergerelateerd geweld ***aan te merken*** als een ***nieuwe vorm van criminaliteit die wordt genoemd in*** artikel 83, lid 1, VWEU, ***teneinde alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes***, een van de meest wijdverbreide schendingen van de grondrechten in de EU, doeltreffend te bestrijden;

Amendement

2. verzoekt de Commissie gendergerelateerd geweld te ***erkennen*** als een ***nieuw EU-misdrijf in de zin van*** artikel 83, lid 1, VWEU, ***om te zorgen voor een gemeenschappelijke aanpak om alle vormen van gendergerelateerd geweld***, een van de meest wijdverbreide schendingen van de grondrechten in de EU, doeltreffend te bestrijden;

Amendement 53

Ontwerpresolutie Paragraaf 2 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

2 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten om in al hun beleid inzake gendergelijkheid aandacht te besteden aan intersectionaliteit en te erkennen dat gendergerelateerd geweld en discriminatie worden versterkt door andere factoren, en dat de intersectie van deze factoren leidt tot meervoudige en unieke vormen van discriminatie die gerichte, contextspecifieke maatregelen vereisen om te zorgen voor gelijke bescherming en steun voor alle vrouwen;

Amendement 54

Ontwerpresolutie Paragraaf 2 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

2 ter. verzoekt de Commissie gedwongen

sterilisatie en andere vormen van gendergerelateerd geweld die vaker worden gepleegd tegen vrouwen en meisjes met een handicap strafbaar te stellen;

Amendement 55

Ontwerpresolutie Paragraaf 2 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

2 quater. dringt er bij de lidstaten op aan een besluit vast te stellen om haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven op te nemen in de in artikel 83, lid 1, VWEU genoemde strafbare feiten; verzoekt de Commissie een richtlijn voor te stellen die tot doel heeft haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven zowel offline als online te bestrijden; verzoekt de Commissie onlineplatforms ertoe te verplichten regelmatig informatie te verstrekken over het resultaat van de maatregelen die zijn genomen om dit probleem aan te pakken, alsmede gegevens met betrekking tot haatzaaiende uitlatingen op hun platforms;

Amendement 56

Ontwerpresolutie Paragraaf 2 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

2 quinquies. verzoekt de lidstaten uitgebreide opleiding voor alle juridische beroepsbeoefenaren op het gebied van gendergerelateerd geweld, intersectionaliteit en slachtofferhulp in te voeren om gendersensitieve reacties^{1 bis} te waarborgen en secundaire victimisatie te voorkomen;

^{1 bis} *Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul), hoofdstuk III, artikel 15 – Opleiding van professionals.*

Amendement 57

Ontwerpresolutie Paragraaf 2 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

2 sexies. is ingenomen met het voorstel van de Commissie inzake het voorkomen en bestrijden van seksueel misbruik van kinderen en roept alle EU-instellingen ertoe op zo snel mogelijk tot overeenstemming te komen over deze cruciale wetgeving, teneinde de bescherming van kinderen online en offline te versterken;

Amendement 58

Ontwerpresolutie Paragraaf 3

Ontwerpresolutie

Amendement

3. dringt er bij de Commissie op aan feminicide als een **afzonderlijk** strafbaar feit te erkennen;

3. dringt er bij de Commissie op aan feminicide als een **op zichzelf staand** strafbaar feit te erkennen;

Amendement 59

Ontwerpresolutie Paragraaf 4

Ontwerpresolutie

Amendement

4. verzoekt de Commissie een snelle omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te monitoren en aan te moedigen, **en haar aanbeveling over de preventie van schadelijke praktijken voor**

4. verzoekt de Commissie een snelle **en volledige** omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te monitoren en aan te moedigen; **beveelt de lidstaten aan artikel 35 van deze richtlijn**

vrouwen en meisjes te presenteren;

volledig ten uitvoer te leggen, met inbegrip van het verspreiden van voorlichtingsmateriaal over instemming en het organiseren van bewustmakingscampagnes;

Amendement 60

Ontwerpresolutie Paragraaf 4 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

4 bis. verzoekt de Commissie de lidstaten die dit nog niet hebben gedaan aan te moedigen om het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) te ratificeren;

Amendement 61

Ontwerpresolutie Paragraaf 4 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

4 ter. verzoekt de Commissie in haar jaarlijks verslag over de rechtsstaat een specifieke subpijler inzake gendergerelateerd geweld op te nemen om toezicht te houden op de behandeling van klachten;

Amendement 62

Ontwerpresolutie Paragraaf 4 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

4 quater. verzoekt de Commissie de digitale dimensie van gendergerelateerd geweld te erkennen in nationale strategieën, programma's en actieplannen, waarbij het accent ligt op de

*onderliggende oorzaken en een
intersectionele benadering wordt gevolgd;*

Amendement 63

Ontwerpresolutie

Paragraaf 5

Ontwerpresolutie

5. verzoekt de Commissie te komen met EU-wetgeving om verkrachting strafbaar te stellen op grond van het ontbreken van instemming; herhaalt dat verkrachting niet alleen een schending van de grondrechten en de lichamelijke autonomie van vrouwen is, maar ook een vorm van seksuele uitbuiting van vrouwen en meisjes;

Amendement

5. verzoekt de Commissie te komen met EU-wetgeving om verkrachting strafbaar te stellen op grond van het ontbreken van instemming; ***verzoekt de lidstaten die nog steeds de definitie van verkrachting hanteren waarbij wordt uitgegaan van de aanwezigheid van geweld, een begin te maken met wetgevingswijzigingen om de definitie in overeenstemming te brengen met de meest recente internationale normen en artikel 36 van het Verdrag van Istanbul;*** herhaalt dat verkrachting niet alleen een schending van de grondrechten en de lichamelijke autonomie ***en integriteit*** van vrouwen is, maar ook een vorm van seksuele uitbuiting van vrouwen en meisjes;

Amendement 64

Ontwerpresolutie

Paragraaf 5 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

5 bis. verzoekt de Commissie om verbetering van de verzameling van gegevens over verkrachting en seksueel geweld, uitgesplitst naar belangrijke factoren zoals geslacht, gender, leeftijd, handicap, de relatie tussen de dader en het slachtoffer, de status van migrant of minderheid, en andere gronden; dringt aan op harmonisatie van de gegevensverzameling door middel van samenwerking met Eurostat, het Bureau van de Europese Unie voor de

grondrechten (FRA) en het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE); moedigt de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld in dit verband aan;

Amendement 65

Ontwerpresolutie Paragraaf 6

Ontwerpresolutie

6. dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor universele toegang tot genderresponsieve gezondheidszorg voor vrouwen en meisjes;

Amendement

6. dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor universele toegang tot genderresponsieve gezondheidszorg voor *alle* vrouwen en meisjes, *zonder discriminatie, op basis van hun geïnformeerde toestemming en waarbij hun lichamelijke integriteit en autonomie worden geëerbiedigd, met inbegrip van trans- en interseksuele vrouwen en -meisjes, en vrouwen en meisjes met een handicap;*

Amendement 66

Ontwerpresolutie Paragraaf 6 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

6 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten gendergerelateerde verschillen in de medische zorg, met inbegrip van de kankerzorg, aan te pakken en te zorgen voor gelijke en tijdige diagnose, behandeling en ondersteuning; benadrukt dat vrouwen te maken hebben met obstakels, zoals gendervooroordelen bij onderzoek, vertraagde diagnoses vanwege onjuiste toeschrijving van symptomen en ondervertegenwoordiging bij klinische proeven; benadrukt dat er gericht moet worden geïnvesteerd in genderbewuste strategieën, dat er meer moet worden gedaan om kwetsbare groepen te bereiken en dat sekse- en genderanalyses moeten

worden geïntegreerd in het medisch onderzoeks- en gezondheidsbeleid van de EU; verzoekt de Commissie genderdiscriminatie in de gezondheidszorg uit te bannen, onder meer door de genderkloof in onderzoek en klinische proeven te dichten, studies over specifiek vrouwelijke aandoeningen en seksualiteit te financieren, gendervooroordelen bij medische opleidingen aan te pakken en medische loopbanen van vrouwen te bevorderen;

Amendement 67

Ontwerpresolutie Paragraaf 7 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

7 bis. wijst op de uitdagingen waarmee transseksuele, non-binaire en interseksuelen in de EU te maken hebben, met name in verband met hun sociaal-economische en sociaal-demografische status; benadrukt dat het gebrek aan wettelijke gendererkenningsprocedures of aan de toegang daartoe in de lidstaten een schending vormt van de rechten van transseksuele, non-binaire en interseksuele personen in de hele EU, alsook een belemmering voor hun aspiraties;

Amendement 68

Ontwerpresolutie Paragraaf 6 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

6 ter. wijst op het potentieel van digitale gezondheidsgegevens, AI en high-performance computingtechnologieën om de screening en standaardisering van de gezondheidszorg te verbeteren;

Amendement 69

Ontwerpresolutie Paragraaf 6 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

6 quater. *verzoekt de Commissie om in het kader van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld duidelijke richtsnoeren op te stellen om ervoor te zorgen dat slachtoffers van seksueel geweld tijdig toegang krijgen tot gezondheidszorg, met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheidszorg; verzoekt de Commissie de bekendheid van internationale richtsnoeren voor zorgaanbieders in gevallen van seksueel geweld te bevorderen, bijvoorbeeld door middel van onlineopleidingsprogramma's die traumabewuste, ethische en genderbewuste zorg versterken;*

Amendement 70

Ontwerpresolutie Paragraaf 7

Ontwerpresolutie

Amendement

7. verzoekt de Commissie op EU-niveau de belemmeringen voor de toegang tot gezondheidszorg voor vrouwen in al hun diversiteit aan te pakken;

7. verzoekt de Commissie op EU-niveau de belemmeringen voor de toegang tot gezondheidszorg voor vrouwen in al hun diversiteit aan te pakken **en daarbij rekening te houden met de discriminatie van gemarginaliseerde vrouwen en meisjes;**

Amendement 71

Ontwerpresolutie Paragraaf 7 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

7 ter. *verzoekt de Commissie een*

*alomvattende aanpak voor
menstruatiearmoede vast te stellen en te
zorgen voor toegankelijke, betaalbare en
veilige menstruatieproducten;*

Amendement 72

Ontwerpresolutie Paragraaf 8

Ontwerpresolutie

8. verzoekt de Commissie te zorgen voor volledige en gelijke toegang voor vrouwen en meisjes in al hun diversiteit tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, met inbegrip van het recht op veilige en legale abortus;

Amendement

8. verzoekt de Commissie te zorgen voor volledige en gelijke toegang voor vrouwen en meisjes in al hun diversiteit tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg **en rechten**, met inbegrip van het recht op veilige en legale abortus, **zoals uiteengezet in de resolutie van het Parlement van 11 april 2024 over de opname van het recht op abortus in het EU-Handvest van de grondrechten^{1 bis}; benadrukt dat het beperken van de toegang tot abortus neerkomt op discriminatie op grond van geslacht en in strijd is met de grondrechten van de EU; verzoekt de Commissie met klem een financieel mechanisme in te stellen om de lidstaten te ondersteunen die bereid zijn veilige seksuele en reproductieve gezondheidszorg, waaronder veilige en legale abortus, te verstrekken aan diegenen in de EU die nog steeds geen toegang hebben tot dergelijke diensten;**

^{1 bis} **PB C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI:**
<http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj>.

Amendement 73

Ontwerpresolutie Paragraaf 8 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

8 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten de in de resolutie van het

*Parlement van 24 juni 2021^{1 bis}
vastgestelde definitie van SRGR volledig
aan te nemen en universele toegang te
waarborgen tot diensten zoals veilige en
legale abortus, anticonceptie,
gezondheidszorg voor moeders, medisch
begeleide voortplanting en seksuele
voorlichting, met name voor lhbtq+'ers,
personen met een handicap,
geracialiseerde vrouwen en
gemarginaliseerde gemeenschappen;
verzoekt de Commissie mannen aan te
moedigen en in te schakelen als actieve
bondgenoten bij het bevorderen van
SRGR door het bewustzijn te vergroten,
mannen aan te moedigen
verantwoordelijkheid te nemen in
beslissingen over voortplanting en
gezonde mannelijkheid te bevorderen;*

*^{1 bis} Resolutie van het Europees Parlement
van 24 juni 2021 over de situatie op het
gebied van seksuele en reproductieve
gezondheid en rechten in de EU, in
verband met de gezondheid van vrouwen
(PB C 81 van 18.2.2022, blz. 43).*

Amendement 74

Ontwerpresolutie Paragraaf 8 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*8 ter. veroordeelt de praktijk van
vrouwelijke genitale verminking (VGV)
en herhaalt zijn oproep om deze praktijk
uit te bannen; wijst erop dat preventie-,
beschermings- en zorgdiensten voor
vrouwen en meisjes die tot de
risicogroepen behoren in de EU moeten
worden ondersteund;*

Amendement 75

Ontwerpresolutie Paragraaf 9

9. verzoekt de Commissie **een** snelle omzetting van de richtlijnen betreffende toereikende minimumlonen³³, loontransparantie³⁴ en vrouwelijke bestuurders³⁵ te monitoren en aan te moedigen;

³³ Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie (PB L 275 van 25.10.2022, blz. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj>).

³⁴ Richtlijn (EU) 2023/970.

³⁵ Richtlijn (EU) 2022/2381.

9. verzoekt de Commissie **de** snelle omzetting **en handhaving** van de richtlijnen betreffende toereikende minimumlonen³³, loontransparantie³⁴, **evenwicht tussen werk en privéleven**^{34a}, **gelijke behandeling in arbeid**^{34b} en vrouwelijke bestuurders³⁵ te monitoren en aan te moedigen;

³³ Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie (PB L 275 van 25.10.2022, blz. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj>).

³⁴ Richtlijn (EU) 2023/970 **van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen (PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj>).**

^{34a} **Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad (PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj>)**

^{34b} **Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj>).**

³⁵ Richtlijn (EU) 2022/2381 **van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2022 inzake het verbeteren van het genderevenwicht bij bestuurders**

van beursgenoteerde ondernemingen en daarmee samenhangende maatregelen, (PB L 315 van 7.12.2022, blz. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj>)

Amendement 76

Ontwerpresolutie Paragraaf 10

Ontwerpresolutie

10. dringt er bij de Commissie op aan richtsnoeren te ontwikkelen die een EU-brede definitie en vergelijking van “de waarde van werk” mogelijk maken, en snel genderneutrale instrumenten en criteria voor functiebeoordelingen op te zetten met het oog op een betere evaluatie en **een eerlijker beloning** van werk dat wordt verricht in door vrouwen gedomineerde sectoren;

Amendement

10. ***dringt er bij de Commissie op aan een robuuste methode te ontwikkelen voor het bijhouden van gegevens over de loonkloof tussen mannen en vrouwen in de hele EU en in alle lidstaten, en de vaststelling van een gecorrigeerde genderloonkloof mogelijk te maken;*** dringt er bij de Commissie op aan richtsnoeren te ontwikkelen die een EU-brede definitie en vergelijking van “de waarde van werk” mogelijk maken, en snel genderneutrale instrumenten en criteria voor functiebeoordelingen op te zetten met het oog op een betere evaluatie en **erkenning** van werk dat wordt verricht in door vrouwen gedomineerde sectoren;

Amendement 77

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 bis. verzoekt de lidstaten maatregelen vast te stellen om gelijke beloning te waarborgen; moedigt de Commissie aan objectieve criteria vast te stellen om “gelijkwaardige arbeid” te beoordelen;

Amendement 78

Ontwerpresolutie

Paragraaf 10 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 ter. benadrukt de noodzaak van een alomvattend EU-actieplan om de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen aan te pakken, onder meer door kinderopvangvoorzieningen te ondersteunen, de financiële geletterdheid en het onderwijs van vrouwen te verbeteren en de toegang tot financieel advies uit te breiden, met als doel de genderinvesteringskloof te dichten en de economische gevolgen op lange termijn van de zogenaamde “moederschapssanctie” te verminderen;

Amendement 79

Ontwerpresolutie

Paragraaf 10 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 quater. wijst op de marginalisering van migranten- en geracialiseerde vrouwen, die onevenredig laagbetaalde, onzekere banen hebben, en op de uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd bij de toegang tot arbeidsbescherming, zwangerschapsverlof en sociale zekerheid, waardoor hun risico op armoede toeneemt;

Amendement 80

Ontwerpresolutie

Paragraaf 10 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 quinquies. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan een grotere participatie van vrouwen in door mannen gedomineerde sectoren aan te moedigen, met name in beroepen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie

en digitale beroepen;

Amendement 81

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 sexies. verzoekt de lidstaten die nog niet over wetgeving beschikken met betrekking tot de strafbaarstelling van seksuele intimidatie op het werk, dergelijke wetgeving aan te nemen om de bescherming van alle werknemers tegen gendergerelateerd geweld, met inbegrip van pesterijen, intimidatie en elke vorm van seksueel geweld, te waarborgen; dringt er bij alle lidstaten die dit nog niet hebben gedaan op aan het in 2019 aangenomen Verdrag betreffende geweld en intimidatie van de Internationale Arbeidsorganisatie onverwijld te ratificeren;

Amendement 82

Ontwerpresolutie Paragraaf 11 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

11 bis. benadrukt het belang van alomvattende gezondheidsonderwijs en seksuele voorlichting voor iedereen, met inbegrip van jongens en mannen, om de gevolgen van schadelijke rolpatronen van mannen en vrouwen tegen te gaan; benadrukt dat dit onderwijs moet omvatten over relaties op basis van gelijkheid, instemming en wederzijds respect, over de bevordering van geweldloze conflictoplossing en over de eerbiediging van het recht op persoonlijke integriteit^{1 bis};

^{1 bis} *Verdrag van de Raad van Europa*

inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul), hoofdstuk III, artikel 14 – Opleiding.

Amendement 83

Ontwerpresolutie Paragraaf 11 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

11 ter. benadrukt dat bij de digitale transitie rekening moet worden gehouden met de belangen van vrouwen en kwetsbare groepen, dat digitaal onderwijs en digitale vaardigheden moeten worden geïntegreerd en dat genderstereotypen en -vooroordelen in digitale technologieën moeten worden uitgebannen;

Amendement 84

Ontwerpresolutie Paragraaf 12 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat misogynistische online-inhoud, -intimidatie en -dreigingen van geweld — die naar nationaal recht illegaal zijn — onmiddellijk worden verwijderd, in overeenstemming met de digitaledienstenverordening¹ bis; moedigt de lidstaten aan te overwegen dergelijke inhoud als illegaal te classificeren wanneer dit nog niet het geval is; dringt aan op nauwere EU-brede samenwerking bij het opsporen en vervolgen van digitale gendergerelateerde misdrijven, zoals cyberpesten en het zonder toestemming verspreiden van gemanipuleerde media; benadrukt de noodzaak van grensoverschrijdende digitale forensische capaciteit en justitiële opleidingen; steunt de toetsing van de risicobeoordelingen

van zeer grote onlineplatforms en zeer grote onlinezoekmachines met betrekking tot gendergerelateerd geweld; verzoekt de Commissie een gedragscode inzake gendergerelateerd onlinegeweld op te stellen, in overeenstemming met de digitaledienstenverordening, de verordening artificiële intelligentie^{1 ter} en de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat digitale platforms voldoen aan de verplichtingen van de digitaledienstenverordening en transparante moderatieverslagen over geweld tegen vrouwen en meisjes te publiceren;

^{1 bis} *Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening), PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).*

^{1 ter} *PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.*

Amendement 85

Ontwerpresolutie Paragraaf 12 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 ter. beveelt aan dat programma's voor digitale geletterdheid vrijwillig en evenwichtig onderwijs omvatten over het identificeren van manipulatie, zoals deepfakes, en basiscyberbeveiliging, ontwikkeld in partnerschap met het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector;

Amendement 86

Ontwerpresolutie
Paragraaf 12 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 quater. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de ontwikkeling te ondersteunen van wettelijke en ethische normen voor AI en digitale platforms die algoritmische discriminatie voorkomen zonder innovatie in het gedrag te brengen, en tegelijkertijd rechtszekerheid en transparantie bij geautomatiseerde besluitvorming te waarborgen, menselijke verantwoordingsplicht te bevorderen en na te gaan hoe AI vooroordelen kan helpen opsporen en inclusie kan bevorderen;

Amendement 87

Ontwerpresolutie
Paragraaf 13

Ontwerpresolutie

Amendement

13. verzoekt de Commissie de Europese zorgstrategie te ontwikkelen tot een alomvattende Europese Care Deal, die uitgerust is met bindende wetgevings- en financiële instrumenten om te investeren in toegankelijke, betaalbare en hoogwaardige kinderopvang en langdurige zorg;

13. verzoekt de Commissie de Europese zorgstrategie te ontwikkelen tot een alomvattende Europese Care Deal, die uitgerust is met bindende wetgevings- en financiële instrumenten om te investeren in toegankelijke, betaalbare en hoogwaardige kinderopvang ***en kosteloze, openbare*** en langdurige zorg; ***dringt aan op meer aandacht voor betaald ouderschapsverlof; benadrukt dat de Europese Care Deal tevens de erkenning moet omvatten van het recht op zorg en om verzorgd te worden; verzoekt de Commissie specifieke kwantitatieve doelstellingen vast te stellen in het kader van de Europese Care Deal, met nationale doelstellingen en regelmatige monitoring om ervoor te zorgen dat er vooruitgang wordt geboekt op weg naar toegankelijke, betaalbare en hoogwaardige zorgdiensten;***

Amendement 88

Ontwerpresolutie
Paragraaf 13 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

13 bis. verzoekt de lidstaten Richtlijn (EU) 2019/1158 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers volledig uit te voeren en te handhaven; verzoekt de Commissie toezicht te houden op en jaarlijks verslag uit te brengen over de naleving door de lidstaten in dit verband, en kwaliteitsnormen op EU-niveau voor diensten voor langdurige zorg voor te stellen;

Amendement 89

Ontwerpresolutie
Paragraaf 14 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

14 bis. benadrukt dat discriminatie van vrouwen op de werkplek moet worden aangepakt; verzoekt de Commissie en de lidstaten de toegang tot betaalbare, toegankelijke en hoogwaardige kinderopvangvoorzieningen te vergroten en te versterken en voorrang te geven aan de behoeften van werkende ouders, teneinde het evenwicht tussen werk en privéleven te ondersteunen en gendergelijkheid op de arbeidsmarkt te bevorderen;

Amendement 90

Ontwerpresolutie
Paragraaf 14 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

14 ter. wijst op de specifieke uitdagingen waarmee eenoudergezinnen worden geconfronteerd, genderkloven in pensioenstelsels en belemmeringen op de

*arbeidsmarkt als gevolg van zorgtaken;
verzoekt de Commissie en de lidstaten
deze dimensies in hun beleid op te nemen;
dringt aan op specifieke maatregelen ter
voorkoming en bestrijding van het risico
op armoede onder oudere en
gepensioneerde vrouwen, met name
vrouwen die te maken hebben met
intersectionele discriminatie;*

Amendement 91

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*15 bis. verzoekt de Commissie toe te zien
op de juiste uitvoering door de lidstaten
van de richtlijn vrouwelijke bestuurders
en dringt aan op genderbewust media- en
ondernemerschapsbeleid;*

Amendement 92

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*15 ter. verzoekt de Commissie initiatieven
ter bevordering van de deelname van
vrouwen en meisjes aan innovatie,
ondernemerschap en investeringen voort
te zetten en verder te versterken;
benadrukt dat structurele belemmeringen
en vooroordelen in de financiële, media-
en innovatiesector moeten worden
aangepakt om gelijke kansen voor
vrouwen te waarborgen;*

Amendement 93

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 bis (nieuw)

16 bis. benadrukt dat kwetsbare groepen, met inbegrip van vrouwen, onevenredig zwaar worden getroffen door crises, zoals gewapende conflicten, bezetting van gebieden, natuurrampen, humanitaire noodsituaties, energiearmoede, klimaatverandering en de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud; verzoekt de Commissie crisisbeheersing, paraatheid en veiligheid te integreren in de strategie voor gendergelijkheid 2026-2030, en ervoor te zorgen dat gendergelijkheid, intersectionaliteit en non-discriminatie volledig worden geïntegreerd in de uitvoering van het EU-mechanisme voor civiele bescherming en de EU-strategie voor een paraatheidsunie, met name met betrekking tot de grondrechten en beschermingsbehoeften;

Amendement 94

**Ontwerpresolutie
Paragraaf 16 ter (nieuw)**

16 ter. benadrukt het belang van volledige, gelijke en betekenisvolle deelname van vrouwen aan conflictpreventie en -oplossing, vredesopbouw, humanitaire respons en wederopbouw na een crisis;

Amendement 95

**Ontwerpresolutie
Paragraaf 16 quater (nieuw)**

16 quater. wijst op de bijzondere kwetsbaarheid van vrouwen en meisjes voor mensenhandel en uitbuiting tijdens crises en perioden van ontheemding;

verzoekt de Commissie en de lidstaten de preventie-, beschermings- en ondersteuningsmaatregelen te versterken, in overeenstemming met de EU-richtlijn ter bestrijding van mensenhandel^{1 bis}, en ervoor te zorgen dat genderspecifieke risico's in alle relevante EU-maatregelen worden aangepakt;

^{1 bis} *Richtlijn (EU) 2024/1712 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van Richtlijn 2011/36/EU inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan (PB L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj>)*

.

Amendement 96

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 quinquies. verzoekt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor de volledige en consistente uitvoering van de richtlijn tijdelijke bescherming^{1 bis}, met bijzondere aandacht voor de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit; benadrukt het belang van toegang tot gezondheidszorg, kraamzorg, kinderopvang, huisvesting en de arbeidsmarkt voor personen die tijdelijke bescherming genieten, en van de handhaving van gelijke behandeling en grondrechten voor onderdanen van derde landen met een status van langdurig ingezetene, alsook van veilige internationale bescherming in alle 27 lidstaten;

^{1 bis} *Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen*

voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen (PB L 212 van 7.8.2001, blz. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>).

Amendement 97

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 sexes (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 sexes. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de aanhoudende conflicten wereldwijd; verzoekt de Commissie en de lidstaten de inspanningen van de EU op te voeren om vrouwenrechten te beschermen in conflict- en postconflictsituaties, en in bezette gebieden, en de politieke tegenslagen aan te pakken die gendergelijkheid overal ter wereld bedreigen; dringt aan op een alomvattend, vernieuwd actieplan van de EU inzake vrouwen, vrede en veiligheid voor de periode na 2027;

Amendement 98

Ontwerpresolutie Paragraaf 17

Ontwerpresolutie

Amendement

17. dringt er bij de Commissie op aan een alomvattend instrument te ontwikkelen om democratische achteruitgang *en achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, te monitoren en tegen te gaan, en ervoor te zorgen dat gendergelijkheid in de hele EU een*

17. dringt er bij de Commissie op aan een alomvattend instrument te ontwikkelen om democratische achteruitgang *in de hele EU te monitoren en tegen te gaan, met bijzondere aandacht voor vrouwenrechten, lhbtq+-rechten en de rechten van personen uit gemarginaliseerde gemeenschappen;*

prioriteit blijft;

benadrukt dat deze gebieden intrinsiek met elkaar verbonden zijn en vaak onevenredig het doelwit zijn van antigenderbewegingen;

Amendement 99

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 bis. erkent dat een aanzienlijk deel van de financiering voor antigenderbewegingen in de EU afkomstig is van buitenlandse actoren, die naar verluidt financiële en logistieke steun verlenen aan campagnes die gericht zijn op het bevorderen van antigendernarratieven^{1 bis}; dringt er bij de Commissie op aan diepgaand onderzoek te verrichten naar de activiteiten, financiering en grensoverschrijdende netwerken van deze bewegingen; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat organisaties die de in artikel 2 VEU verankerde waarden niet eerbiedigen, geen EU-financiering ontvangen;

^{1 bis} Europees parlementair forum voor seksuele en reproductieve rechten, “Tip of the Iceberg: Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality and Reproductive Health in Europe”, juni 2021.

Amendement 100

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 sexies. betreurt ten eerste dat wettelijke gendererkenning door middel van een aanpassing bij de burgerlijke stand in verscheidene lidstaten nog steeds

niet mogelijk is;

Amendement 101

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 ter. benadrukt dat een beter begrip van en een snelle reactie op het incel-verschijnsel en de incel-ideologie nodig is; verzoekt de Commissie actiever beleid vast te stellen om deze narratieven tegen te gaan en de veiligheidsimplicaties van de incel-beweging aan te pakken; verzoekt de Commissie en de lidstaten de waarden van diversiteit, gelijkheid en inclusie te blijven bevorderen en te waarborgen, en buitenlandse inmenging in dit beleid in de EU aan te pakken;

Amendement 102

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 quater. benadrukt het verband tussen verslechterende rechtsstatelijke normen en schendingen van de grondrechten, met name die van vrouwen en minderheidsgroepen, en de noodzaak van een uitgebreider monitoringmechanisme dat het volledige toepassingsgebied van artikel 2 VEU bestrijkt, met een duidelijk verband met concrete EU-maatregelen voor gevallen waarin tekortkomingen niet worden aangepakt; uit zijn bezorgdheid over de toenemende beperkingen voor maatschappelijke organisaties en voor het recht op vreedzame vergadering, die onevenredig grote gevolgen hebben voor organisaties die pleiten voor gendergelijkheid en de rechten van minderheden; neemt bezorgd kennis van

*de alarmerende toename van
haatmisdrijven en haatzaaiende
uitlatingen gericht tegen vrouwen en
minderheden in verschillende lidstaten;*

Amendement 103

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*17 quinquies. benadrukt dat
maatschappelijke organisaties en
mensenrechtenverdedigers essentieel zijn
voor de handhaving van de waarden die
zijn verankerd in artikel 2 VEU en het
Handvest van de grondrechten van de
Europese Unie;*

Amendement 104

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 septies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*17 septies. benadrukt dat alle vormen
van discriminatie moeten worden
bestreden, met inbegrip van discriminatie
op grond van gender, seksuele
gerichtheid, ras, handicap, godsdienst,
leeftijd en anderszins; onderstreept de
hardnekkige lacunes in de rechtskaders
en de zwakke handhavingsmechanismen
met betrekking tot de wetgeving inzake
gelijkheid; dringt er bij de Commissie op
aan haar voornemen om de horizontale
antidiscriminatie-richtlijn in te trekken, te
heroverwegen en samen te werken met de
Raad om de goedkeuring ervan ongedaan
te maken, met inachtneming van het
meerderheidsstandpunt van het
Parlement;*

Amendement 105

Ontwerpresolutie
Paragraaf 17 octies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 octies. *benadrukt het belang van de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en beveelt aan dat de Commissie snel het juridisch advies van het HvJ-EU vraagt om het toetredingsproces af te ronden; benadrukt dat deze stap essentieel is om het rechtskader van de EU af te stemmen op de hoogste normen voor de bescherming van de mensenrechten;*

Amendement 106

Ontwerpresolutie
Paragraaf 17 nonies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 nonies. *verzoekt de Commissie nauwlettend toe te zien op de uitvoering door de lidstaten van de arresten van zowel het Europees Hof voor de Rechten van de Mens als het HvJ-EU met bijzondere aandacht voor arresten die verband houden met gendergelijkheid, non-discriminatie en de rechten van minderheden, en ervoor te zorgen dat internationale verplichtingen volledig worden nagekomen;*

Amendement 107

Ontwerpresolutie
Paragraaf 17 decies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 decies. *verzoekt de Commissie toe te zien op de ratificatie van het Verdrag van Istanbul en de overige lidstaten aan te moedigen dit onverwijld te ratificeren en zo hun internationale verplichtingen na te*

komen; benadrukt dat het Verdrag van Istanbul in de hele EU consequent moet worden toegepast als belangrijk instrument voor de bevordering van gendergelijkheid en de bestrijding van gendergerelateerd geweld;

Amendement 108

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 undecies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 undecies. verzoekt de Commissie de monitoring van de uitvoering van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie in de lidstaten te versterken, met name in verband met gendergelijkheid en non-discriminatie, en de naleving van horizontale randvoorwaarden in het kader van de verordening gemeenschappelijke bepalingen^{1 bis} te beoordelen;

^{1 bis} *Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).*

Amendement 109

Ontwerpresolutie

Paragraaf 18

Ontwerpresolutie

18. wijst er nogmaals op dat alle inspanningen om vooruitgang te boeken op het gebied van gendergelijkheid **moeten** worden **geleverd met volledige inachtneming** van de **beginselen van intersectionaliteit en gendermainstreaming**;

Amendement

18. wijst er nogmaals op dat **bij** alle inspanningen om vooruitgang te boeken op het gebied van gendergelijkheid **het beginsel van gendermainstreaming consistent en doeltreffend moet** worden **gevolgd in alle beleidsmaatregelen, acties en processen** van de **EU op elk bestuursniveau**;

Amendement 110

Ontwerpresolutie Paragraaf 18 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

18 bis. verzoekt de Commissie om als horizontale pijler in het EU-beleid en in de strategie voor gendergelijkheid acties op te nemen voor de ondersteuning van maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor vrouwenrechten, gendergelijkheid en antidiscriminatie;

Amendement 111

Ontwerpresolutie Paragraaf 19

Ontwerpresolutie

Amendement

19. verzoekt de Commissie de toepassing van gendermainstreaming in haar structuren, methoden en instrumenten te waarborgen en verder te ontwikkelen, en ervoor te zorgen dat het genderperspectief wordt geïntegreerd in alle voorstellen van de Commissie, met inbegrip van alle begrotingsprocedures;

19. verzoekt de Commissie de toepassing van gendermainstreaming in haar structuren, methoden en instrumenten te waarborgen en verder te ontwikkelen, en ervoor te zorgen dat het genderperspectief wordt geïntegreerd in alle voorstellen van de Commissie, met inbegrip van alle begrotingsprocedures **en -instrumenten**;

Amendement 112

Ontwerpresolutie

Paragraaf 19 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

19 bis. dringt er bij de Commissie op aan de genderdimensie op te nemen in de komende begroting en te zorgen voor specifieke financiering voor gendergerelateerde acties op het gebied van veiligheid en defensie van de EU; dringt erop aan dat het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” (CERV) wordt gehandhaafd en versterkt met voldoende financiering; verzoekt de Commissie maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van gendergelijkheid en non-discriminatie te ondersteunen en te beschermen door adequate en op waarden afgestemde financiering toe te kennen; dringt erop aan dat het onderdeel “Daphne” van het CERV-programma een autonoom programma wordt met een afzonderlijke begrotingslijn en toereikende financiering; dringt er bij de Commissie op aan de in het Interinstitutioneel Akkoord omschreven methode voor het traceren van aan gendergelijkheid gerelateerde uitgaven verder te ontwikkelen, hiaten in naar gender uitgesplitste gegevens aan te pakken en de criteria voor het bepalen van de score te verduidelijken; dringt aan op adequate financiering voor EU-onderzoekers en agentschappen, zoals het EIGE en het FRA, alsmede via instrumenten zoals projecten in het kader van de gendergelijkheidsplannen die door Horizon Europa, de vaardigheidsunie en het strategisch plan voor STEM-onderwijs worden gefinancierd;

Amendement 113

**Ontwerpresolutie
Paragraaf 19 ter (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

19 ter. verzoekt de Commissie te zorgen voor voldoende financiële en personele middelen voor het EIGE en het FRA;

Amendement 114

Ontwerpresolutie Paragraaf 19 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

19 quater. dringt aan op nauwlettend toezicht op EU-middelen onder gedeeld beheer die gericht zijn op het bevorderen van gendergelijkheid, waarbij ervoor wordt gezorgd dat dergelijke middelen niet opzettelijk worden belemmerd of ingehouden;

Amendement 115

Ontwerpresolutie Paragraaf 20

Ontwerpresolutie

Amendement

20. dringt er bij de Commissie op aan intersectionaliteit *toe* te *passen* en verder te ontwikkelen *als horizontaal beginsel* in de *nieuwe strategie voor gendergelijkheid*;

20. dringt er bij de Commissie op aan intersectionaliteit *formeel* te *integreren* en verder te ontwikkelen *in alle wetgevings- en niet-wetgevingsvoorstellen, financieringsprogramma's en effectbeoordelingen van de EU, met name die welke, naast andere gronden, betrekking hebben op gender; wijst erop dat intersectionaliteit ook is verankerd in het EU-recht, met inbegrip van de Richtlijnen 2000/43/EG¹ bis, 2000/78/EG¹ ter en 2019/1158¹ quater, en wordt versterkt door de jurisprudentie van het HvJ-EU¹ quinquies en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie*;

¹ bis *Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming (PB L 180 van 19.7.2000,*

blz. 22, ELI:

<http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj>).

^{1 ter} PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16, ELI:

<http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj>.

^{1 quater} PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79,

ELI:

<http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj>.

^{1 quinquies} Arrest van het Hof van Justitie van 26 juni 2018 in zaak C-451/16, MB tegen Secretary of State for Work and Pensions, ECLI:EU:C:2018:492; beschikking van het Hof van Justitie van 8 september 2015, Strafzaak tegen Cdiscount SA, C-13/15, ECLI:EU:C:2015:560; arrest van het Hof van Justitie van 20 november 2018, Sindicatul Familia Constanța e.a. tegen Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Constanța, C-147/17, ECLI:EU:C:2018:926; arrest van het Hof van Justitie van 8 december 2022, Strafzaak tegen HYA e.a., C-348/21, ECLI:EU:C:2022:965.

Amendement 116

Ontwerpresolutie

Paragraaf 20 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

20 bis. dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat de strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 wordt afgestemd op andere relevante kaders (bijv. de strategie voor de rechten van personen met een handicap, het strategisch kader voor de Roma, de strategie inzake de rechten van slachtoffers, de strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers, het actieplan tegen racisme), met een intersectionele aanpak die in de hele linie is geïntegreerd;

Amendement 117

Ontwerpresolutie
Paragraaf 20 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

20 ter. Dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor een doeltreffende tenuitvoerlegging van Richtlijn (EU) 2024/1500^{1 bis} betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling;

^{1 bis} **Richtlijn (EU) 2024/1500 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen in arbeid en beroep, en tot wijziging van de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU (PB L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>)**

.

Amendement 118

Ontwerpresolutie
Kopje 7 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

Gendergelijkheid in crisisbeheersing, paraatheid en veiligheid

(Nieuw kopje na paragraaf 16)

Amendement 119

Ontwerpresolutie
Kopje 8 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

Antidiscriminatie en de rechtsstaat

(Nieuw kopje na paragraaf 17 ter)

Amendement 120

Ontwerpresolutie
Kopje 8 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

Internationale verplichtingen

(Nieuw kopje na paragraaf 17 septies)

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur voor advies bij de opstelling van het ontwerpadvies input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
The European Region of the International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association.

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur voor advies.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur voor advies aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>) te hebben verstrekt waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	24.6.2025
Uitslag eindstemming	+ : 46 - : 17 0 : 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Abir Al-Sahlani, Giuseppe Antoci, Francisco Assis, Nikola Bartůšek, Ioan-Rareș Bogdan, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Mélissa Camara, Damien Carême, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Alessandro Ciriani, Paulo Cunha, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Evin Incir, Paolo Inselvini, Erik Kaliňák, Assita Kanko, Fabienne Keller, Moritz Körner, Alice Kuhnke, András László, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Verena Mertens, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Chloé Ridet, Birgit Sippel, Petra Steger, Cecilia Strada, Tineke Strik, Alice Teodorescu Măwe, Milan Uhrík, Kristian Vigenin, Sophie Wilmès, Isabel Wiseler-Lima, Jadwiga Wiśniewska, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Konstantinos Arvanitis, Katarina Barley, David Casa, Loucas Fourlas, Nikola Minchev, Dolors Montserrat, Javier Moreno Sánchez, Leoluca Orlando, Sandro Ruotolo, Alexander Sell, Sebastian Tynkkynen, Alexandre Varaut, Petar Volgin, Lucia Yar
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Robert Biedroń, Merja Kyllönen, Norbert Lins, Catarina Martins, Alexandra Mehnert, Marta Wcisło

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

46	+
PPE	Bogdan Ioan-Rares, Cunha Paulo, Düpont Lena, Furlas Loucas, Lenaers Jeroen, Lins Norbert, Mandl Lukas, Mehnert Alexandra, Mertens Verena, Montserrat Dolors, Pedro Ana Miguel, Weislo Marta, Wiseler-Lima Isabel, Zarzalejos Javier
Renew	Al-Sahlan Abir, Cifrová Ostrihonová Veronika, García Hermida-van der Walle Raquel, Keller Fabienne, Körner Moritz, Minchev Nikola, Wilmès Sophie, Yar Lucia
S&D	Assis Francisco, Barley Katarina, Biedron Robert, Incir Evin, Laurent Murielle, Moreno Sánchez Javier, Nemec Matjaz, Ridel Chloé, Ruotolo Sandro, Sippel Birgit, Strada Cecilia, Vigenin Kristian, Zan Alessandro
The Left	Antoci Giuseppe, Arvanitis Konstantinos, Carême Damien, Kyllönen Merja, Martins Catarina
Verts/ALE	Bricmont Saskia, Camara Mélissa, Kuhnke Alice, Marquardt Erik, Orlando Leoluca, Strik Tineke

17	-
ECR	Ciriani Alessandro, Inselvini Paolo, Tynkkynen Sebastian, Wisniewska Jadwiga
ESN	Sell Alexander, Uhrík Milan, Volgin Petar
NI	Kalinák Erik
PPE	Casa David, Teodorescu Măwe Alice
PfE	Bartusek Nikola, Bzoch Jaroslav, Ehlers Marieke, László András, Leggeri Fabrice, Steger Petra, Varaut Alexandre

2	0
ECR	Kanko Assita
PPE	Zdechovský Tomáš

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Date adopted	13.10.2025
Result of final vote	+ : 25 - : 8 0 : 1
Members present for the final vote	Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Heléne Fritzton, Lina Gálvez, Alexandra Geese, Chiara Gemma, Fernand Kartheiser, Arba Kokalari, Elena Kountoura, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Carolina Morace, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Marko Vešligaj, Maria Walsh, Lucia Yar
Substitutes present for the final vote	Christine Anderson, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Paulo Do Nascimento Cabral, Elisabeth Grossmann, Billy Kelleher, Katrin Langensiepen, Manuela Ripa, Beatrice Timgren, Marianne Vind
Members under Rule 216(7) present for the final vote	Peter Agius, Daniel Caspary

**FINAL VOTE BY ROLL CALL
BY THE COMMITTEE RESPONSIBLE**

25	+
PPE	Caspary Daniel, Do Nascimento Cabral Paulo, Kokalari Arba, Meleti Eleonora, Pietikäinen Sirpa, Princi Giusi, Ripa Manuela, Walsh Maria
Renew	Cifrová Ostrihonová Veronika, Devaux Valérie, Kelleher Billy, Yar Lucia
S&D	Fritzon Helène, Gálvez Lina, Grossmann Elisabeth, Noichl Maria, Rafowicz Emma, Scheuring-Wielgus Joanna, Vesligaj Marko, Vind Marianne
The Left	Kountoura Elena, Morace Carolina
Verts/ALE	Geese Alexandra, Langensiepen Katrin, Scuderi Benedetta

8	-
ECR	Gemma Chiara, Timgren Beatrice, Trochu Laurence
ESN	Anderson Christine
NI	Kartheiser Fernand, Lassáková Judita
PfE	Kruis Sebastian, de la Pisa Carrión Margarita

1	0
PPE	Agius Peter

Key:

+voor in favour

-tegen against

0onthouding(en)